

poslovni[®] savjetnik

_____•com

Poslovni savjetnik za managere, poduzetnike i obrtnike

**NOVINE U
OVRŠNOM
ZAKONU**

**PROBOJ PRAVNE
OSOBNOSTI**

**UGOVOR O
DOPUNSKOM
RADU**

**Prekovremeni
rad**

CENTAR ZA MANAGEMENT I SAVJETOVANJE
1. Gajnički vidikovac 5, 10000 Zagreb

**KAZNE VEZANE UZ
RADNI ODNOS**

**Utjecaj emocija
u pregovaranju**

Arman Vukelić
direktor tvrtke Xenon forte Zagreb

Poslatina plaćena HP-u d.d. u sortimid 10200 Zagreb

TISKANICA

01014

7718451092000

ISSN: 1845-092X

NAJZABAVNIJI TRIO PAKETI

po super
cijeni!

Kad ti je dosadno svašta ti padne na pamet...

Zato postani Iskonovac jer u svim novim Iskon.TRIO paketima od sada dolaze:

premium filmski i najbolji sportski kanali
(CineStar TV Premiere 1 i 2, Sport Klub 1, 2 i 3),

FLAT internet do 30 Mbps (provjerite dostupnost),

besplatne minute prema mobilnim i
fiksni mrežama te EU.

Biraj 30% popusta na TRIO pakete prva 3 mjeseca ili
tablet Huawei MediaPad T1 8.0 već od 49 kn!

Akcija traje do 30.11. ili do isteka zaliha.

iskon. DOBAR RAZLOG
ZA OSTATI DOMA.

TABLET
od 49 kn!
8" IPS HD zaslon

MediaPad T1 8.0

- Qualcomm četverojezgreni 1.2 GHz procesor
- 5 MP panoramska kamera
- Android 4.3
- aluminijsko kućište, lagan 360 g i tanak 7,9 mm

NAJČITANIJI POSLOVNI MJESEČNIK

poslovni savjetnik® •com

NAKLADNIK: Centar za management i savjetovanje d.o.o.

1. Gajnički vidikovac 5, 10 000 Zagreb, OIB: 60842328628
Zagrebačka banka d.d. IBAN br. HR1123600001101696781
Privredna banka Zagreb d.d. IBAN br. HR5423400091110312376
devizni račun: 2100268567 kod Zagrebačke banke d.d.

GLAVNA UREDNICA I DIREKTORICA:
Sandra MIHELČIĆ, sandra@poslovni-savjetnik.com

VODITELJ UREDNIŠTVA: Igor MILINOVIĆ, igor@poslovni-savjetnik.com

STALNI SURADNICI:

Davorin BELAMARIĆ, Jasna BELAMARIĆ, Valentina BOCAK, Ljiljana BUHAČ, Marija BUTKOVIĆ, Nadina CVETKO BOROTA, Darko GRAF, Milan GRKOVIĆ, Mladen JANČIĆ, Marko JOVOVIĆ, Goran JUNGVIŘTH, Irena JURJEVIĆ, Maja JURKOVIĆ, Gordana KASTRAPELI, Marina KILIĆ, Vedran KRALJETA, Inga LALIĆ, John LODDER, Petar MAJSTROVIĆ, Andreja MARCETIĆ, Igor MILINOVIĆ, Marija NOVAK IŠTOK, Branko PAVLOVIĆ, Saša PETAR, Božo PRELEVIĆ, Nataša RUPČIĆ, Darko SAMBOL, Daniel SEVER, Velimir SRIĆA, Stipe ŠOLA, Alan VAJDA, Dragan ZLATOVIĆ

VODITELJI MARKETINGA:

Biserka ČONKAŠ, biserka@poslovni-savjetnik.com, mob. 097 - 75 67 234
Svjetlana PEĆINAR, svjetlana@poslovni-savjetnik.com, tel. 01 - 36 90 834
Zlata RADOVIĆ, zlata@poslovni-savjetnik.com, tel. 01 - 48 36 006
Sanja ŠKENDER, sanja@ripup.hr, tel. 01 - 49 21 737

TAJNIŠTVO I PRETPLATA:

Lidija PRSKALO, prskalo@ripup.hr, tel. 01 - 49 21 742, faks: 01 - 49 21 743

GRAFIČKA PRIPREMA I DIZAJN:

Gordana ŽAGAR, studio@ripup.hr, mob. 091 - 15 39 002

NASLOVNICA:

Arman VUKELIĆ, direktor tvrtke Xenon forte Zagreb

TISAK: M.A.K. GOLDEN d.o.o., POSLOVNI SAVJETNIK SE TISKA NA EKOLOŠKOM PAPIRU

DISTRIBUCIJA: Hrvatska pošta i CityEX

FOTOGRAFIJE:

SHUTTERSTOCK, Inc. New York, www.shutterstock.com, Pixsell i vlastita arhiva

Časopis izlazi mjesečno, početkom mjeseca. Za članke, crteže i oblikovanja objavljena u ovom časopisu sva su prava pridržana. Nedopuštena je objava, preslika, reproduciranje, umnožavanje, imitiranje i drugi način prenošenja u bilo kojem obliku uključivo Internet, bez pismene suglasnosti nakladnika. Svim komentarcima na sadržaj časopisa posvetit ćemo punu pozornost. Jedinična cijena časopisa u kunama iznosi 39,50 kn. Jedinična cijena časopisa u eurima iznosi 5,00 eur. Godišnja pretplata na časopis **poslovni savjetnik** iznosi 295,00 kn (PDV uračunat). Ako se pretplata na časopis ne otkáže pismeno najkasnije 10 dana prije isteka roka pretplate smatra se da je pretplata produžena.

© poslovni savjetnik član je **BUSINESS MEDIA GROUP**

INTERNET: www.poslovni-savjetnik.com

POSTANITE I VI NAŠ PRETPLATNIK!

NARUĐBENICA

kojom se pretplaćujem na časopis Poslovni savjetnik (12 brojeva) po cijeni od **295,00 kn** (PDV uključen u cijenu)

Naziv tvrtke: _____

OIB: _____

Ime i prezime: _____

Adresa, grad: _____

Tel.: _____

E-mail: _____

Fax: _____

Broj primjerka: _____

Potpis odgovorne osobe: _____

Molimo ispunjenu narudžbenu pošaljite na fax: 01/49 21 743
ili e-mail: info@poslovni-savjetnik.com
www.poslovni-savjetnik.com

U kojem smjeru
puše vjetar?

ZELENI
KREDITI

Usmjerite ga
u projekte
obnovljive
energije!

Uđite u partnerstvo s prirodom i sklopite dobar posao sa Zagrebačkom bankom. Uključite se u program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. To su europski poslovi budućnosti, a Zagrebačka banka Vam omogućuje da se u njih uključite odmah.

Saznajte više na www.zaba.hr
ili nazovite 0800 00 24

Svaki dan je novi izazov.
Izaberite partnera kojem vjerujete.

Dobro došli
 Zagrebačka banka
UniCredit Group

12 KOLUMNA

Zašto naučiti efektivno voditi?

MANAGEMENT

14 Kreativno pisanje - osnovna potreba uspješnih

16 Što ako stari odgovori više ne vrijede?

18 OBITELJSKO PODUZETNIŠTVO

Obiteljsko poduzetništvo - rast i razvoj

SUPERPRODAVAČ

21 Postanite bolji pregovarač - 34. dio

22 Korektivna povratna informacija

LJUDSKI POTENCIJALI

24 Kreativno stanje uma - ne radi na zapovijed

25 Emocije u komunikaciji s poslovnim okolinom

STRUČNJACI ODGOVARAJU

26 Mirovanje radnog odnosa
Novi ili stari zakon o radu kod otkaznog roka

28 Kako se najbolje pripremiti za mirenje?

29 Statusna tjeskoba

SAM SVOJ PRAVNIK

30 Što treba znati o najznačajnijim novinama u Ovršnom zakonu

32 Što treba znati o mirenju (medijaciji) kao alternativnom rješenju spora

34 Što treba znati o ugovoru o dopunskom radu radnika kod drugog poslodavca

36 Kako se mogu kupovati stvari od građana

KAZNE.HR

38 Propisana upotreba tvrtke trgovačkog društva

41 Proboj pravne osobnosti u društvima kapitala

42 Kada se mora pokrenuti postupak predstečajne nagodbe i kako to učiniti

44 Odgovornost članova uprave, članova društva i povezanih osoba po osnovi poreznog jamstva

46 Obavijest trgovca o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača i knjiga žalbi

48 O čemu je trgovac dužan obavijestiti potrošača prilikom sklapanja ugovora elektroničkim putem

50 Autorska prava i njihova zaštita

52 Najvažniji prekršaji i kazne prema Zakonu o javnoj nabavi

54 Obveze trgovca uslijed materijalnog nedostatka na proizvodu

56 Obveze poslodavaca prilikom zapošljavanja osoba s invaliditetom

60 Prekovremeni rad

62 Obveza korištenja OIB-a sukladno zakonu

64 Zemljišnoknjižni referenti – odgovornost za rokove, ispravnost rješenja i provedbe upisa u zemljišnu knjigu

66 JESTE LI ZNALI DA...**ODGOVORI NA VAŠA PITANJA**

68 Podizanje gotovine kod obrtnika

Godišnji odmor kod izvanrednog otkaza

Plaćanje najamnine građaninu
Način ugovaranja plaće radnika i izmjena propisa o oporezivanju dohotka

69 Nabava računala iz Slovenije
Način ugovaranja plaće radnika i izmjena propisa o oporezivanju dohotka

Podobnost vjerodostojne isprave za ovrhu

70 SUDSKA PRAKSA

Zaštita tržišnog natjecanja u sudskoj praksi Suda EU-a

74 PREGLED KAZNI

NAJZABAVNIJI TRIO PAKETI

po super
cijeni!

Kad ti je dosadno svašta ti padne na pamet...

Zato postani Iskonovac jer u svim novim Iskon.TRIO paketima od sada dolaze:

premium filmski i najbolji sportski kanali
(CineStar TV Premiere 1 i 2, Sport Klub 1, 2 i 3),

FLAT internet do 30 Mbps (provjerite dostupnost),

besplatne minute prema mobilnim i
fiksni mrežama te EU.

Biraj 30% popusta na TRIO pakete prva 3 mjeseca ili
tablet Huawei MediaPad T1 8.0 već od 49 kn!

Akcija traje do 30.11. ili do isteka zaliha.

iskon. DOBAR RAZLOG
ZA OSTATI DOMA.

TABLET
od 49 kn!
8" IPS HD zaslon

MediaPad T1 8.0

- Qualcomm četverojezgreni 1.2 GHz procesor
- 5 MP panoramska kamera
- Android 4.3
- aluminijsko kućište, lagan 360 g i tanak 7,9 mm

Arman Vukelić, direktor tvrtke Xenon forte Zagreb

Nastojim biti u korak s razvojem IT tehnologije i odgovarati na potrebe tržišta

[PS] Možete li nam za početak nešto reći o korporaciji KYOCERA, od utemeljenja do danas?

Društvo Kyocera, osnovao je dr. Kazuo Inamori 1959. godine u Kyotu. U početku se zvalo Kyoto Ceramic Ltd. i bilo je specijalizirano za proizvodnju napredne keramike. Povijest korporacije Kyocera temelji se na dosljednom razvoju ekološki prihvatljivih proizvoda i proizvodnih metoda koje se temelje na povećanju kvalitete života. Kyocera je danas jedan od najpoznatijih i najznačajnijih proizvođača dijelova od fine keramike za informatičku i komunikacijsku industriju (ICT). Danas Kyocera grupa zapošljava 69.789 = 70 tisuća u 230 (država) zemalja.

[PS] Što sve spada u aktivnosti Kyocera grupe?

Kyocera je danas jedan od najpoznatijih i najznačajnijih proizvođača dijelova od fine keramike za informatičku i komunikacijsku industriju. Aktivnosti Kyocera grupe, koje trenutno obuhvaćaju više od 180 pojedinačnih kompanija, usmjerene su na tri područja djelovanja: informacijsko komunikacijske tehnologije, očuvanje okoliša i kvalitetu života, što uključuje strateški važne poslove poput telekomunikacija, upravljanje dokumentima, proizvodima koji ciljaju na povećanje kvalitete života (primjerice u medicini, umetci od fine keramike), kao i sustavi za korištenje solarne energije. Kompanija je također jedna od vodećih svjetskih proizvođača solarnih modula. Novi korporacijski moto "Granica novih vrijednosti" (The New Value Frontier), govori o Kyoceri-

Ciljeve ostvarujemo maksimalnim zalaganjem svih djelatnika, kao i kontinuiranim školovanjem i usavršavanjem djelatnika.

Kyocera je jedan od najpoznatijih proizvođača dijelova od fine keramike za informatičku i komunikacijsku industriju, a tvrtka Xenon forte od 1989. godine zadužena je za marketing, tehničku podršku i distribuciju proizvoda tvrtke Kyocera u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te u Crnoj Gori. Tvrtka Xenon forte se u posljednje vrijeme profilirala u pružatelja cjelokupne usluge ispisa i upravljanja s dokumentima, a više o samom razvoju i postignućima, za Poslovni savjetnik govori g. **Arman Vukelić**.

noj neprestanom usmjerenju prema zadržavanju svoje inovativne snage i predvođenju tehnološkog razvoja.

|PS| Zaklada Inamori Foundation dodjeljuje svjetske nagrade „Kyoto Prize“. Za što se ta nagrada dodjeljuje?

Svjetska nagrada "Kyoto Prize" je jedna od dobro poznatih primjera koji je nastao iz te filozofije: osnovana od dr. Inamoria, Kyoto Prize nagrađuje za vrhunska postignuća u kategorijama naprednih tehnologija, osnovne znanosti i umjetnosti i filozofije sa 50 milijuna Yena (približno 400.000 eura) po kategoriji.

|PS| Recite nam nešto o suradnji Kocere i SFF-a.

Svečanosti otvaranja na crvenom tepihu ponovo su se pridružili predstavnici japanske korporacije Kyocera Document Solutions i Xenon forte Sarajevo, Kyocerinog partnera za BiH. Kao zlatni sponzor, Kyocera Document Solutions je ovu godinu podržala Sarajevo Film Festival već treću godinu za redom. Podrška kreativnosti u filmskoj industriji i kulturi je u skladu sa filozofijom Kyocere koja se temelji na jakoj odgovornosti prema društvu - podrška ekoloških aktivnosti za proizvodnju "zelenih" uređaja, pojačanje kreativnosti i suradnje te poticanje pojedinaca za doprinos ljudskosti i čovječanstvu. To je ujedno bila i poruka poslovnim partnerima, prijateljima Kyocere, umjetnicima i posjetiteljima Kyocera

ceri prijema koji je održan u sklopu festivala, a čiji su domaćini bili Kyocera i Xenon forte Sarajevo

|PS| Predstavite nam, molim vas, i vašu tvrtku Xenon forte.

Tvrtka Xenon forte surađuje s Kyocerom od 1989. godine, status distributera za Sloveniju dobila je 1997. godine, a u srpnju 2002. postala je njezin izravan partner. Zajedno s tvrtkama Xenon forte - Zagreb d.o.o. i Xenon forte Sarajevo d.o.o. zadužena je za marketing, tehničku podršku i distribuciju proizvoda tvrtke Kyocera u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te u Crnoj Gori. Osnovna joj je djelatnost informatički inženjering, što čini odličnu osnovu za tehničku podršku i razvoj aplikacija za tvrtku Kyocera.

|PS| Obzirom na tešku gospodarsku situaciju u Hrvatskoj, koliko ste zadovoljni poslovanjem Xenon Forte-a i na koje načine pokušavate ostvariti zacrane ciljeve?

Xenon forte Zagreb ostvario je rast kroz sve ove godine stagniranja države i pada BDP-a. Kružni priča "tko preživi ovu krizu, živjet će zauvijek". Usprkos svim mogućim državnim nametima, porezima i prirezima, nismo nikome dužni i ostvarujemo dobit. Redovno isplaćujemo svojim zaposlenicima plaće. Samim time sam u našem okruženju sa sadašnjom situacijom zadovoljan. Da je bolja privredna klima, vjerojatno bi zaposlili još ljudi i više investirali. Ciljeve ostvarujemo maksimalnim

zalaganjem svih djelatnika, kao i kontinuiranim školovanjem i usavršavanjem djelatnika.

|PS| Spremate li u svojoj ponudi neke novitete s kojima biste željeli upoznati čitatelje Poslovnog savjetnika?

Tvrtka Xenon forte d.o.o. se u posljednje vrijeme profilira u pružatelja cjelokupne usluge ispisa i upravljanja s dokumentima. Orijentacija tvrtke je na pružanju dodane vrijednosti korisnicima naših uređaja kroz održavanje, upravljanje tokovima dokumenata, sigurnost dokumenata i postizanje ušteda kod korisnika. Pomogli smo mnogim tvrtkama implementirajući MDS (Managed Document Services) poput Coca Cola HBC Hrvatska d.o.o., Riviera adria d.d., Print studio d.o.o. i mnogim drugima.

|PS| Što je zapravo MDS?

MDS je skraćenica za Managed Document Services, a odnosi se na sveobuhvatno rješenje za upravljanje dokumentima. Uvođenje ovog rješenja dolazi u nekoliko faza i zapravo je kružan proces. Na početku se u tvrtki u kojoj se planira uvođenje MDS-a provede detaljna analiza flote uređaja, načina organizacije i volumena ispisa. S tvrtkom se izanalizira tijek rada, da bi se nakon procjene krenulo u plan razrade uvođenja. Kružni proces uvođenja MDS-a ide u pet faza: procjena, projektiranje, implementacija, upravljanje, optimizacija, a s obzirom da je to proces, on zapravo ne prestaje kada se u tvrtku uvede MDS. Nakon što se sustav za upravljanje dokumentima uvede, za svaki pisač ili multifunkcijski uređaj moguće je odrediti dopuštenja za pojedine djelatnike. Dokumenti do pisača dolaze preko MDS servera i već čekaju na uređaju, a sustav pametno raspoređuje dokumente kako se ne bi čekalo uz pisače. Tek kad se korisnik prijavi na uređaj, krenut će ispis dokumenata, pa je daleko sma-

njena mogućnost zametanja važnih dokumenata. Prijava na uređaj može ići preko kartice, pina, a android tableti mogu se instalirati na uređaje koji nemaju Kyocera upravljačku ploču. Sustav pisača sam javlja kada se dogodi kvar na jednom od uređaja ili kada jednostavno treba promijeniti toner, a o pojedinim dijelovima i cijelom sustavu brinu se vanjski djelatnici koji su implementirali sustav. Uz KYOCERA MDS nije ideja samo smanjiti troškove, nego i povećati produktivnost, što proizlazi iz organizacije radnih procesa izlaznih dokumenata. To će također IT odjel osloboditi rutinskih poslova koji mogu biti obrađeni učinkovitije od strane vanjskih izvora. MDS nije namijenjen samo za velike međunarodne korporacije, već Kyocera MDS pomaže oko značajnijeg smanjenja troškova u manjim tvrtkama.

Poanta je da nakon što jednom vidite koliko zapravo malo znate o izlaznim troškovima tvrtke i koliko su veliki potencijali ušteda, do izražaja dolazi reorganizacija i efikasnije upravljanje dokumentima. Što se sigurnosti tiče, bez obzira na segment poslovanja, u procesu rada nastaju povjerljive informacije i dokumenti. Tvrtka je odgovorna za zaštitu dokumenata svojih klijenata i privatnih podataka svojih korisnika, a usluga KYOCERA MDS nudi veću razinu sigurnosti jer zahtijeva ovlašteni pristup objektima i mrežama, ali i bolje kontrolira što korisnici tiskaju.

Do prosječne uštede od 30% dolazi se manjim korištenjem potrošnog materijala (papir i toner), nižim troškovima energije, usluge i podrške. Postavljaju se pravila o tome tko može koristiti primjerice tisak u boji da se izbjegnu nepotrebni troškovi. Kod održavanja, tvrtka koja implementira obavlja opskrbu svega što trebate za pisače bez obzira na brand, uz popravke i održavanje, a tu je i sustav

za daljinski nadzor.

U faktor uštede ulazi i optimizacija. Smanjuje se opterećenje IT odjela, a brže i učinkovitije upravljanje dokumentima omogućuje automatizirano snimanje, distribuciju i arhiviranje dokumenata kao što su fakture ili narudžbenice. Na koncu, zaposlenici će imati više vremena za svoj posao, jer se smanjuje vrijeme čekanja za dokumente.

[PS] Kako se nosite s konkurencijom i što biste istakli kao svoju prednost?

Konkurencija u našem segmentu uredski strojevi (digitalni multifunkcijski uređaji i laserski pisači) je vrlo jaka. Naša prednost je TCO (cijena vlasništva uređaja), izdržljivost uređaja i dugotrajne garancije. Cijena po kopiji je najniža u klasi poslovnih uređaja. Sve navedene atribute prepoznali su i naši korisnici koji su uglavnom srednje i velike kompanije (Coca Cola, Billa, Mercator, Plodine, Super Sport, Valamar Hoteli, Sokol Marić, Tommy i drugi). Prednost nad konkurentima je također i Eco Sys tehnologija.

[PS] Što je EcoSys tehnologija?

Temeljem godina iskustva KYOCERA Document Solutions u proizvodnji jedinstvene tehnologije dugotrajnih komponenti za pisače, Kyocera je izgradila filozofiju "Konstantnog razvoja i proizvodnje izvanrednih ekološki svjesnih uređaja koji se istinski mogu nazvati brand-om 'ECOSYS', kroz sve ove godine." KYOCERA Document Solutions razvija ekološki prihvatljive proizvode u raznim aspektima.

EKONOMIČNOST: Optimizirana efikasnost radnih procesa Ukupni troškovi vlasništva (TCO) su realni troškovi uređaja uključujući i troškove vlasništva koji mogu značajno premašiti cijenu po kojoj je uređaj nabavljen. ECOSYS uređaji su proizvedeni sa ciljem da smanje direktne troškove, kao što je trošak potrošnog

Tvrtka **Xenon forte** surađuje s Kyocerom od 1989. godine, status distributera za Sloveniju dobila je 1997. godine, a u srpnju 2002. postala je njezin izravan partner. **Kyocera** iz godine u godinu poboljšava kvalitetu i mogućnosti uređaja i to u skladu s ekološkim zahtjevima.

materijala, ali i indirektno troškove, kao što je potrošnja električne energije, administracije i na taj način uvijek pružaju najniže troškove u klasi.

EKOLOGIJA: Smanjen utjecaj na okolinu. KYOCERINA tehnologija dugotrajnih komponenti koristi naše iskustvo u keramici. Izdržljivi fotoosjetljivi valjak je sastavni dio uređaja, jedini potrošni materijal je toner kasete. Za proizvodnju ECOSYS pisača je potrebno manje materijala, stvara se manje otpada i koristi pojednostavljeno recikliranje čime se postiže minimalan utjecaj na

okolinu.

SISTEMSKI ISPIS: Jednostavna integracija KYOCERA ECOSYS uređaji nude veliki izbor dodatka dizajniranih s ciljem da maksimalno povećaju produktivnost ureda. Dostupne su dodatne funkcionalnosti i mogućnosti, koje osiguravaju korist iz sigurnog povrata investicije. Kyocerin integrirani sistemski software osigurava dugotrajnu i kompatibilnost sa svim mrežama.

[PS] Koliko ste zadovoljni poslovnom 2014. i kakvi su vam planovi za budućnost?

Poslovna 2014. po rezultati-

ma u prvih devet mjeseci, unatoč padu tržišta, bolja je od 2013. godine. IT tehnologija uvijek je bila u mom fokusu. Svakodnevno mijenjanje i poboljšavanje te razvijanje tehnologije uvijek me je privlačilo i nastojim biti u korak s razvojem IT tehnologije. Kyocera iz godine u godinu poboljšava kvalitetu i mogućnosti uređaja i to u skladu s ekološkim zahtjevima. Planovi za budućnost su daljnje moderniziranje firme, proširenje usluga i odgovaranje na potrebe tržišta, zapošljavanje vrijednih i sposobnih mladih kadrova.

Zlata Radović

SAVRŠENO ODJEVEN MUŠKARAC ODABRAO JE ODIJELA KOTKA

Savršeno odjevenom poslovnom muškarcu kvalitetno muško odijelo je postalo „must have“ u svakoj poslovnoj prilici kao i obiteljskoj svečanosti. On prepoznaje njegovu važnost nošenja bez obzira na godišnje doba, kvalitetu tkanine od koje je načinjeno kao i kroj odijela primjeren stasu. Uskladit će ga s kvalitetnom košuljom i kravatom te cipelama.

60 godina na tržištu

Tvrtka **Kotka d.d. Krapina** 60 godina proizvodi mušku konfekciju za zahtjevno zapadnoeuropsko tržište i vlasnik je licence za brand „**KOTKA**“ - visoko kvalitetno muško odijelo. Uz postojeću visoku zanatsku vještinu klasičnih „šnajdera“, stjecala je nova znanja, usavršavala se tehnologija i nabavljali najmoderniji strojevi.

Danas Kotka pripada krugu najboljih proizvođača muške konfekcije u Hrvatskoj te je simbol njezine kvalitete, što dokazuje i povjerenje mnogih inozemnih kupaca.

Kotkina odijela = Hrvatska kvaliteta

Linija proizvoda Kotke d.d. iz Krapine nositelj je znaka „**Hrvatska kvaliteta**“ koji nose natprosječno kvalitetni proizvodi proizvedeni u Hrvatskoj, što je priznanje i proizvodu i proizvođaču te jamstvo potrošaču da je

riječ o proizvodu vrhunske kvalitete i predstavlja sam vrh svjetske ponude. Bilo da se radi o poslovnom ručku ili večeri, novogodišnjoj proslavi ili drugoj svečanosti gdje je nužno ostaviti dojam profinjenog i usklađenog izgleda, odijela iz kolekcije Kotka nadograđuju imidž svakog muškarca kroz nekoliko modnih marki.

Moto „**SKOTKAjte se u Kotkinim odijelima**“ podrazumijeva:

MARTY - muško odijelo za poslovne muškarce

TEDY - muško odijelo za suvremene muškarce

BERY - BERY SLIM - muško odijelo za moderne mlađe muškarce

CEREMONIA - muško odijelo za mature, promocije i vjenčanja

SMOKING - muško odijelo za specijalne prigode.

Bilo jesen, bilo zima, KOTKA za svakog odijelo ima!

Kotka d.d. konfekcija tekstila, trgovina na veliko i malo, uvoz - izvoz
Krambergerova 1, 49000 Krapina
tel: +385/ 49 371 026,
fax: +385/ 49 371 410
e-adresa: kotka@kotka.hr,
www.kotka.hr

1954. - 2014.
60 GODINA
Budi otmjen,
budi fin, obuci
odijelo **KOTKA**
i budi **IN**

Suvremeni muškarac je njegovan, uredan i besprijekorno odjeven posebno u poslovnim prilikama, poštuje poslovni bonton i nezaobilazni **dress code**. Ostavlja dobar dojam već u prvoj minuti na svoje partnere kao i prilikom posjete određenim institucijama, kazalištu ili svečanoj večeri.

Odjeća je važan dio neverbalne komunikacije i poslovni muškarac poklanja svom odijelu povjerenje jer zna da ga neće iznevjeriti. Upravo takvo povjerenje, zaslužno su dobila **Kotkina** odijela.

U svojoj dugoj tradiciji izrade samo vrhunskih odijela, nose s pravom epitet **izvrsnosti**. Nekoliko linija kvalitetnih i udobnih odijela nosivih u svakom godišnjem dobu, odličnih krojeva za svakog muškarca bez obzira na stas ili godine. Kvalitetni i prirodni materijali već na prvi pogled odaju profinjenost.

Prikladna za poslovne i svečane trenutke, posebno nosiva kada se ulazi u državne institucije npr. sudove, banke jer se time poštuje institucija u koju se ulazi.

Sofisticirani krojevi moderne konstrukcije koja na najbolji način ističe konstituciju muškarca, pomno birane vrhunske talijanske tkanine i preciznost izrade, samo su neke od odlika Kotkinih kolekcija muških odijela koja se mogu kupiti na slijedećim mjestima:

- ZAGREB - NAMA, Ilica 4 – 6, Kvaternikov trg
- ZAGREB - DTR Teslina 8, Ilica 25, Ilica 36
- ZAGREB - LANTEA, Ilica 8, Meštrovićev trg 1J
- ZAGREB - KOTKA - prodavaona br. 2, Ilica 49
- KRAPINA - Kotka – prodavaona br. 1, Krambergerova 2
- PULA - RT Stil, Flanatička 3
- SPLIT - Boutique Mister Mot, Domovinskog rata 39

- ŠIBENIK - M. Club, Trg kralja Držislava 4
- ZADAR - Fashion square, Trg Svete Stošije 3
- RIJEKA - LANTEA, Koblerov trg 1
- DUBROVNIK - Modni salon LAPAD, Ive Vojnovića 108
- DUBROVNIK - LANTEA, Nikole Tesle
- OSIJEK - LANTEA, Hrvatske republike 26
- ZAPREŠIĆ - Kotka – prodavaona br. 4, Mihovila Krušlina 24
- Trgovine MODIANA
 - City Center one West, Zagreb, Jankomir 33
 - Vukovarska 269 b
 - Velika Gorica, S. Kolara 2

ZAŠTO NAUČITI EFEKTIVNO VODITI? (II. dio)

Vođenje ne znači s ljudima se ophoditi onako kako bi oni to htjeli ili onako kako je vođi ugodno; vođenje podrazumijeva pristup ljudima na način da se oni razvijaju.

4 FAZE VOĐENJA

Tvoj zadatak je pomoći djelatnicima, koliko je to moguće, da razviju što više kompetencija i da budu što angažiraniji. Zbog toga moraš u svakoj od 4 faze svakog djelatnika odgovarajuće voditi. O fazi u kojoj se pojedini djelatnik nalazi odlučuješ ti na način da **vrednuješ njegovu kompetenciju i njegov angažman.**

1. FAZA

U prvoj fazi su djelatnici oduševljeni novim poslom kod novog poslodavca. **Vrhunski angažman.** Nažalost, imaju **nisku kompetenciju.** Nisu još u fazi da mogu samostalno raditi, njihovo predznanje je malo i u toj ćeš im fazi puno pomagati i puno njima upravljati. Ovdje imaš **ulogu dirigenta** koji daje **egzaktna uputstva i kontrolira.**

2. FAZA

Kompetencija je nešto veća, ali je angažman nešto manji. Ona **faza „zaljubljenosti“** jednih u druge je **prošla**, iluzija se pomalo raspada, a realnost po-

staje svakodnevnica. U toj fazi djelatnici pretpostavljaju koliko još moraju učiti, najčešće neki napuštaju poslodavca u ovoj fazi, misleći da je drugdje bolje. U ovoj fazi nije dovoljno samo dirigitirati, ovdje je veći **naglasak na pomoći** – u smislu da mu kroz **svakodnevni trening** pomogneš da **stekne stručnu kompetenciju.** Tu moraš učiti svoga djelatnika da mora sam sebi davati ciljeve i da ih onda zajedno ostvarite. Na taj ćeš način **povećati njegovo samopouzdanje, a i njegov angažman.**

3. FAZA

Angažman djelatnika **oscilira** – ponekad je jako dobar, a ponekad bi ga najradije zadržao. Djelatnik misli za sebe da je svjetski prvak. On je sve naučio, ali njegovi osjećaji su nesigurni i oscilacija je nešto što je stalno prisutno. **Nemoj očekivati** od njega **da sam sebe vodi** jer ponekad je maksimalno motiviran, a ponekad potpuno padne. U ovoj fazi ga moraš unapređivati ako to zasluguje, ali najčešće je situacija takva da **moraš biti jak.** Za razliku od prve faze u kojoj si blag i druge u kojoj si nešto jači, ovdje **moraš pokazati svoju snagu, snagu svoga karaktera koja će njega usmjeriti jer bilo bi šteta da ga izgubiš. U ovoj se fazi najčešće**

gube ljudi. Gube sami sebe, a onda ih gubi i poduzeće, a to je tvoj neuspjeh.

4. FAZA

Ako je djelatnik došao u ovu fazu, onda se možeš opustiti. Ovo je, vjeruj, najljepša faza i moraš **biti ponosan na sebe** što si ga tu doveo. To znači da ima **vrhunsku kompetenciju i vrhunski angažman.** On upravlja samim sobom, njegov angažman nema oscilacija, motiviran je, sto posto je tu i vrhunski je kompetentan. Sada je na tebi da **delegiraš.** Imaš nekoga kome možeš **dati potpunu odgovornost.** Nakon ove faze dolazi sljedeći zadatak. To moraš učiniti jer, u protivnom, **postoji opasnost da ga izgubiš** ako dugoročno ostane u ovoj fazi.

▼ SAVJETI POSLOVNOG SAVJETNIKA

- Najprije odredi u kojoj se fazi nalazi tvoj djelatnik.
- Objasni svim djelatnicima da radiš po tom sustavu.
- Objasni im četiri faze i reci im da se tvoj sustav vođenja temelji upravo na tome u kojoj se fazi oni nalaze – to nije tajna.
- Mora ti uvijek biti jasno kod svakog djelatnika, koji «gumb» i kada moraš aktivirati – znanje, iskustvo, ciljeve ili samopouzdanje.

KOJE OPASNOSTI PRIJETE U OVE 4 FAZE?

Većina vođa ne poznaje ove četiri faze i na taj način uvijek imaju svoj isti stil vođenja. Ili su autoritativni ili žele uvijek pomagati, ili vole šale i pošalice – nedostatak je svega toga da su im svi ljudi jednaki i da ih sve na isti način

Dragomir Gabrić

vode. Dolazi do toga da ćeš pre-gaziti one koji su prespori, a zakodit ćeš one koji mogu i žele puno više. Stoga, ako činiš uvijek sve po istom sustavu i ako su ti svi jednaki, to možeš zaboraviti. Na taj način nećeš ispuniti svoj najvažniji zadatak, a to je da vodiš ljude sustavno, a to znači učinkovito. Podjednako možeš voditi samo one djelatnike koji jednako čine, a to je vrlo rijetko.

U prvoj fazi moraš dirigitirati i nemoj previše očekivati od ljudi; **opasno je preskočiti ovu fazu.**

U drugoj fazi gdje je kompetencija nešto veća, a angažman manji, **ljude trebaš trenirati i dati im podršku, u protivnom postoji opasnost da to ne ide u dobrome smjeru.**

U trećoj fazi gdje je veća kompetencija, ali angažman oscilira, ljude trebaš unapređivati i **pokazati razumijevanje, na način da ih doista stižeš, ali da si tvrd;** pazi, u ovoj se fazi najčešće gube ljudi.

U četvrtoj fazi imaš i vrhunsku kompetenciju i vrhunski angažman; tu trebaš delegirati i davati ljudima nove zadatke; ne zaboravi pritom da ih **moraš uvijek kontrolirati**, naročito u ovoj fazi.

Za sve ove faze vrijedi: **ne preskači nijednu fazu** zato što misliš da je neki **djelatnik vrlo talentiran i zato što ga želiš unaprijediti – to neće funkcionirati.** Nemoj nikada nikog povrijediti. Zamisli da si kipar ili klesar pa želiš napraviti nekog genijalnog lika od kamena, npr. **Nelsona Mandelu – ne smiješ ga povrijediti**, a ako previše klešeš, otkinut ćeš mu uho ili oko ili će mu noga biti manja. **Budi pažljiv** i nemoj ga povrijediti.

EFEKTIVNO VOĐENJE

- Značajno poboljšajte svoje rezultate ili rezultate Vašeg tima

USPJEŠNA PRODAJA

- Značajno poboljšajte prodajne rezultate Vašeg tima

Dragomir Gabrić

www.dragomir-gabric.com

SNAŽNA | EKONOMIČNA ECOSYS TEHNOLOGIJA

Sa novom serijom ECOSYS uređaja uspjeli smo njihov utjecaj na okoliš i ukupni trošak vlasništva održati na zavidno niskoj razini. Očekivati možete ne samo manju količina otpada i niže troškove održavanja, nego i manje gnjavaže za vas i vaše kolege. Također ćete cijeniti mnoge mogućnosti prilagodbe uređaja koji su opremljeni Kyocerinom otvorenom programskom platformom HyPAS™, jer vam omogućava da prilagodite uređaj vašim potrebama. To će osigurati da vaš uređaj prilagodite svojim potrebama. Istina je da smo ponosni na našu novu seriju multifunkcionalnih uređaja i veselimo se njihovim brojnim koristima koje možemo podijeliti s vama!

Za više informacija posjetite: XENON FORTE Zagreb d.o.o. – www.xenon-forte.hr
KYOCERA Document Solutions Europe B.V. – www.kyoceradocumentsolutions.eu
KYOCERA Document Solutions Inc. – www.kyoceradocumentsolutions.com

KREATIVNO PISANJE – OSNOVNA POTREBA USPJEŠNIH

Milan
Grković

E-mail, izvješća, prezentacije, stručni članci, knjige, rasprave na društvenim mrežama, sudionništvo u različitim projektima... svakodnevna su potreba pojedinaca u profesionalnom životu i osobnom životu. Kvalitetno komuniciranje s drugim osobama u sadašnjoj fazi razvoja informatičke tehnologije je nezamislivo bez vještina kreativnog pisanja. Potreba za kreativnim pisanjem postaje svakim danom sve veća.

Kreativno pisanje je znanje, vještina i ponašanje koja pojedincu omogućava da ciljanim korisnicima u pisanom obliku interesno prezentira različite sadržaje. **Model univerzalne izvrsnosti - MUI** ugrađuje brojne elemente u proces pisanja koji ga čine kreativnim. Kreativno pisanje znači koristiti sve potencijale u cilju postizanja željenih ciljeva pomoću pisanja.

Prepoznatljivost osoba u spe-

cifičnim djelatnostima (područjima aktivnosti) je direktno proporcionalna količini pisanih sadržaja u bilo kojem obliku koji je kvalitetan i prepoznatljiv. Što imamo više napisanog sadržaja koji je dostupan javnosti kroz različite oblike prikaza, to smo više prepoznati i cijenjeni u svom bližem ili daljnem okruženju. Značaj kreativnog pisanja za Model univerzalne izvrsnosti - MUI potvrđuje odabir kreativnog pisanja za jednu od osam ključnih MUI mekih vještina.

Kreativno pisanje je vještina koja se mora učiti i danas redovito prakticirati (kontinuirano pisati). Kao i u ostalim područjima primjene Modela univerzalne izvrsnosti - MUI i ovdje je za postizanje željene izvrsnosti u pisanju dominantna uporaba mekih resursa (vrijeme, znanje i sastanci). Drugi element koji dominantno doprinosi izvrsnosti u pisanju je uporaba umnih (mentalnih) mapa.

Postizanje izvrsnosti u pisanju

1. Utvrđivanje stanja

Moguća su sljedeća stanja u kojima se nalazite u pogledu pisanja:

- do sada niste ništa napisali,
- pišete, ali imate prekide (prisutne su blokade u pisanju),
- aktivno pišete.

Vaše trenutno utvrđeno stanje (SWOT analiza) će tražiti i odgovarajuće aktivnosti za učinkovitije pisanje i postizanje željenih ciljeva u problematici pisanja.

2. Postavljanje ciljeva

Ciljevi pisanja mogu biti:

- ekonomska kategorija (vaš izvor prihoda - povremeni ili stalni),
- način umrežavanja s drugima,
- želite biti prepoznatljivi (popularna javna osoba),
- želite svoja znanja, vještine i ponašanja besplatno podijeliti s drugima,
- želite ostaviti pisani trag iza sebe,
- pisanje ima funkciju zagovaranja za promjene koje su u vašem interesu,
- drugi ciljevi specifični za vas.

Za svako pojedinačno pisanje (projekt) moraju biti postavljeni ciljevi. Ciljevi moraju biti: specifični, mjerljivi, izvedivi, realni i pravovremeni (alat SMART). Ako nemate postavljene ciljeve, onda je sve dopušteno. Takvo stanje je improvizacija koje dovodi do trošenja resursa bez postizanja željenih ciljeva. Bez postavljenih ciljeva, teško da će biti išta kvalitetno napisano.

3. Izbor strategije pisanja

Način postizanja ciljeva (strategija) je aktivnost koja se u kreativnom pisanju ne može izostaviti.

Zapisana strategija je ključni element postizanja uspjeha u pisanju.

Za što izabrati strategiju: za cjelokupno pisanje, za pojedinačne projekte pisanja.

Definirati učestalost pisanja: svakodnevno, definirani su

dani/dan u tjednu za pisanje, kada se može.

Definiranje dnevnog normativa pisanja (DNP)

Za ozbiljni (profesionalni) odnos prema pisanju treba definirati "dnevni normativ pisanja" (DNP). Dnevni normativ pisanja je planirani broj napisanih riječi u jednom danu. DNP nije apsolutni pokazatelj pisanja, ali njegovim korištenjem i praćenjem pisanja rješavamo niz negativnih stanja koje se pojavljuju kod pisanja u odnosu na kontinuitet, dinamika, željena količina materija, poštivanje rokova... Nekoliko stvari koje treba napomenuti u vezi DNP: uvažavati stanje kada tijekom pisanja treba značajnije promišljati i na osnovu toga podešavati sadržaje; ako se iz objektivnih razloga u tijeku dana ne stigne ispuniti postavljeni DNP, nadoknaditi ga sutra ili najkasnije prekosutra; postavljeni DNP se zbog objektivnih okolnosti može revidirati:

- povećati (skraćivanje rokova, oslobađanje dodatnog vremena, poslovi su delegirani drugima, ...),
- smanjiti (bolest, duža putovanja, nenadana obveza s većim prioritetom, potrebna briga za druge, ...).

Zbog neizbježnih ometanja i drugih čimbenika koji mogu imati utjecaj da DNP ne bude ispunjen, možemo definirati tjedni normativ pisanja (TNP) kako bi fleksibilnije ispunili DNP na tjednoj razini. Podrazumijeva se da zbroj dnevnih normativa pi-

Analizirajte kako pišu drugi. Učite od onih koji su bolji. Učiti druge kako pisati je vrlo učinkovito za osobno osnaživanje, bolje razumijevanje i upravljanje vještinama i ponašanjima u problematici kreativnog pisanja.

sanja tijekom tjedna mora biti jednak tjednom normativu pisanja. Obveza je da poštujemo tjedni normativ pisanja, a to znači da neki dan možemo napisati manje ili više od planiranog normativa, ali na kraju tjedna ćemo ostvariti planirani obujam pisanja. Praksa pokazuje da je **broj napisanih riječi** dobar i lako kontroliran normativ pisanja. Dnevni normativ pisanja je objektivni (mjerljiv) pokazatelj postavljenih ciljeva, kao i mjera hoće li se ti ciljevi i ostvariti.

Pisanje pomoću umnih (mentalnih) mapa

Pisanje bilo kojeg sadržaja pomoću umne mape daje neusporedivu prednost u odnosu na bilo koji drugi način pisanja.

Prednosti pisanja pomoću umnih mapa:

- logično strukturiranje teksta,
- poticanje korištenja asocijacija,
- potpuno oslobođena kreativnost,
- umna mapa automatski stvara ozračje za kreiranje mašte,
- sagledavanje cjelovite slike teme,
- vještina kreiranja alternativnih rješenja,

- lako brisanje sadržaja,
- lako premještanje dijelova teksta,
- lako kombiniranje teksta iz drugih sadržaja,
- uvijek se vidi odnos cjelovitog i svakog pojedinog dijela,
- objektivno sagledavanje pisanog sadržaja (*out of box*),
- lako se prenosi u bilo koji editor pisanja,
- drugi se lako uključuju u pisanje,
- kontrola napisanoga je jednostavno i brzo.
- odmah se uočava što nedostaje.

Osnovni element strategije pisanja trebaju biti sustavne i kontinuirane aktivnosti unapređenja vještine kreativnog pisanja:

1. učiti (na svojim greškama, na iskustvima drugih),
2. analizirati napisano poslije objave,
3. čuti (oslušivati) što kažu korisnici (čitatelji).

Traženje rješenja

1) Rješavanje problematika

Definirajte koje **ključne proizvode funkcija upravljanja** trebate koristiti tijekom pisanja: planovi, zadaci, odluke, planovi učenja, izvješća i procedure.

2) Rješavanje problema

Tijekom pisanja nastaju problemi u različitim fazama kreativnog pisanja. Najviše problema se javlja vezano uz upravljanje vremenom: odgađanja, improvizacija, ne poštivanje prioriteta, nedovoljno koncentracije, prekidi u pisanju, ometanja, negatorsko ozračje. Većina problema koja se javlja tijekom pisanja je subjektivne prirode jer za pisanje trebate dominantno vrijeme. A njega uz dobru organizaciju možete imati dovoljno za pisanje. Ako ne uklonite sve probleme tijekom pisanja, rezultati neće biti kakve želite i koje bi objektivno mogli postići.

Kontrola je ključna aktivnost u osiguranju postizanja ciljeva. Obvezna je DNP kontrola (dnevni normativ pisanja). Potrebno je kontinuirano i sustavno utvrđivati negativna stanja tijekom procesa pisanja: kašnjenja, nekvalitetno, nedovoljno, nezadovoljstva i neodgovarajuće trošenje resursa (prekomjerno i/ili premalo).

Praktikum

1. Utvrdite stanje vašeg pisanja prema vanjskom okruženju (ne pišete, povremeno pišete, aktivno pišete)?

- Ako ne pišete, utvrdite koje koristi bi mogli ostvariti ako počnete s pisanjem.
- Ako pišete povremeno, zar zaista mislite da nema potrebe da pišete intenzivnije?
- Ako pišete aktivno, sigurno ima prostora za učinkovitije pisanje (unapređenja).

2. Napravite plan pisanja. Neka sadrži sljedeće tri sastavnice:

- potrebne aktivnosti tijekom cjelovitog procesa pisanja (**lista**),
- odredite redoslijed provedbe potrebnih aktivnosti (**prioriteti**),
- definirajte rokove za provedbu potrebnih aktivnosti (**rokovi**).

▼ SAVJETI POSLOVNOG SAVJETNIKA

- Kreativno pisanje vam pomaže da brže, lakše i jednostavnije ostvarite svoje interese u osobnom i profesionalnom životu kao i u zajedništvima u kojima djelujete (grupe, organizacije i zajednice).
- Primjena Modela univerzalne izvrsnosti - MUI u kreativnom pisanju omogućava pojedincu da je pisanje ugodna, zadovoljavajuća i učinkovita alat za postizanje različitih ciljeva koji daju željenu izvrsnost u osobnoj i profesionalnoj karijeri.
- Proizvod nastao kroz proces kreativnog pisanja daje sadržaj koji će korisnika (čitatelja) učiniti zadovoljnim. On će rado pročitati i druge autorove sadržaje koji su napisani ili će biti napisani, što je i primarni cilj kreativnog pisanja.
- Budite svjesni koja je vaša ciljana skupina za pojedini sadržaj pisanja - pišite tako da vas u potpunosti razumiju i rado čitaju.
- Kada korisnici vašeg pisanja od vas očekuju nove sadržaje, to je onda objektivna potvrda da ste uspješni u pisanju.

Zaključak

Kreativno pisanje je potreba svakog pojedinca koji želi biti uspješan. Osobni brend je nezamisliv bez pisanja o problematici po kojoj želimo biti prepoznatljivi. Kontinuirano i sustavno pisanje je nezaobilazno dodatno zanimanje. Članak je pisan prema elementima **Modela univerzalne izvrsnosti – MUI © 2007**, cjelovitom modelu za postizanje izvrsnosti na univerzalan način bez obzira na vrstu problematike, trenutno stanje i korisnike (pojedinaac, grupa, organizacija ili zajednica).

Model je cjelovito prikazan u knjizi **MUI KNJIGA ZA USPJEH**: www.portalalfa.com/mui_knjiga_zu_uspjeh

Knjiga “MUI KNJIGA ZA USPJEH”

autora Milana Grkovića

Imate li potrebu i želju da budete uspješniji u:

- osobnoj karijeri,
- profesionalnoj karijeri,

- oblicima zajedništva u kojima djelujete (grupe, organizacije i zajednice)?

Ako je odgovor “**DA**”, nudim vam rješenje koje možete provjeriti bez ikakvog rizika.

Knjiga + pomoć autora knjige (jedinствена ponuda) vam omogućavaju da se vaši potencijali, želje i potrebe praktično realiziraju.

www.portalalfa.com/mui_knjiga_zu_uspjeh

Mobitel: 385 98 57 88 31

ŠTO AKO STARI ODGOVORI VIŠE NE VRIJEDE?

John Lodder

Ekonomska kriza i dalje ima veliki utjecaj i pokazuje da se važne (među) nacionalne institucije, koje su donijele veliki prosperitet i progres, ne mogu nositi s brzim promjenama na našim tržištima. To se odnosi i na poduzeća širom svijeta.

Očito je da neke organizacije jako teško prilagođavaju vlastitu kulturu i provode strategiju kojom bi se mogle uspješno nositi s takvim razvojem situacije. Mnoge vrlo poznate tvrtke gube svoj udio na tržištu ili odlaze u stečaj. S druge pak strane nove ili postojeće organizacije pronalaze vlastitu nišu, kreiraju novu strategiju i eksperimentiraju s novim modelima poslovanja te postaju uspješne zato jer su fleksibilnije, kreativnije i inovativnije. Jedan primjer: Google, osnovan 1997. s pretraživačem, danas ima tržišnu vrijednost od 250 milijardi dolara. Posluje, između ostalog, na području održive energije, bankarstva u Africi, pionir u autonomnim (self-driving) vozilima i na razvoju proizvoda za zaštitu zdravlja. Naravno, aktivan je također i na području širokopoljnih mreža i vlasnik YouTubea. Svjedoci smo da se najveće promjene događaju u informacijskom i komunikacijskom sektoru, kao što su npr. internet, cloud, open source, društveni mediji i interaktivna televizija, što utječe na

organizacije u svim sektorima.

Brzina promjene

Digitalna ekonomija u potpunosti je promijenila marketinšku profesiju. Marketinški guru, Philip Kotler, o tome je pisao u 'Marketing 3.0' (2010.), međutim mnogi to nisu primijenili u svojoj praksi. Promjena nije nova stvar. Stara Kina, Grčka i Rimsko Carstvo - svi su se oni morali nositi s promjenama prije više od 2000 godina. Osnovna razlika danas je u brzini promjene. Stvari se događaju puno brže, jer je u sveobuhvatni proces promjene uključeno jako puno ljudi koji postaju partneri, a među tim ljudima su također i vaši zaposlenici!

Vaši zaposlenici

Vaši zaposlenici također su potrošači i sudjeluju u različitim zajednicama, aktivni su u svijetu društvenih medija. Čitav svijet je pred njima. Čitaju informacije, uče od drugih kultura, preko 'chata' komuniciraju s ljudima iz

drugih zemalja, razmjenjuju ideje, itd. Što, kao manager, poduzimate s tim specifičnim znanjem i iskustvima vaših ljudi? Na koji način njihovo znanje koristite za dobrobit vašeg poduzeća? Kako ih uključujete u vašu strategiju?

Razmišljanje o promjeni

Promjena obično počinje kad osoba postane svjesna kompeticije. Kompeticija nije nešto novo. I kod Darwina i „preživljavanja najjačih“ zapravo se radi o kompeticiji. Razlika je u tome što u Darwinovoj kompeticiji 'pobjeđuje onaj tko je u vlastitoj okolini najjači'. Naša nas je evolucija dovela do točke u kojoj tvrtka koja je najposobnija strateški razmišljati, planirati, upravljati vlastitim resursima, uključivati svoje ljude i pružiti podršku za vlastitu budućnost, postaje najjača i najuspješnija u preživljavanju. Promjena iziskuje djelovanje. Promjena iziskuje plan. Plan iziskuje strategiju. Strategija iziskuje ciljeve i omogućavanje ciljeva. Ciljevi iziskuju misiju.

Misija je definirana vizijom. Vizija se postavlja na temelju vrijednosti koje odražavaju kulturu poduzeća.

SWOT više ne djeluje

Svaki manager zna za SWOT analizu (snage, slabosti, prilike i prijetnje - *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*) i koriste ju je puno godina na početku procesa promjene. 'Primjena SWOT-a' više ne djeluje. SWOT se obično radi s malom top grupom bez *inputa* onih ljudi koji puno bolje znaju što se stvarno događa. Nakon opsežne diskusije među sudionicima dolazi do brojnih kompromisa. Diskusija se ne vodi na temu najboljih ideja u organizaciji, već na temu obrane managera koji se osjećaju osobno napadnutima kada se diskutira o slabostima. SWOT donosi zaključke koji su usmjereni internacionalno.

Ukoliko stari odgovori više ne djeluju, pokušajte potražiti neka nova pitanja. Nastavite razmišljati i postavljati pitanja!

SOAR okvir (*Strengths, Oppor-*

Što je važnije:
stabilna
likvidnost?

Ili stabilni
poslovni odnos
s klijentima?

Kad klijenti ne poštuju rokove plaćanja, Vaša tvrtka nađe se pred dilemom: raskinuti poslovnu suradnju ili pokrenuti dijalog kako bi se održao stabilan novčani tok. Pronalaženje prave ravnoteže između ove dvije opcije čini temelj za čvrsti poslovni odnos. To je naše uvjerenje, a Vi ćete ga prepoznati u svemu što radimo za Vas. Za više informacija o našim uslugama posjetite: www.eos-matrix.hr

Za dodatne informacije o upravljanju potraživanjima posjetite našu web stranicu.

With head and heart in finance

tunities, Aspirations, Results - snage, prilike, težnje, rezultati) za strateško propitkivanje i odlučivanje predstavlja alat osmišljen kao alat za dijalog dionika u procesu strateškog planiranja. Stavros je razvio i ugradio SOAR pristup u svrhu fokusiranja procesa strateškog planiranja na snage organizacije kako bi prigrlio prilike i realizirao ciljeve.

SOAR, u primjeni kod strateškog planiranja, organizacijama pomaže da se kreću od samopostavljenih ograničenja ka fokusu na podijeljene zadatke održivosti organizacije. SOAR okvir nadilazi tradicionalni SWOT model na način da povezuje unutarnje snage i vanjske prilike s vizijom i misijom organizacije, s kreiranjem strateških inicijativa, jasne strategije, taktičkih planova i mjerljivih rezultata.

Kako funkcionira SOAR?

SOAR ubrzava napore strateškog planiranja organizacije na način direktnog fokusiranja na one elemente koji će budućnosti or-

ganizacije donijeti životnu energiju. Životna energija određene organizacije je u ljudima, a proizlazi iz dijaloga između ljudi i različitih grupa dionika.

Organizacije koje se od samog početka fokusiraju na snage i prilike mogu ostvariti svoje ciljeve (željene ishode) pomoću mjerljivih rezultata poduzimanjem sljedećih koraka:

1. propitivanje snaga i prilika;
2. zamišljanje najboljeg puta za održivi rast;
3. inovacije u kreiranju inicijativa, strategija, strukture, sustava i planova te
4. aktivnosti usmjerene na inspirativno djelovanje kojim se postižu rezultati.

Osim postizanja mjerljivih rezultata, involvirane organizacije naučile su:

- identificirati pozitivne ključne elemente organizacije (snage i prilike);
- dobiti jasnu sliku o vrijednostima, viziji i misiji u skladu sa strateškim inicijativama i planovima poslovanja (aspiracijama);

- planiranje, kreiranje i olakšavanje čitavog sustava sesija strateškog planiranja;
- identificiranje mjerenja koja pokreću realizaciju (rezultate).

A u međunarodnoj organizaciji ostvarili su rast u:

- suradnji, timskom radu, sukreiranju, proaktivnosti, dijeljenju znanja, fleksibilnosti, kreativnosti, uključivanju i posvećenosti - što je pak sve zajedno povećalo njihovu kompetitivnost.

Glavni izvršni direktori i promjena

Iako su odgovorni za pokretanje i vođenje strategije i procesa promjene u svojim organizacijama, sve više i više izvršnih direktora i top menagera uviđa da to više ne mogu obavljati sami. Shvaćaju da se moraju mijenjati, međutim ne znaju kako na učinkovit način uključiti zaposlenike i druge relevantne dionike. Mnogi zapošljavaju *executive coacha* s kojim mogu razgovarati u četiri oka, angažiraju ga za razmjenu mišljenja i otkrivanje u sigurnom i povjer-

SOAR okvir (Strengths, Opportunities, Aspirations, Results) uspješno se koristi u profitnim i neprofitnim sektorima kao što su obrazovanje, proizvodnja, usluga, zdravstvo, automobilska industrija, farmaceutska industrija i bankarstvo na razini korporativnih i strateških poslovnih jedinica.

Ilijom dijalogu, kako bi definirali pristup koji je učinkovit za obje strane, i za njih i za njihovu tvrtku. *Balance Consultancy* vam može pomoći da pronađete pristup koji će za vas biti najučinkovitiji. Ako glavni izvršni direktor u vlastiti model strategije poslovanja želi unijeti koncepte održivog razvoja, SOAR okvir taj koncept primjenjuje u vrednovanju i formiranju strategije koju oblikuju svi relevantni ljudi. Posljedično tome, provedba i izvršavanje rezultiraju nečim što donosi energiju i dovodi do brzog procesa promjene bez ikakvog otpora prema promjenama.

Obiteljsko poduzetništvo – RAST I RAZVOJ

Veliki broj razvijenih zemalja EU, kao i ostale zemlje razvijenog svijeta prihvale su poduzetništvo kao vodeću funkciju (polugu) koja može i mora pridonijeti prosperitetu ekonomskog sistema te pozitivno djelovati na konkurentnost pojedine zemlje. Moderni svijet je motiviran idejama i tu je poduzetništvo shvaćeno kao vodeća aktivnost ka inovacijama. Područje malog i srednjeg poduzetništva pruža mogućnosti implementacije modernih rješenja vođenih primjerima uspješnih praksi.

S globalizacijskim procesom, pozicija malog i srednjeg poduzetništva postaje kompleksnija, zajedno s rastućom konkurencijom na tržištu, uz sve zahtjevnije potrebe potrošača. Naša ekonomija je još uvijek u procesu tranzicije prema poduzetnički orijentiranom sistemu, i u vrijeme šest godišnje recesije-krize, je višestruko potencirana. No, poduzetnički sistem, unatoč ili bolje rečeno usprkos tome, predstavlja veliki potencijal za ekonomski rast.

Kako se **malo i srednje poduzetništvo** u današnjem ekonomskom sistemu definira kao **snaga** koja može u najvećoj mjeri **utjecati na poboljšanje** određene nacionalne gospodarske strukture, normalno bi bila još veća posvećenost malom i srednjem gospodarstvu. Tako malo i srednje gospodarstvo i u nas predstavlja jedan od mogućih generatora zapošljavanja i ekonomskog i gospodarskog razvoja. Naše okruženje, a posebno EU, predstavlja

veliku šansu za naše malo i srednje gospodarstvo, budući da ona u nas značajno zaostaju (čast iznimkama) za ekonomskom efikasnošću malog gospodarstva EU. Naše tvrtke malog i srednjeg poduzetništva moraju smanjiti svoje troškove poslovanja, dodatno investirati u inovacije i razvoj novih proizvoda i usluga, pronalaziti nova atraktivna tržišta kao i kanale distribucije, te povećavati kvalitetu poslovanja - certifikacije i standardi.

Obilježja obiteljskog poduzetništva

U takovom okruženju, obiteljsko poduzetništvo predstavlja značajno područje malog i srednjeg poduzetništva. Ono je specifično po razlozima pokretanja, kao i po psihološkim i sociološkim obilježjima, a to je posebno potencirano u našem poduzetničkom sustavu. Obiteljsko poduzetništvo **stvara tradiciju** te predstavlja jedan od najjedno-

stavnijih načina samozapošljavanja s relativno malim troškovima početnog ulaganja. Nije li to jedna od značajnih karakteristika, ne samo obiteljskog, već cjelokupnog poduzetništva u nas, kao posljedica naše dugotrajne tranzicije – zemlje bez plana razvoja, zemlje s najdužom krizom i recesijom, itd. Ono uvelike može pozitivno utjecati na **gospodarski razvitak mikro okoline** unutar koje određeni posao djeluje, te na smanjivanje mikroekonomskih-gospodarskih problema određene zajednice, među kojima je poseban naglasak na nezaposlenosti.

Obiteljsko poduzetništvo je osobito **značajno područje** malog poduzetništva. U SAD-u 90% tvrtki su obiteljske, zapošljavaju 50% radno aktivnog stanovništva i generiraju polovinu bruto nacionalnog proizvoda, a u EU obiteljske tvrtke imaju udio veći od 60%. Nema jedinstvene definicije obiteljskog poduzetništva. S pozicije EU, **obilježja obiteljskog podu-**

Branko Pavlović

zetništva su:

- većina prava odlučivanja imaju osnivači ili osoba koja je kupila poduzeće i najbliži srodnici,
- u upravljanje tvrtkom-poduzećem uključena je najmanje jedna osoba iz obitelji,
- u slučaju dioničkog društva osnivač, vlasnik dijela poduzeća sa srođnicima i nasljednicima, posjeduje najmanje 25% prava odlučivanja.

Uspješan obiteljski posao

Svaki uspješan obiteljski posao s vremenom raste i razvija se te prerasta okvire poduzetničke obitelji. Izvorni oblici obiteljskog posla predstavljaju poduzetništvo u kojem su radno angažirani isključivo članovi obitelji i njihovi prvi srodnici.

Kao najvažnije prednosti obiteljskog poduzetništva ističu se:

- ✓ posao koji je najjednostavniji, najučinkovitiji te najjeftiniji način samozapošljavanja, budući da je dostupan svim slojevima stanovništva, iz čega proizlazi da se obiteljskim poduzetništvom može baviti svaka obitelj;
- ✓ obiteljsko poduzetništvo stvara tradiciju, čime pridonosi većoj povezanosti i uzajamnom povjerenju članova obitelji;
- ✓ pridonosi zdravom natjecateljskom okruženju, stvara ugodu radne atmosfere i pridonosi poboljšanju radnom entuzijazmu unutar radne okoline;
- ✓ obiteljsko poduzetništvo predstavlja relativno niska ulaganja te niže troškove vezane

POVOLJNI KREDITI ZA INVESTICIJE

Produžili smo privremenu mjeru sniženja kamatne stope za investicije u poljoprivredu, turizam, proizvodnju, zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.

KAMATNA
STOPA:
2, 3 ili 5%

(ovisno o vrsti
i području ulaganja)

ROK
OTPLATE:

do 17 godina

(ovisno o
vrsti ulaganja)

Za kredite odobravamo početak od 2 do 4 godine (ovisno o vrsti ulaganja, do 5 godina za podizanje trajnih nasada). Krediti se odobravaju putem poslovnih banaka ili izravno, a krajnji korisnici mogu biti trgovačka društva, obrtnici, zadruga, ustanove, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, jedinice lokalne i regionalne samouprave i komunalna društva.

Detaljnije informacije o uvjetima kreditiranja možete potražiti na stranici www.hbor.hr, na broju telefona **01 45 91 666** ili putem elektronske pošte na adresi: hbor@hbor.hr.

HBOR

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVIJAK

uz stalna sredstva, kao i manje troškove zaposlenika;

✓ obiteljsko poduzetništvo omogućava veliku transparentnost pri poslovanju, predstavlja učinkovitiju i jednostavniju organizaciju, omogućava jednostavniji i svrhovitiji raspored pojedinaca uz adekvatna radna mjesta te zarađeni novac ostaje unutar obitelji, što omogućava ulaganje u obiteljski posao i širenje posla;

✓ u zdravim ekonomskim uvjetima svaka zajednica ima osobit interes poticanja i potpore obiteljskog poduzetništva putem poreznih olakšica te povoljnih zajmova, budući da svako novo obiteljsko poduzetništvo pozitivno djeluje na okolinu u

cjelini te omogućava razvatak mikro-okoline, kao i sanaciju makrogospodarskih problema u određenoj zajednici.

Nedostaci obiteljskog poduzetništva

Pod nedostacima obiteljskog poduzetništva podrazumijevaju se:

- visoka rizičnost pothvata obiteljskog posla, uz istodobno nizak stupanj državne skrbi za njegovu sudbinu;
- nemogućnosti pri samofinanciranju razvoja kao i tekućeg poslovanja te korištenja različitih pogodnosti ekonomije obujma;
- visoki stupanj konkurencije na ciljanoj tržištu koji iziskuje ulaganje u inovacije ili prilagođavanje nižim cijenama na tržištu;

- nemogućnost utjecaja na vanjske čimbenike koji se odnose na vladinu politiku, poreze, poslovnu legislativu, poduzetničku infrastrukturu i ostalo;
- mogući konflikt među članovima obitelji, nemogućnost objektivnosti te ravnopravnog tretmana svih sudionika obiteljskog posla, negativne posljedice nepotizma, manji stupanj osobne odgovornosti;
- mogućnost velikih poslovnih pogrešaka koje u malom poduzetništvu iznimno teško ispraviti;
- izražena težnja za poslovnom sigurnošću te se time umanjuje ulazak u rizičnije poslovanje koje može voditi razvitku posla.

Kao i sve tvrtke, tako i tvrtke u malom i srednjem poduzetništvu, a posebno obiteljske tvrtke u svom životnom vijeku prolaze minimalno kroz **tri teške točke, faze**. One se **u obiteljskom po-**

Obiteljski posao donosi određene prednosti poput sigurnosti, pozicije, upoznatosti s poslom i kolegama, tj. obitelji. Ono znači predanost poslu koja nadilazi predanost koja bi se iskazala radeći u velikoj tvrtki u kojoj se naporan rad utopi u masi ostalih zaposlenika i hijerarhijskoj strukturi.

duzetništvu očitavaju u sljedećim fazama:

- osnivanje poduzeća/tvrtke,
- rast tvrtke,
- naslađivanje/transfer vlasništva.

S pozicijarne punoljetnosti tržišne ekonomije na našim prostorima, za razliku od okruženja i pripadnosti EU, obilježenim tranzicijom, ne definiranim pravcima razvoja, nepostojanja snažnog društvenog planiranja, u procesima globalizacije, te dugotrajnom krizom-recesijom, čini se da

Upravo interes za vođenje posla može izazivati nesuglasice s roditeljima i ostalim članovima obitelji pa je nužno, a posebno u našim turbulentnim vremenima, pristupiti traženju odgovora, pored svih pozitivnih i značajnih crta obiteljskog poduzetništva, na pitanje: "Obiteljske tvrtke – posao, blagoslov ili teret?"

Poduzetnička predanost, koja se stječe odgojem i obrazovanjem, emotivna povezanost s tvrtkom, iskustvo i obrazovanje, čini obiteljske tvrtke izuzetno konkurentnim i fleksibilnim gospodarskim subjektima, pogotovo u tako teškim vremenima poslovanja, kao što su naša vremena.

je upravo najkritičnija faza u razvoju obiteljskog poduzetništva **problem transfera obiteljskih vlasništva i upravljanja.**

Uspomene na prethodne generacije

U maloj obiteljskoj tvrtki svaka odluka ima direktne posljedice za budućnost tvrtke i same obitelji. Upravo tu poduzetnički duh izvlači najbolje iz pojedinaca i hrani ih energijom koju im ni jedna plaća ili beneficija u velikoj tvrtki ne mogu dati ili nadomjestiti. Ono s druge strane nameće neka ograničenja i očekivanja. Osnivači koji su razvili posao traže nasljednike koji će njihovu ostavštinu nastaviti i nadograditi. U obiteljskim tvrtkama često se nalaze uspomene na prethodne generacije, pa su one zapravo puno više od same „organizacije resursa radi stvaranja profita-uspjeha obitelji“ - one su **spomenici uspjesima prethodnih generacija.** Stoga se i pred nadolazeću generaciju postavljaju očekivanja i želje da se ne uništi ono što se u svijetu desetljećima stvaralo.

U okruženju ovakvog shvaćanja obiteljskog poduzetništva vjeruje se da **uspjeh nadolazeće generacije ovisi o ODGOJU,**

tj. uviđanju povezanosti s poslom cijele obitelji. Ako su nasljednici od rane dobi bili na neki način uključeni u posao, odgajani za poduzetništvo, kod njih se stvorila odgovornost prema osnivačima i shvaćanje da novac ne pada s neba, već se mukotrpno zarađuje. Osim izgradnje sustava vrijednosti i radnih navika, uključenost u posao znači i upoznavanje poslovnih procesa partnera, klijenata i zaposlenika. Uz odgovarajuće obrazovanje, a to kod nas još uvijek nedostaje, dugogodišnje iskustvo u radu obiteljske tvrtke čini nasljednike sposobnim upravljačima svoje tvrtke.

Specifična organizacijska struktura

Kod manjih obiteljskih tvrtki upravo velika povezanost tvrtke s obitelji osnivača, donosi određena ograničenja i teret. Neke specifičnosti jednostavno su posljedica poduzetništva. Vlasnici malih tvrtki nemaju radno vrijeme, nemaju sigurna primanja, moraju vladati najrazličitijim vještinama - od marketinga i računovodstva do specifičnih kompetencija vezanih za djelatnost kojom se bave. Kako obiteljske tvrtke nisu velike (u pravilu), poput korpo-

racija, teže je zastupati vlastite interese pred zajednicom - državom, bankama, dobavljačima, a konkurencija je izraženija i nitko osim vlasnika zapravo ne mari hoće li tvrtka opstati. Osim izazova poduzetništva, obiteljske tvrtke karakterizira i specifična organizacijska struktura. Sudjelovanje u obitelji u organizaciji i vođenju posla, osim značajnih prednosti donosi i neke posebnosti i prijetnje. Prva posebnost obiteljskog poduzetništva je **pristanak na kompromis i odricanje članova obitelji** koji su istovremeno i poslovni partneri. Članovi obitelji, ako se prihvate obiteljskog posla, moraju se barem djelomično odreći svojih planova i želja. Ako dijele isti žar prema poslu i slične interese, ova je prepreka lakše premostiva.

No, što se dešava ako su članovi obitelji imali vlastite planove kojih će se teško odreći? Što ako nasljednici ne iskazuju interes za preuzimanje posla? Naime, često su obiteljske tvrtke, pogotovo one mikro tvrtke, razvijene oko osnivača ili vlasnika. Vlasnici su često jedini koji znaju sve pojedinosti o poslovanju, a njihova djeca, logični, i jedini sposobni nasljednici za mjesto voditelja tvrtke. A, ako nasljednici nemaju interesa ili nisu sposobni za vođenje tvrtke, obiteljska tvrtka stavljena je pred veliki izazov. Ako nema uspostavljenu organizacijsku strukturu koja bi mogla iznjedrati budućeg upravitelja - rukovoditelja iz redova zaposlenika, ne preostaje drugo nego pronaći nekog izvan sustava ili prodati tvrtku.

Princip odgoja i obrazovanja za poduzetništvo

I pored sveopćeg prihvaćanja značenja i uloge poduzetništva za razvoj zajednice, a posebno malog i srednjeg poduzetništva te u tom pejzažu obiteljskog poduzetništva i obiteljskih tvrtki, sve više se vjeruje i dolazimo do zaključ-

ka da je ne samo nužno, već da je obvezno pristupiti detaljnom proučavanju i primjeni principa odgoja i obrazovanja za poduzetništvo. U procesu cjeloživotnog učenja (čitaj odgoja i obrazovanja) bitno je da se savladaju vještine i kompetencije na način da sadašnji poduzetnici i njihovi nasljednici znaju:

- razumjeti i prepoznati glavne faktore utjecaja na okruženje u kojem posluje tvrtka,
- što mogu očekivati, a što ne očekivati od okruženja,
- kako prepoznati i zadržati najbolje zaposlenike,
- kako se postaviti u slučaju da dobiju ponudu za kupovinu tvrtke,
- kako imati dobar marketing uz razumna financijska ulaganja,
- prepoznati i umrežiti s se ljudima koji su ključni za uspjeh obiteljskog posla,
- uspješno prezentirati sebe i svoje proizvode u svakoj situaciji,
- kako dati nedvosmislen odgovor na pitanje: „Obiteljski posao, blagoslov ili teret?“.

Naime, mnogi pretpostavljaju, a to je naša stvarnost, da polovični naponi mogu biti djelotvorni. Po njima je lakše napraviti mali skok nego veliki. Ali nitko tko želi prijeći široki jarak, a naša zajednica to mora ako želi opstati u utakmicama, neće najprije pokušati preskočiti polovicu, a naša zajednica to upravo čini.

Kako obiteljski posao, kao i svaki drugi posao, nosi svoje prednosti i nedostatke. S jedne strane ograničava slobodu izbora vlastite karijere, ali s druge strane pruža čari poduzetništva poput upravljanja vlastitom sudbinom, što je iznimno važno danas i bit će još važnije u budućnosti, s obzirom na neizvjesnosti koje nam pruža globalizacija i nedefinirano ponašanje.

Mladen Jančić

UTJECAJ TRENUTNIH EMOCIJA U PREGOVARANJU

Oni koji gledaju televizijsku seriju «Seks i grad» možda će se prisjetiti situacije iz jedne od epizoda kada se Samantha, koja s teškoćom hoda, žali na bol u stopalu svojoj prijateljici Carrie, koja joj na to savjetuje da onda i ne moraju ići u kupnju. Na to joj Samantha odgovara: «Ne brini, nije mi slomljen duh, nego samo nožni prst!».

Što znanost zna o utjecaju emocija?

Istraživanje poduzeto od strane Jennifer Lerner (J. S. Lerner, D. A. Small, G. Loewenstein, «Heart strings and purse strings: carryover effects of emotion on economic decisions», Psychological Science, 15: 337-41, 2004.) koje je za hipotezu imalo pretpostavku da će motivacija na različite načine utjecati na prodavače i kupce, pokazalo je interesantne rezultate. Da budemo precizniji, pretpostavka je bila da će kupci koji su tužni biti voljniji platiti višu cijenu nego oni ravnodušni i obrnuto – da će prodavači koji su tužni lakše prihvatiti nižu cijenu za isti proizvod nego ravnodušni prodavači.

U navedenom eksperimentu, da bi se i jedne i druge pokušalo dove-

sti u takvo emocionalno stanje (tuga), istraživači su im pokazali dva filmska inserta. Za one koji su bili predviđeni da budu tužni, prikazan je odlomak iz filma «Šampion», tj. smrt dječakovog mentora. Odmah nakon prikazivanja, zatraženo je napišu kako bi se oni osjećali u sličnoj situaciji.

Za one kojima je namijenjen osjećaj ravnodušnosti, prikazan je odlomak iz filma o specifičnoj ribi, nakon čega su morali pisati o svojim svakodnevnim aktivnostima. Nakon tog, prvog dijela eksperimenta, objema skupinama je rečeno da će se pristupiti drugom eksperimentu, koje nema veze sa prethodnim.

Polovina je dobila zadatak da napiše po kojoj cijeni bi prodali set flomastera, a druga polovina je dobila zadatak da odredi po kojoj cijeni bi kupila isti set flomastera.

Prijenos osjećaja u ekonomsko odlučivanje

Rezultati istraživanja bili su u skladu s početnim pretpostavkama. Oni koji su bili pod utjecajem tuge su bili voljniji kupiti set flomastera po otprilike 30% većoj cijeni od onih koji su bili ravnodušni, a tužni prodavači su bili voljniji prodati isti set za otprilike 33% nižu cijenu nego ravnodušni.

Ono što je također interesantno u spomenutom istraživanju je činjenica da se prijenos osjećaja u ekonomsko odlučivanje dogodio nesvjesno – promatrani nisu bili svjesni da su osjećaji toliko bitno promijenili način njihovog odlučivanja.

Kako rezultati ovog istraživanja mogu pomoći u svakodnevnom životu? Ako trebate voditi financijske pregovore, a upravo ste prošli ili prolazite kroz iskustvo koje dovodi do takve vrste osjećaja (tuga), pokušajte tražiti odgodu. Čak i kraća odgoda bi u ekonomskom smislu mogla dati bolji učinak, jer će se vremenom negativna osjećanja neutralizirati.

Bez obzira na emocionalno stanje, za bitne odluke je preporučeno da prođe neko vrijeme, kada s određene distance možete razmotriti situaciji i donijeti kvalitetniju odluku – naravno ako ste u mogućnosti kreirati takvu odgodu. Navedeno važi i za poslovne sastanke, kupnju stana ili kuće, ili ad hoc kupnju preko interneta.

Karta trenutnog raspoloženja

Na kraju, ne bi bilo poželjno iskoristiti takvo emocionalno stanje (igrati na kartu trenutnog raspoloženja) kod bitnih kupaca/klijenata, jer osim etičkih načela u igri je i rizik koji je u takvim slučajevima prevelik. Što više, ako im sami, po mogućnosti predložite odgodu pregovora u slučaju da se nalaze u takvom emocionalnom stanju, izvjesno je da će odnos između strana dodatno ojačati.

Bez obzira na emocionalno stanje, za bitne odluke je preporučeno da prođe neko vrijeme, kada s određene distance možete razmotriti situaciji i donijeti kvalitetniju odluku – naravno ako ste u mogućnosti kreirati takvu odgodu.

AngloAdria
MANAGEMENT CONSULTING

Trening programi:

- poslovno pregovaranje
- leadership
- key account management
- prodaja
- osobni razvoj
- train the trainer

Ulica grada Vukovara 284, Poslovni centar Almeria, Zagreb
Informacije: 01 551 0200 ili www.anglo-adria.com

KOREKTIVNA POVRATNA INFORMACIJA (2.dio)

Petar
Majstrovic

Bilo bi idealno kada bi voditelji povratnom informacijom mogli unapređivati kompetencije zaposlenika, a da se ljudi ne osjete povrijeđenima. Bio bi to racionalan svijet. Obzirom da je svijet iracionalan, dobre namjere voditelja se često tumače kao kritika, a ljudi kritiku ne podnose. Što učiniti da u timu bude manje tužnih lica i manje podignutih nosova?

Motiv davatelja povratne informacije je razvoj kompetencije primatelja povratne informacije, i kao takav treba biti dobro iskomuniciran i primatelju potpuno jasan. Davatelj će iskomunicirati motiv i zajedno s primateljem kreirati pozitivnu atmosferu učenja u kojoj dobivaju svi: zaposlenik, voditelj i organizacija. Pogrešni motivi kao što su: kritika zbog kritiziranja, osobni duel, demonstracija moći, podcjenjivanje i sl. neće biti dobro prihvaćeni, niti će rezultirati kvalitetnom promjenom na dugi rok. Budite oprezni, i prije davanja povratne informacije razjasnite sami sa sobom: "Koji je moj motiv?" ili „Zašto ovo radim?“. Ako ste sigurni da je vaš motiv ispravan, možete krenuti dalje, ako niste - stanite.

5 SMJERNICA ZA DAVANJE POVRATNE INFORMACIJE

1. DRŽITE SE ČINJENICA!

Ljudi su iznimno osjetljivi kada

komentiramo njihov rad ili ponašanje. Stoga je važno biti siguran u ono što ćemo reći i o tome je dobro pripremiti činjenice. **Činjenice o kvaliteti rada i/ili ponašanju najbolje se utvrđuju promatranjem zaposlenika dok obavlja svoje radne zadatke, te slušanjem komunikacijskih situacija u kojima sudjeluje zaposlenik.** Ukoliko nismo sigurni u elemente o kojima planiramo dati povratnu informaciju, možemo zatražiti mišljenje druge objektivne osobe. Nadalje, poželjno je izbjegavati davanje povratne informacije na osnovu glasila. Glasine nisu činjenice. Primjerice, izjava: „Priča se da si vičeš na kolege“ će vjerojatno izazvati obrambenu reakciju primatelja koji može reći: „Tko? Ja? Kada? Tko Vam je to rekao?“ i sl. Takva reakcija će preusmjeriti razgovor na kontraproduktivne rasprave, a to ne želite. Puno učinkovitije je kada imamo zabilježene činjenice, koje onda precizno iznosimo. Ovo je naročito korisno kod zaposlenika koji se znaju „izmigoljiti“ iz neugodnih situacija. Stoga je, umjesto npr. „Čini mi se da si nekoliko puta ...“ bolje pročitati činjenicu: „U ponedjeljak u 12:15 i jučer u 14:30 si ...“. Ovo ostavlja snažan dojam na zaposlenika, jer on vidi da se njegovo ponašanje pažljivo promatra.

2. NE OPTUŽUJTE, RADIJE PITAJTE! Ponekad smo skloni donošenju preuranjenih zaključaka o nečijem radu ili ponašanju. **Ne možemo se oteti potre-**

bi da donesemo svoj sud bez svih činjenica, a to može biti pogrešno. Ako ste npr. primijetili da je zaposlenik u zadnje vrijeme izgubio radni elan, nije dobro zaključiti da je zaposlenik lijen i reći: „Ulijenio si se ovaj tjedan“. Moguće je da zaposlenik ima problem koji ga ometa u poslu, a za kojeg ne znamo. Puno bolje je umjesto preuranjenog zaključivanja izići s činjenicom i npr. reći: „Primijetio sam da si ovaj tjedan napravio 50% manje od prosjeka? Što se događa?“ i dodati „Trebaš li pomoć?“.

3. OPREZNO SA POZNATIM TEHNIKAMA! Popularna tehnika davanja povratne informacije zvana „3K“ (engl. *kiss, kick ass, then kiss again*) poznatija pod nazivom „sendvič“ sadrži dvije pohvale i kritiku u sredini. **Cilj „sendviča“ je davanje negativne kritike, koja je „umotana“ u dvije pozitivne, kako bi je zaposlenik lakše „probavio“.** Mnogi manageri je koriste jer im je lakše otvoriti razgovor s nečim pozitivnim. Pored toga žele zadržati dobar odnos i motivaciju, a izbjeći ljutnju ili razočaranje zaposlenika. Nedostatak ove tehnike je u tome što kada u istom razgovoru nekoga prvo pohvalite, pa pokudite, pa ponovo pohvalite, to može biti prilično zbunjujuće. Osim toga, ova tehnika je dosta poznata, u nekim organizacijama se „potrošila“ pa ljudi naslućuju što slijedi iza pohvale. Ja osobno u njoj vidim elemente manipulacije pa mi nije previše bliska. S druge strane, jedan dio li-

dera preferira izravnost i transparentnost u odnosima s drugima, stoga razdvajaju pozitivne i negativne povratne informacije. Kada hvale i kada kude žele da se to jasno zna. Ovaj pristup mi se više sviđa, osim u situacijama kada je s druge strane stola jako senzibilna osobama. Tada je negativnu kritiku potrebno ublažiti nekom varijantom „sendviča“.

4. PAZITE NA OMJER POHVALA I KRITIKA! U literaturi se često spominje **da je pohvala učinkovitija od kritike, što je točno, međutim najbolji rezultati se postižu dobrom kombinacijom jednog i drugog.** Istraživanje koje su 2004. godine na uzorku od 60 timova proveli američki bihevioralni znanstvenici Marcial Losanda i Emily Heaphy pokazuje da je poželjan odnos pet pozitivnih na jednu negativnu povratnu informaciju. Stoga ne budite škrti u pohvalama. Da bi dosegli ovaj omjer potrebna promjena percepcije, jer puno češće primjećujemo i komentiramo loše, a prešućujemo dobre stvari. Prikladna je izjava Kena Blancharda koji kaže: „Lako je uhvatiti ljude kada rade greške. Prisilite se i uhvatite ih kada rade dobro“. Kada to uspijete neće biti problema u dostizanju ovog omjera.

5. MOTIVIRAJTE I POZOVI-TE NA AKCIJU! Nakon davanja korektivne povratne informacije završite u pozitivnom duhu. Ohrabrite primatelja, dajte mu pozitivnu energiju kako bi lakše savladao problem i stavite se na raspolaganje za pomoć. I još nešto, **ma koliko bilo teško, sačuvajte primateljev obraz ne dovodeći njegovo znanje i kompetencije u pitanje. Nikad ne recite: „Ti ne znaš raditi svoj posao“ u bilo kom obliku.**

BEST PRACTICE HR
business training and consulting
Programi za razvoj vodstvenih kompetencija
091/3873-088, 01/3873-088, www.bestpractice.hr

POSLOVNI_POKLONI
PROMOTIVNI_ARTIKLI
POSLOVNI_PUTNI_
MODNI_PROGRAM
DOTISAK_ŠTIK
SUHI_ŽIG_GRAVURA

Stručno osoblje tvrtke "Galko" d.o.o. rado će Vam pomoći pronaći ne samo rješenja za korporativne i poslovne darove, nego će Vas i savjetovati kako da priredite iznenađenja za poslovne partnere, suradnike, kupce... Poslovni pokloni predstavljaju tvrtku, ozbiljan su dio poslovne komunikacije i odraz Vaše osobnosti. Na sve proizvode nudimo mogućnost dotiska, na Vama je samo da pošaljete upit. Naš tim stoji Vam na raspolaganju.

Naručite besplatan katalog:

† 01.2014.615

† 042.379.440

e-mail galko@galko.com

internet trgovina www.galko.com

GALKO
.com

KREATIVNO STANJE UMA - NE RADI NA ZAPOVIJED

Irena
Jurjević

Ambiciozni ste i maštoviti. Povremeno vam se javljaju zanimljiva poslovna rješenja zbog kojih vas je šef prepoznao kao kreativnu osobu. Petak je poslijepodne i taman prije nego ste krenuli kući, šef vas zove i kaže kako je vrijeme da se glavni proizvod tvrtke poboljša. Budući ste kreativac u odjelu, očekuje da hitno do ponedjeljka smislite nešto novo, zanimljivo, nešto što će taj proizvod gurnuti ispred svih na tržištu. Potapša vas po ramenu i kaže: „Znam ja da ti to možeš, ti si kreativan.“ Kiselo se nasmiješite, osjećate kako vam se grče ramena od stresa, „Do ponedjeljka! Što ću smisliti?“

Sutradan naspavani, odmorni sjedate za kompjuter, otvarate prazan list papira u wordu i krećete u osmišljavanje noviteta. Nakon nekoliko bezuspješnih pokušaja, misli vam idu otprilike ovako: „Što ću sad? Kako ću poboljšati proizvod? Možda dizajn? Ništa mi ne pada na pamet. Radi mozak, radi!“ Vrijeme ide, papir je prazan. Surfate po internetu, gledate što konkurencija nudi. I dalje vam ništa ne pada na pamet. Već vas polako hvata panika: „Što ako ne uspijem?“, grči vam se želudac. Subo-

ta je predvečer, još uvijek buljite u ekran, smišljajući neko, bilo kako rješenje. Kako stres i pritisak rastu, u mozgu osjećate potpunu pustoš. Pitate se što se dogodilo s vašom kreativnošću. Gdje su sve one zanimljive ideje nestale?

Pritisak, kontrola i radoholizam ubijaju kreativnost

Što je mozak više pod pritiskom da mora producirati nešto kreativno, novo i zanimljivo - to je manje mogućnosti da se tako nešto stvarno i dogodi. Kreativni možemo biti samo kad smo opušteni i slobodni od vanjskih pritisaka. **Zanimljive ideje dolaze spontano**, najčešće onda kada o određenom problemu niti ne razmišljamo. Dokazano je da smo najkreativniji u periodu neprekinutog slobodnog vremena, za vrijeme dugih putovanja automobilom, kada nas nitko ne uznemirava, radeći stvari koje volimo, baveći se hobijima, vrtlareći, u šetnji i sl.

Rezultati provedenih intervjuova s predsjednicima uprava i izvršnim direktorima vodećih britanskih tvrtki ukazuju na činjenicu da su najvažnije ideje (povezane s poslovanjem) nastale izvan, a ne za vrijeme radnog vremena. To znači da će već dvadeset minutna šetnje parkom ili pauza za vrijeme radnog vremena provedena hodajući biti znatno važnija za produktivnost djelatnika od mnogih sati provedenih u kaotičnoj atmosferi poslovnog ureda. **Macho lideri**, a posebice **radoholičari** i oni koji nastoje maksimalno kontrolirati svoje živote i radno vrijeme, teško prihvaćaju opisani pasivni pristup.

Alpha moždani valovi – stanje za kreativne procese

Sve naše dnevne i noćne ak-

4 faze kreativnog procesa – od rada na problemu do implementacije nove ideje

Priprema: svjesno razmišljanje i rad na problemu.

Inkubacija: problem je ušao u podsvijest i izvana nije vidljiva reakcija. Proces inkubacije može dugo trajati, prije velike ideje nekad prođu i godine.

Uvid ili „a-ha“ efekt: kreativna ideja se oslobađa iz nesvjesnog u svjesni um.

Potvrda: ideja je svjesno potvrđena, promišljena, a zatim i primijenjena.

tivnosti, kao što su rješavanje problema na poslu, odmor, razgovor, spavanje, prate različiti **moždani valovi**. Ovisno o frekvenciji, znanstvenici su ih podijelili u četiri kategorije: *beta, alpha, theta i delta*.

Beta moždani valovi povezani su s koncentracijom, najbrži su i karakteristični su za snažnu moždanu aktivnost, tj. potpunu budnost. **Alpha** moždani valovi pojavljuju se kad smo opušteni, u šetnji po prirodi, dok se odmaramo na suncu, vozimo, slušamo laganu glazbu... U ovom stanju opuštene budnosti, moždane polutke (lijeva analitična i desna maštovita) sinkronizirano rade, svjesni um jače je povezan s nesvjesnim te nam zbog toga padaju na pamet zanimljive ideje. **Theta** moždani valovi javljaju se u nižim frekvencijama. To je stanje kada se naša pažnja povlači iz vanjskog svijeta prema unutarnjim signalima. Javlja se u trenutku kad tonemo u san, dok nam se još dnevne slike miješaju sa snovima ili u trenutku buđenja. Budući ste u jakom kontaktu sa nesvjesnim sadržaji-

ma svog uma, moguće je da doživite „a-ha“ efekt u trenutku buđenja; da vam padne na pamet rješenje nekog problema kojeg se, samo razmišljajući o njemu, ne bi sjetili ni u ludilu. **Delta** moždani valovi najniža su frekvencija i javljaju se kad spavamo. Određene frekvencije delta valova potiču lučenje hormona rasta koji je neophodan za regeneraciju organizma i proces iscjeljenja.

Dugoročni plan za kreativnost

Ako želite probuditi svoju kreativnost, umjesto da radite pritisak na sebe – učinite obrnuto. U svoj dugoročni plan za kreativnost ubacite **svakodnevne aktivnosti za opuštanje** i užitak: pjevajte, plešite, odmarajte se u kadi punoj tople vode, iskoristite svoje pauze za užinu i otidite u kratku šetnju, bavite se stvarima koje vas vesele. Jer, nesvjesni um (naša riznica skrivenih informacija) ne radi na zapovijed, već baš obrnuto - kad ga pustite na miru.

KREIRAJTE ŽIVOT
PO SVOJOJ MJERI!

CentarUspjeha
UDRUGA ZA OSOBNI RAZVOJ

Individualni coaching i poslovni treninzi:

- osobni i profesionalni razvoj
- komunikacija i međuljudski odnosi
- NLP tehnike i kreativno mišljenje

www.centaruspjeha.com

info@centaruspjeha.com

Br. mob. 091/5987 683

Saša
Petar

Emocije u komunikaciji s poslovnom okolinom

Kako se u susretu s poslovnom okolinom ne biste osjećali bespomoćno, dobro je znati kako upravljati emocijama da biste iz svake komunikacije izvukli obostranu dobit. Pet je temeljnih uzroka zabrinutosti koje utječu na mnogo, ako ne i većinu, emocija koje se javljaju u toku pregovora.

Set temeljnih emocija primjenjiv je u gotovo svakoj poslovnoj situaciji, od složenih pregovora s više sudionika do nesuglasica između dva zaposlenika. **Nalazite li se u emocionalnoj nedoumici ne znajući što biste učinili kad:**

- osjećate da vas drugi ne cijene dovoljno i da zadiru u vašu autonomiju,
- vas frustrira to što ne vide stvari iz vaše perspektive i imate dojam da ih ne zanima vaše mišljenje o problemu,
- ne cijene trud koji ste uložili ni posao koji ste obavili,
- osjećate da se drugi ne povezuju s vama i da ste odsječeni od onih s kojima komunicirate,
- vas brine da će komunikacija često završiti loše i smatrate da vam je sloboda izražavanja sputana,
- se s vama nitko ne konzultira pri donošenju odluka koje utječu na vas i kad vam kažu: uzmi ili ostavi,

– osjećate da vam umanjuju važnost, posramljeni ste zbog načina na koji se odnose prema vama, te vas ponižavaju kako bi naglasili svoju superiornost,

– osjećate da trivijaliziraju vašu funkciju, pa vas vaša uloga ne ispunjuje te ne osjećate motivaciju za rad,

– vaše vještine nisu dovoljno korištene, a vašoj ulozi nedostaje jasna svrha.

5 KOMUNIKACIJSKIH POTREBA

Emocije mogu služiti kao prednost. Tijekom njihove primjene u komunikaciji morate ispuniti neke od osnovnih potreba.

1. PRIZNANJE
Prepoznavanje vrijednosti u onome što drugi misle, osjećaju i rade, dok pokazuju uvažavanje prema vama. Priznanje okoline snažno utječe na naše osjećaje, djelovanje i način razmišljanja. Kad nas cijene postajemo spremniji na suradnju i otvoreniji prema onome što drugi imaju reći. Kad nas ne cijene manje smo spremni surađivati. Važno je znati da prihvaćanje nije isto što i popuštanje. Ljudi poštuju sugovornike koji brane svoje interese, ali su spremni razumjeti tuđe interese i prilagoditi se.

2. POVEZIVANJE
Osobe često komuniciraju gledajući ostale kao suparnike. Možda pripadate različitim sektorima, tvrtkama ili ste pak suprotnih spolova. Pretpostavka da je priroda komunikacija suparnička stvara neprijateljsku atmosferu i dovodi do nesporazuma te je vjerojatnost za postizanje sporazuma ozbiljno umanjena. Čak i u

najnapetijim pregovorima kao što su spajanja i pripajanja, sporovi između radnika i uprave te unutarnje restrukturiranje, presudna je sposobnost stvaranja osjećaja suradnje. Što je potrebno kako bi u ulozi pregovarača pronašli poveznice s drugom stranom te tako osigurali glatku provedbu pregovora? Ovdje je osnovno pitanje kako protivnika pretvoriti u suradnika.

3. AUTONOMIJA
Moć autonomije najvećim dijelom leži u vašoj sposobnosti utjecanja na odluke koje se odnose i na vas. Kad osoba osjeća da joj netko zadire u autonomiju, povećava se mogućnost pojave negativnih emocija te se, do tog trena obećavajući, pregovori suočavaju s mogućnošću propasti.

4. STATUS
Manageri se često međusobno natječu za viši status kao da on ima samo jednu stranu. Ustvari, do određenog statusa se može doći na temelju društvenog položaja, stručnosti u nekom po-

potiče i druge na nerazumno ponašanje.

5. ODABIR ISPUNJAJUĆE ULOGE I AKTIVNOSTI UNUTAR NJE

Jeste li ikada komunicirali i našli se u ulozi koja vam ne odgovara? Možda su svi od vas očekivali da igrate ulogu protivnika, slušatelja ili pak vražjeg odvjetnika. Možda žele da se priklonite nekom klanu unutar tvrtke, a što vi ne želite. Puštajući druge da umjesto vas odabiru funkciju koju ćete obavljati, vaša će osnovna potreba za ispunjujućom ulogom ostati neispunjena. Takva situacija mogla bi dovesti do toga da se osjećate trivijalizirano i kao u zamci te vas učiniti lakom žrtvom manipulacija.

ZAKLJUČAK

Svakodnevna komunikacija se još uvijek odvija na međuljud-

EMOCIJE VAS MOGU OMESTI U KOMUNIKACIJI, ALI TAKOĐER VAM MOGU I POMOĆI U POSTIZANJU ŽELJENIH REZULTATA. NEGATIVNE EMOCIJE MOGU SKRENUTI PAŽNJU S TEMELJNIH PROBLEMA, NANIJETI ŠTETU VAŽNIM ODNOSIMA, UMANJITI ŠANSE ZA PRAVEDNU POGODBU I POMOĆI DRUGIMA DA VAS ISKORIŠTAVAJU.

dručju, pa i na temelju iskustva ili obrazovanja. Manageri često previđaju važnost prihvaćanja potrebe za poštovanjem koju osjeća svaka osoba. Čak i gore, umanjujemo važnost drugih kako bismo dokazali vlastitu superiornost. Takvo ponašanje dovodi do stvaranja negativnih emocija, a također

skim osnovama. Uspješno vođenje zaposlenih je, između ostalog, umijeće ispravnog komuniciranja i suptilnog upravljanja ljudskim resursima. Kako prenijeti informaciju da se shvati na pravi način i da potakne druge na djelovanje? Tu pomaže dobra komunikacija s kontroliranim emocijama.

ODGOVARA:
Daniel Sever

UKOLIKO IMATE PITANJE ZA NAŠE
STRUČNJAKE POŠALJITE SVOJ UPIT NA
info@poslovni-savjetnik.com

MIROVANJE RADNOG ODNOSA

PITANJE: *Kako se radniku računa mirovanje radnog odnosa za vrijeme neplaćenog dopusta s obzirom na trajanje radnog odnosa i staž kod istog poslodavca?*

P. L., Bjelovar

ODGOVOR: Inače, vrijeme dok radni odnos miruje uzima se kao trajanje radnog odnosa kod istog poslodavca. O tome je stajalište zauzeo i Vrhovni sud RH u svojoj odluci Rev-1671/99 . od 10. svibnja 2001., te pretežita sudska praksa županijskih i općinskih sudova.

Ovakvo definiranje trajanja radnog odnosa za vrijeme neplaćenog dopusta može za radnika biti itekako važno pri ostvarivanju nekih prava (primjerice otpremnine, jubilarne nagrade i otkaznih rokova). Ipak, ovo **razdoblje neplaćenog dopusta radniku se u pravilu ne računa i u staž osiguranja u smislu mirovinskog staža**, osim ako radnik sukladno članku 18. st. 2. Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, 157/13.) ne odluči sam dobrovoljno uplaćivati doprinose za mirovinsko osiguranje, a što je navedenom odredbom ZOMO-a izrijekom predviđeno baš u slučaju korištenja neplaćenog dopusta i mirovanja radnog odnosa do treće godine života djeteta.

NOVI ILI STARI ZAKON O RADU KOD OTKAZNOG ROKA

PITANJE: *Ako su otkazi uručeni prije novog Zakona o radu, vežemo li se u slučaju izračunavanja trajanja otkaznog roka za stari zakon, a sve s obzirom da nam je kao poslodavcu novi zakon povoljniji jer prema njemu otkazni rok radniku, čak i uz prekide zbog bolovanja, traje najduže šest mjeseci?*

S. V., Zagreb

ODGOVOR: Do stupanja na snagu sadašnjeg, novoga Zakona o radu (NN, 93/14.) primjenjivala se odredba članka 113. stavak 2. prijašnjeg Zakona o radu (NN, 149/09., 61/11., 82/12. i 73/13.) te otkazni rok nije tekao za vrijeme trudnoće i korištenja porodnog dopusta, dopusta za njegu djeteta sa težim smetnjama u razvoju, korištenja prava na rad u skraćenom radnom vremenu roditelja, odnosno posvojitelja, korištenja posvojiteljskog dopusta, plaćenog dopusta, vojne službe, te privremene nesposobnosti za rad i godišnjeg odmora, kao i uostalom u svim drugim slučajevima Zakonom predviđenog opravdanog izostanka radnika na radu.

Novim je Zakonom o radu institut otkaznog roka značajno izmijenjen u smislu tijeka i prekida otkaznog roka. Naime, prema članku 121. istoga Zakona ubuduće ne dolazi do prekida otkaznog roka i otkazni rok teče kako za vrijeme godišnjeg odmora, tako i za vrijeme plaćenog dopusta te razdoblja privremene nesposobnost za rad, ali samo kod onoga radnika kojeg je poslodavac u otkaznom roku oslobodio obveze rada.

S tim u vezi propisano je i da ako radnik za vrijeme otkaznog roka ima obvezu raditi, otkazni rok za vrijeme privremene nesposobnosti za rad se ipak prekida, odnosno ne teče, ali radni odnos tome radniku prestaje svakako najkasnije istekom šest mjeseci od dana uručenja odluke o otkazu ugovora o radu.

Isto tako, novi Zakon o radu je na snagu stupio 07. kolovoza 2014. godine te jasno propisuje u članku 232. st. 1. Zakona da će se postupci ostvarivanja i zaštite prava radnika započeti prije stupanja na snagu tog novog zakona, **dovršiti po odredbama starog zakona**, koji je va-

žio u vrijeme kada su ti postupci ostvarivanja i zaštite radnikova prava pokrenuti. S obzirom da je u konkretnom slučaju **radnicima uručena odluka o otkazu protiv koje su prethodno, za vrijeme važenja „starog“ Zakona o radu** (Narodne novine, br. 149/09., 61/11., 82/12., 73/13.), **podnijeli zahtjev za zaštitu prava i povodom kojih se izgleda čak u pojedinim slučajevima vode i određeni sudski postupci, smatramo da u ovom slučaju ima uvjeta za primjenu odredbe članka 232.** iz prijelaznih i završnih odredbi novoga Zakona o radu.

Stoga, u konkretnom slučaju trajanje i prekid otkaznog roka kod navedenih radnika mora se ipak „računati“ prema odredbama članka 113. prijašnjeg Zakona o radu.

Koje su mogućnosti iz europskih fondova na raspolaganju poduzetnicima ove jeseni?

Mali i srednji poduzetnici ove će jeseni moći sudjelovati na brojnim natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava iz europskih fondova kojima će se poticati investicije u modernizaciju proizvodnje, proširenje turističkih kapaciteta, rekonstrukciju i izgradnju poljoprivrednih postrojenja, kao i ulaganja u novu ICT tehnologiju ili certificiranje proizvoda. Mogućnosti su brojne, no potrebno se dobro pripremiti.

Prve prilike za poljoprivrednike iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj

Konkretno prilike najavljene su za početak listopada kada će se, prema najavama, objaviti prvi natječaj Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, i to za mjeru 5 – Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, a potpora će se dodijeliti poljoprivrednim gospodarstvima pogođenim ovogodišnjim poplavama na području Slavonije i to u 100%-tnom iznosu investicije.

Nešto kasnije, iz istog će se programa raspisati i natječaji za mjeru 4.1. – Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva, te mjeru 4.2. – Potpora za ulaganja u preradu, marketing i razvoj poljoprivrednih proizvoda. U okviru mjere 4.1. poljoprivrednici će moći ostvariti maksimalno 3 milijuna eura, primjerice za izgradnju ili opremanje objekata za životinje, objekata za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala, ulaganje u opremu za berbu, sortiranje i pakiranje poljoprivrednih proizvoda te u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije, radnih strojeva i gospodarskih vozila.

Kroz mjeru 4.2. bit će moguće ulagati u izgradnju ili rekonstrukciju objekata za poslovanje s mlijekom, kao i u specijalizirana transportna vozila za prijevoz sirovog mlijeka, u izgradnju te opremanje klaonice, hladnjača, objekata za preradu (mesa, jaja), objekata za preradu voća i povrća, grožđa (osim za vino) te

začinskog bilja i gljiva, za kupnju mehanizacije, gospodarskih vozila i strojeva.

U okviru ovih mjera zanimljivo je napomenuti da je moguće uvećanje potpore za dodatnih 20% za ulaganja koja provode mladi poljoprivrednici koji nemaju više od 40 godina. Potpore će se isplaćivati s predumom od 50%, a ostatak potpore isplaćuje se u dodatna dva obroka tijekom trajanja projekta.

245 milijuna eura za poticanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća

Kada je riječ o poticanju konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva, ove je jeseni poduzetnicima namijenjeno čak 245 milijuna eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj koji će se distribuirati kroz četiri značajna natječaja, a očekuju se krajem jeseni 2014.

Natječaj kojim se potiče unapređenje proizvodnih tehnologija, te razvoj novih procesa i usluga s budžetom od indikativno 130 milijuna poticat će investicije potrebne za modernizaciju proizvodnje, posebice prerađivačke industrije, ali i ulaganja u proširenje turističkih kapaciteta, kao i u poboljšanja nužna radi povećanja energetske učinkovitosti industrije.

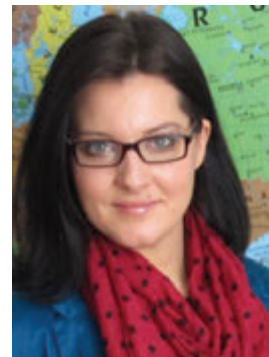
U najavi je također i natječaj za pružanje podrške stvaranju napredne poslovne infrastrukture i povezanih usluga koje se nude poduzetnicima, s dostupnih 40 milijuna eura. Cilj je ovog natječaja ulaganje u postojeću i stvaranje nove napredne poslovne infrastrukture (npr. inkubatori, industrijski parkovi, logistički

centri, i sl.). Planirane usluge moraju biti usklađene s potrebama inovativnih malih i srednjih poduzeća, uključujući start-up-ove, a uključuju primjerice transfer tehnologije, savjetovanje, istraživanje tržišta, edukaciju poduzetnika te povlašteni najam poslovnih prostora.

Naposljetku, natječaj za podršku poduzetnika u ispunjavanju standarda i certificiranje proizvoda, ukupne vrijednosti čak 70 milijuna eura, omogućit će poduzetnicima povećanje konkurentnosti te lakše sudjelovanje na međunarodnim tržištima u skladu s međunarodnim standardima kvalitete.

Prilika je mnogo – ali kako se pripremiti?

Iz prethodnih je najava vidljivo da je količina sredstava koja će biti na raspolaganju korisnicima značajna, no potrebna je prije svega dobra i temeljita priprema, kvalitetan savjet te pouzdan izvor sufinanciranja cjelokupnog projekta. Zagrebačka banka pomaže svojim klijentima u sva tri spomenuta aspekta. U okviru partnerske suradnje koju ostvarujemo s najvećom hrvatskom konzultantskom kućom, Sense savjetovanje d.o.o., u mogućnosti smo našim klijentima pružiti sve potrebne smjernice i savjete kako biste krenuli u izradu visoko kvalitetne projektne prijave s ciljem ostvarivanja bespovratnih sredstava. Naši stručnjaci za europske fondove stoje vam na raspolaganju, a široki spektar posebno prilagođenih programa financiranja i garancija pomoći će u kompletnoj realizaciji vaše projektne ideje.

Kristina Cappucci,
EU desk
Zagrebačke banke

■ IMATE PITANJE VEZANO UZ MOGUĆNOSTI KORIŠTENJA EU FONDOVA ILI POTPORU ZAGREBAČKE BANKE U PROVEDBI EU PROJEKATA? NA NAJZANIMLJIVIA PITANJA ODGOVARA NAŠA AUTORICA KRISTINA CAPPUCCI IZ EU DESKA ZAGREBAČKE BANKE
 E-mail: kristina.cappucci@unicreditgroup.zaba.hr

ODGOVARA:
Stipe Šola

PITANJE: U sporu smo s kupcem glede različitih tumačenja ugovorenih odredbi radi isporuke usluga i izvođenja građevinskih radova. Kako smatramo da smo obavili radove koji su vrijednosti više od ugovorene, smatramo kako nam je potrebno doplatiti za te radove što druga strana osporava. Predloženo je mirenje kao mogućnost rješavanja spora. Na što posebno trebamo obratiti pažnju i kako da se najbolje pripremimo za mirenje?

T. N., Garešnica

ODGOVOR: Poznavanje načina provođenja postupka mirenja i priprema za samo mirenje dobra je polazna osnova koja bi svakom sudioniku u sporu olakšala postizanje sporazuma. Navest ćemo neke od konstruktivnih smjernica ka učinkovitom rješavanju spora.

• Budite spremni predložiti i prihvatiti mirenje

U praksi se susrećemo s percepcijom, kako odvjetnika, tako i stranaka u sporu koji je već u određenoj fazi pred sudom kako je postupak mirenja nemoguće provesti jer je „stvar“ na sudu.

To je sasvim pogrešno shvaćanje mirenja jer je dopušteno predlagati mirenje u bilo kojoj fazi parničnog postupka pred sudom. Ukoliko ste u toj situaciji, promislite obzirom na okolnosti postupka bi li vam koristilo predložiti drugoj strani, ili pak prijedlog druge strane za mirenjem prihvatiti. Puno bolje bilo bi kada bi u ranoj fazi spora strane prihvatile mirenje kao rješenje jer tada još neće imati sudskih troškova.

U toj fazi mogućnost konstruktivnog dijaloga je dobra jer strane mogu neformalno izmjenjivati informacije o prirodi spora kako ga one vide.

• Analizirajte odnose s klijentima svakodnevno

U mnogim slučajevima kada ste u prilici

KAKO SE NAJBOLJE PRIPREMITI ZA MIRENJE?

podići tužbu protiv klijenta koji nije na vrijeme i kvalitetno ispunio svoju obvezu, pravni savjetnik će vas potaknuti na tužbu. No prije podizanja tužba valjalo bi razmisliti o svim aspektima odnosa s klijentom kojega namjeravate tužiti i protiv kojega biste eventualno dobili tužbu, ili ona neće pak biti prihvaćena u cijelosti, ili bi zbog pogrešne pripreme bila odbačena.

Ova analiza trebala bi obuhvatiti procjene mogućih šteta, vjerojatnost uspjeha svakog od tužbenih zahtjeva, izračun troškova postupka za svaku fazu predmeta te analiza posljedice za odnose s javnošću i druge troškove, ako stvar ne uspije.

• Pripremite se sa svojim timom prije medijacija

Bez obzira jeste li u osobnom sporu ili pak predstavljate trgovačko društvo, važno je da se dogovorite oko zajedničkog nastupa prema drugoj strani pred miriteljem. Pripremite samo važne stvari koje su bitne za postupak i dogovorite tko će u ime tima biti „glasnogovornik“. Često se dogodi kako u tijeku postupka osobe iste strane imaju oprečne stavove i mišljenja, što otežava komunikaciju unutar tima, a onda opterećuje i sam tijek mirenja s drugom stranom.

• Budite spremni na iznošenje svih okolnosti spora, te čuti i drugu stranu

Na prvom sastanku strane obično ispričaju argumentirano svoju stranu priče na kojoj ustraju i vrlo često izbjegavaju čuti odgovor druge strane.

To je faza u kojoj se osuđuje druga strana i brani vlastita pozicija. Sudionici često imaju potrebu „olakšati dušu“ te se stvar može i pogoršati. Uz vrsnog miritelja brzo ćete prijeći ovu fazu ukoliko svaka od strana započne slušati što druga strana iznosi i prepoznavati stvarne probleme odnosa i druge čimbenike koji opterećuju odnos.

• Pridržavajte se pravila bontona

Medijacija je postupak koji nam pruža mogućnosti da sami riješimo problem. Često u neformalnom okruženju bez autoriteta sudnice u kojoj se stranke ipak suzdržavaju u izjavama i ponašanju, popuste im kočnice i dogode se ljutiti ispadi, izljevni teških riječi što nužno „zove“ na istovjetan odgovor, a tada bi vam se moglo činiti kako je nemoguće riješiti vaš slučaj mirenjem. Pripremite se i na takve scene.

Važno je da se sudionici ponašaju profesionalno i odgovorno tijekom trajanja postupka. Izbjegavajte prekidati drugu stranu dok govori te pokušajte se suzdržati od „govora tijela“ koji bi poručivao gađenje ili neodobranje.

• Budite spremni na kompromise

Medijacija nudi pobjednički završetak za sve strane u postupku, ili će se postupak neuspješno završiti. Stoga pokušajte sagledati na koje ste ustupke spremni i koje postupke očekujete da druga strana poduzme kako bi vi pristali na zaključenje sporazuma. Tijekom cijelog postupka, a posebno na samom kraju, ukoliko sastavljate tekst sporazuma u čemu će vam pomoći miritelj, slobodno je i poželjno korištenje i odvjetničkih usluga.

• Ne propustite priliku dogovorite načine rješavanja budućih sporova

Kada riješite spor medijacijom i dalje u praviu ostajete u poslovnom, osobnom odnosu s drugom stranom. To zasigurno ne znači kako se u budućnosti neće pojaviti novi konflikti. Nakon uspješnog postupka medijacije nemojte propustiti, a na to će vas podsjetiti i miritelj da ugovorite postupke načine i procedure rješavanja budućih konflikata i sporova. Iskustvo mirenja potiče strane na gledanje na konfliktne i sporne situacije kao na priliku za unapređenje odnosa, a ne nužno na poziv za put u skupo i neizvjesno te dugotrajno parničenje.

čekamo do ponedjeljka

Što treba znati o ...

... NAJZNAČAJNIJIM NOVINAMA U OVRŠNOM ZAKONU

Božo
Prelević

Od 1. rujna 2014. na snazi je najveći dio odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (Nar. nov., br. 93/14). Dio odredbi koje se odnose na ovrhu na nekretnini i elektroničku dražbu, stupa na snagu 1. siječnja 2015. Ova novela Ovršnog zakona (Nar. nov., br. 112/2012 i 93/2014) predstavlja njegovu prvu veliku izmjenu, do koje dolazi radi uočenih problema u njegovoj dosadašnjoj primjeni u praksi.

Izmjene Ovršnog zakona usmjerene su u prvom redu na stvaranje pretpostavki za brže i efikasnije vođenje postupka, ali i na veću zaštitu ovršenika, posebno u dijelu koji se odnosi na provedbu ovrhe na nekretnini. Obzirom na veliki broj izmjena, u nastavku dajemo kratki prikaz najznačajnijih novina u Ovršnom zakonu, a s ostalim izmjenama upoznat ćemo Vas u sljedećim brojevima našeg časopisa.

Ukidanje prokazne izjave i prokaznog popisa imovine

Veliku novinu u Ovršnom zakonu predstavlja napuštanje instituta prokazne izjave i prokaznog popisa imovine, jer je ocijenjeno kako njihova primjena nije ostvarila cilj radi kojega su uvedeni. Upravo suprotno, stav je zakonodavca kako ovim institutima nije omogućeno dobivanje podataka o imovini ovršenika, niti gdje se ona nalazi, što je dovelo do dužeg trajanja postupka te nepotrebnog opterećenja i usporavanja rada sudova.

Dostava rješenja o ovrsi

U praksi su se pojavili brojni problemi u vezi dostave rješenja o ovrsi, što je često izazivalo nemogućnost podnošenja prigovora od strane ovršenika. Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona uvodi se sada obveza dostave rješenja na adresu ovršenika navedenu u evidenciji Ministarstva unutarnjih poslova. Pristup ovim podacima omogućit će se sucima i javnim bilježnicima elektroničkim putem.

Prijedlog za ovrhu – troškovi

Novinu predstavlja obveza za ovrhovoditelja, ili predlagatelja osiguranja koji u prijedlogu za ovrhu odnosno osiguranje zahtijeva određivanje ovrhe za predvidive troškove, da u tom prijedlogu navede za koje nastale i predvidive troškove zahtijeva naknadu, odnosno ovrhu i njihov ukupni obračun.

Traženje podataka od drugih osoba i tijela

Izmijenjena je odredba čl. 18. Ovršnog zakona o traženju podataka od drugih osoba i tijela koje vode određene upisnike, ili očevidnike. Uvodi se obveza Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, da u roku od osam dana na zahtjev suda, ili javnog bilježnika, uz podatak o imenu, prezimenu i datumu rođenja, ili broju osobne iskaznice za ovršenika fizičku osobu, odnosno podatak o nazivu, matičnom broju, ili matičnom broju subjekta za ovršenika pravnu osobu, dati podatak o osobnom identifikacijskom broju ovršenika.

Zatezna kamata kod ovrhe na plaći

U praksi se događalo da obračun poslodavca o neisplati dospjelog iznosa plaće, naknade plaće, ili otpremnine, ne sadrži obračun zatezne kamate. Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona predviđeno je kako će u tom slučaju sud, na prijedlog ovrhovoditelja, u rješenju o ovrsi odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana dospijeca do naplate.

Sadržaj vjerodostojne isprave - računa

Dopunjena je odredba čl. 31. Ovršnog zakona o obveznom sadržaju vjerodostojne isprave koja je podobna za ovrhu. Naime, već je otprije Ovršnim zakonom bilo propisano kako je vjerodostojna isprava podobna za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja novčane obveze.

Sada je propisano kako, osim ovih podataka, račun fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost mora sadržavati upozorenje dužniku da, u slučaju neispunjenja dospjele novčane obveze, vjerovnik može zatražiti određivanje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave. To znači da će u praksi, u pravilu pružatelji komunalnih usluga, telefonskih usluga i svi drugi koji posluju s građanima, moći pokretati ovršne postupke temeljem neplaćenih računa samo ako dokažu da su na tu mogućnost prethodno upozorili dužnike.

Prigovor protiv rješenja o ovrsi temeljem vjerodostojne isprave

Dopunjene su zakonske odredbe o načinu podnošenja prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave. U slučaju da ovršenik u podnesenom prigovoru ne pobija rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave nego samo predlaže odgodu ovrhe, takav prigovor smatrat će se prijedlogom za odgodu ovrhe. U prigovoru je ovršenik dužan odrediti u kojem dijelu pobija rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave.

Prigovor mora sadržavati razloge pobijanja, jer će ga u suprotnom sud odbaciti kao nepotpun. Ako ovršenik u prigovoru ne odredi u kojem dijelu pobija rješenje, opseg pobijanja utvrdit će sud temeljem njegovog sadržaja. Na kraju teksta dajemo primjer prigovora protiv rješenja o ovrsi temeljem vjerodostojne isprave.

Odgoda ovrhe na nekretnini

Novim odredbama Ovršnog zakona omogućeno je ovršeniku pod određenim uvjetima podnijeti prijedlog za odgodu ovrhe na nekretnini. Odgoda se može zatražiti u roku od osam dana od dana dostave rješenja o ovrsi na nekretnini u kojoj stanuje i koja je nužna za zadovoljenje njegovih osnovnih stambenih potreba i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

Sud će prihvatiti prijedlog ovršenika, ako stekne uvjerenje da nekretnina predstavlja nekretninu u kojoj ovršenik stanuje i koja je nuž-

na za zadovoljenje njegovih osnovnih stambenih potreba i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati te da će se tražbina ovrhovoditelja u cijelosti namiriti iz sredstava dobivenih temeljem raspolaganja svojim imovinskim, odnosno materijalnim pravom. Sud, međutim, neće prihvatiti prijedlog ovršenika ako ocijeni da bi se odgodom ovrha znatnije oduljila, ili otežala, odnosno ako bi ovrhovoditelj zbog toga mogao trpjeti znatniju štetu.

Primanja izuzeta od ovrhe

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona propisana su nova primanja izuzeta od ovrhe:

- utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke;
- naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada (do iznosa propisanih u čl. 13. Pravilnika o porezu na dohodak);
- dar za djecu do 15. godine života (do 600,00 kuna godišnje) i potpore za novorođenče do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada (3.326,00 kuna);
- naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda;
- potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada.

Ograničenje ovrhe

Propisi Ovršnog zakona o ograničenju ovrhe na plaći sada se primjenjuju i kada se ovrha provodi na primanjima ovršenika koji nisu plaća, mirovina niti primici od:

- obavljanja samostalne djelatnosti obrta;
- slobodnih zanimanja;
- poljoprivrede i šumarstva;
- imovine i imovinskih prava;
- kapitala;
- osiguranja.

Ovo pravilo, međutim, vrijedi samo ako ovršenik javnom ispravom dokaže kako su navedeni primici njegova jedina stalna novčana primanja.

Rok za otpremu rješenja o ovrsi od strane javnog bilježnika

Kako su se u praksi pojavili neki slučajevi neočekivanih zakašnjenja u otpremi rješenja o ovrsi, novim zakonskim odredbama se javni bilježnici obvezuju na njihovo otpremanje u roku od 30 dana od dana za primanja prijedloga za ovrhu.

Primjer - Prigovor na rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave

Na broj: Ovrv- 345/14

Javni bilježnik
Alan Alani
Hvarska 7c
10000 Zagreb

Zagreb, 15. listopada 2014.

Ovrhovoditelj: ABEBE d.o.o. za poslovno savjetovanje, Zagreb, Zagrebačka 222b,
OIB:45665476555, zastupano po direktoru Ani Anić

Ovršenik: CEDECE d.o.o. za trgovinu, Zagreb, Lipanjska 77d, OIB:78878787788,
žiro- račun:572137111-6677852832 _____ banka d.d. Zagreb, za-
stupano po direktoru Ivan Ivić

PRIGOVOR OVRŠENIKA

na rješenje o ovrsi br. Ovrv-354/14
od 22. rujna 2014.

3x

U zakonskom roku ovršenik podnosi prigovor protiv rješenja o ovrsi broj gornji.

Rješenje o ovrsi broj gornji ovršenik pobija u cijelosti kao neosnovano.

Ovršenik ne duguje ovrhovoditelju u rješenju navedeni iznos, jer s ovrhovoditeljem nikada nije bio u poslovnom odnosu.

DOKAZ: izvod iz poslovnih knjiga ovršenika u prilogu.

Ovršenik nije nikada s ovrhovoditeljem sklopio ugovor o pružanju usluga poslovnog savjetovanja, temeljem kojeg bi ovrhovoditelj za njega izradio studiju poslovnog razvoja.

DOKAZ: uvid u navodno sklopljeni ugovor, saslušanje osoba ovlaštenih za zastupanje ovrhovoditelja i ovršenika.

Obzirom na sve navedeno, ovršenik predlaže predmetno rješenje o ovrsi broj Ovrv-345/14 u cijelosti ukinuti.

M.P.

Direktor društva
Ivan Ivić

Mirenje (medijacija) je postupak u kojem stranke u sporu rješavaju svoj spor na vlastiti način, uz pomoć treće nepristrane osobe, izmiritelja. U postupku mirenja sudjeluju stranke, njihovi punomoćnici ili savjetnici, izmiritelj (medijator) kao treća nepristrana osoba i, po potrebi, vještaci. Izmiritelji se biraju s liste suda ili druge organizacije koja provodi postupke mirenja, a to mogu biti suci, odvjetnici i drugi pravници, ili stručnjaci nekog drugog zanimanja. U postupku mirenja, može sudjelovati i više izmiritelja.

Osnovni cilj postupka mirenja je rješenje spora nagodbom, čiji oblik i sadržaj određuju same stranke. Nagodba se sklapa u obliku sudskog zapisnika, pred sućem nadležnim za rješavanje pojedinačnog predmeta, te je izjednačena sa sudskom nagodbom. Ako postupak mirenja ne bude okončan sklapanjem nagodbe, još uvijek im je na raspolaganju rješenje spora sudskim putem.

Prednosti mirenja u odnosu na sudski parnični su mnogobrojne, osobito sljedeće:

- mirenje je dobrovoljan postupak,

- sudski postupak je u pravilu javan, dok je postupak mirenja tajan - sve izneseno tijekom postupka mirenja ostaje povjerljivo i ne može se upotrijebiti u parničnom niti kojem drugom postupku,

- sudski postupak podliježe strogim pravilima, a postupak mirenja neformalan, te se odvija u ugodnoj atmosferi,

- u mirenju ono što je pravno relevantno nije presudno, u postupku mirenja važni su interesi stranaka, a ne utemeljenost njihovih zahtjeva na zakonu,

- u sudskom postupku sudac donosi odluku o sporu, a u postupku mirenja o vlastitom sporu odlučuju same stranke,

- sudski postupak je dugotrajan i skup, a postupak mirenja je iznimno brz i besplatan,

- nagodbu u mirenju stranke dobrovoljno izvršavaju, što isključuje potrebu za vođenjem sudskog ovršnog postupka,

- nagodba sklopljena u postupku mirenja s klauzulom ovršnosti ima značaj ovršne isprave.

Mirenje je u svome modernom obliku novost na našim prostorima, potekla najprije iz SAD-a, a zatim i iz Europe. Poticanje mirenja u građanskim i trgovačkim sporovima predmet je preporuka Vijeća Europe i Europske komisije iz 2002. g.

U središtu prvih inicijativa i osnivanja pojedinih centara za mirenje su bili mirno rješavanje građanskih i trgovačkih sporova, koji se nalaze i u središtu primjene Zakona o mirenju.

Od početka, mirenje u građanskim i trgovačkim sporovima razvijalo se, s jedne strane, kao privatna, izvansudska i potpuno dobrovoljna medijacija, te, s druge strane, kao model državne, sudske medijacije.

Glavna načela postupka mirenja su:

- načelo dispozitivnosti – mirenje je dobrovoljan postupak;

- načelo usmenosti – omogućuje brzo odvijanje postupka;

- načelo hitnosti, ekonomičnosti i učinkovitosti – postupak mirenja se provodi uz što manje troškove;

- načelo fleksibilnosti i neformalnosti – mirenje je neformalan postupak kojim se izbjegavaju formalnosti sudskih postupaka;

- načelo povjerljivosti – stranke su obvezne poštivati tajnost podataka iznesenih u postupku.

Što treba znati o MIRENJU (MEDIJACIJI) KAO ALTERNATIVNOM RJEŠENJU SPORA

Sudska medijacija

Nadležnost i postupak mirnog rješavanja sporova pred općinskim, županijskim i trgovačkim sudovima definira više zakona: Zakon o parničnom postupku, Zakon o trgovačkim društvima, te Zakon o mirenju. Ni u jednom od tih propisa nije izrijekom isključeno mirenje za bilo koji tip spora, pa se može zaključiti da je sve sporove o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagati, stavljene u nadležnost kako sudova opće stvarne nadležnosti, tako i trgovačkih sudova kao specijaliziranih sudova, moguće rješavati i mirenjem.

Vrsta spora u pravilu ne određuje izgleda za uspješno mirenje, jer je za pozitivno rješenje spora medijacijom važna njihova spremnost stranaka na suradnju i rješavanje sporova na opisani način. Najčešće će to biti stranke koje imaju volju zadržati dobre poslovne odnose u budućnosti. Za razliku od suca u parničnom postupku, izmiritelj (medijator) u

postupku mirenja (medijacije) ne može donijeti odluku o predmetu spora ako stranke u mirenju ne postignu nagodbu.

Stranke mogu odlučiti svoj spor riješiti mirenjem pred sudom prije ili tijekom započetog parničnog postupka, pa čak i nakon njegova dovršetka, ako žele svoje odnose urediti na drugačiji način od onog na koji su riješeni sudskom presudom.

Postupak mirenja pred sudom provodi se na zajedničkim sastancima stranaka i izmiritelja, u posebnim prostorijama za mirenje, a ne u sudnicama.

U suradnji s Ministarstvom pravosuđa Republike Hrvatske 2006. započeo je Pilot projekt – „Mirenje pri sudovima“, kojim se prvi put u Republici Hrvatskoj strankama u sporu na hrvatskim sudovima, u parničnom postupku, pruža potpuno nova usluga rješavanja njihovih sporova na za njih pogodniji, brži i jeftiniji način. U razdoblju od 2008. do 2010. takav način rješavanja sporova se

izjavom obiju stranaka o odustajanju od postupka mirenja upućenoj izmiritelju.

4. U slučaju da se nagodba ne postigne u roku od 60 dana od dana prihvatanja prijedloga za pokretanje mirenja ili u drugom roku određenom sporazumom stranaka.

Stranke ne mogu trpjeti pravne posljedice zbog neuspjeha u postizanju nagodbe u postupku mirenja.

slobodno raspolagati, korisnici usluga mirenja pri HOK su članovi HOK, te u potrošačkim sporovima potrošači i trgovci koji su članovi HOK, dok korisnici usluga centra za mirenje HUP mogu biti sve osobe.

Postupak mirenja propisan je pravilnicima centara za mirenje pri HGK, HOK i HUP, čije su odredbe usklađene sa Zakonom o mirenju. Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, mirenje počinje prihvatanjem prijedloga za pokretanje postupka mirenja koji se podnosi centru u pisanom obliku. Ako se druga stranka ne izjavi u određenom roku, smatrat će se da nije prihvatila prijedlog za mirenje. Na stranku koja sudjeluje u postupku mirenja primjenjuju se odredbe pravilnika nadležne komore.

Pravilnikom HGK i HUP propisano je da će se stranke suzdržavati od pokretanja drugih sudskih i arbitražnih postupaka za rješavanje spora o kojem se mirenje provodi, osim ako je pokretanje takvog postupka neophodno za očuvanje njihovih prava. Osobi koja sudjeluje kao izmiritelj zabranjeno je da bude arbitar u sporu koji bude pokrenut u istovjetnoj stvari među istim strankama.

Postupak mirenja provodi jedan ili više izmiritelja koji se biraju sa lista miritelja pri nadležnim komorama, a stranke mogu i samostalno izabrati izmiritelja.

Izmiritelj će izraditi pisani prijedlog nagodbe ako je na to ovlašten. Postignute nagodbe pri HGK, HOK i HUP zaključuju se u pisanom obliku i prilažu se zapisniku koji potpisuju stranke i izmiritelj. Usprkos izloženim prednostima i širenju primjene postupka medijacije, može se reći da kod nas trenutno ima više miritelja nego mirenja. U SAD-u se oko 90 posto sporova rješava postupkom mirenja, dok je taj postotak u Hrvatskoj, daleko niži.

Marijana Henezi

✓ **Nemate mogućnosti pokrenuti sudski spor ili je pokrenuti postupak dugotrajan i skup?**
✓ **Želite svoj spor riješiti u neformalnom postupku u kojem imate potpunu kontrolu?**
✓ **Želite pronaći rješenje spora zadovoljavajuće za obje stranke?**
✓ **Želite održati korektan poslovni ili privatni odnos s protivnom stranom?**
✓ **Želite utvrditi istinu i pravdu jednaku za obje strane?**
✓ **Želite izbjeći neizvjesnost parničnog postupka?**
Kao alternativu složenim i često dugotrajnim i skupim sudskim procesima, možete odabrati rješavanje vašeg spora u postupku mirenja.

trebao proširiti na sve sudove u Republici Hrvatskoj.

Kako se pokreće postupak mirenja pred sudom?

Postupak mirenja pred sudom pokreće se:

1. Na zajednički prijedlog stranaka ili na prijedlog jedne stranke koji prihvati druga stranka. Nakon pojedinačnog prijedloga za mirenje, sud poziva drugu stranku da se očituje o prijedlogu u roku od 15 dana.

2. Na prijedlog raspravnog suca, iznesen strankama tijekom parničnog postupka, ako ga prihvate stranke. Sud po službenoj dužnosti može inicirati postupak mirenja kada s obzirom na vrstu predmeta, predmet spora i držanje stranaka, uoči da se radi o predmetu i strankama za koje je najpogodnije rješavanje spora u postupku mirenja.

Postupak mirenja počinje najkasnije u roku od 30 dana od dana pristanka stranaka na prijedlog za pokretanje postupka.

Postupak mirenja će se dovršiti najkasnije u roku od 60 dana od dana prihvatanja prijedloga za pokretanje mirenja. U slučaju da stranke u tom roku ne sklope nagodbu, rok se uz njihov pisani sporazum može produžiti za najviše 60 dana.

Okončanje postupka mirenja pred sudom

Mirenje pred sudom završava:

1. Sklapanjem sudske nagodbe, koja je pravomoćna s danom njenog sklapanja, a sklapa se u obliku sudske nagodbe pred parničnim sucem.

2. Odlukom izmiritelja o obustavi postupka mirenja jer daljnje nastojanje da se postigne mirno rješenje spora više nije svrhovito.

3. Pisanom izjavom jedne stranke o odustajanju od postupka mirenja upućenoj drugoj stranci i izmiritelju, odnosno pisanom

Izvangodska medijacija

Centri za mirenje su prve organizacije osnovane s ciljem pružanja usluga mirenja te jedine privatne organizacije koje provode izvangsudske postupke mirenja.

Prvi centar za mirenje nastao je izdvajanjem iz arbitražnog suda koji je djelovao pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (HGK), a koji je po svojim arbitražnim pravilima mogao uz arbitražu provoditi i mirenje. 2002. g. razdvojili su se Stalno izabrano sudište kao arbitražni, i Centar za mirenje kao medijacijski servis HGK. Drugi centri za mirenje, pri obrtničkoj komori i udruzi poslodavaca (HOK i HUP), osnovani su nekoliko godina kasnije.

Pravilnici navedenih organizacija propisuju tko može biti korisnik njihovih usluga, pa tako korisnici usluga Centra za mirenje pri HGK mogu biti sve osobe u sporovima o kojima mogu

Što treba znati o ...

... UGOVORU O DOPUNSKOM RADU RADNIKA KOD DRUGOG POSLODAVCA

Jednu od brojnih novina u Zakonu o radu (Nar. nov., br. 93/14; u nastavku teksta: Zakon), odnosi se na mogućnost sklapanja ugovora o dopunskom radu radnika koji već radi u punom radnom vremenu kod jednog poslodavca, ili nepunom radnom vremenu od četrdeset sati tjedno kod više poslodavaca.

Dopunski rad kod drugog poslodavca

U praksi se često javlja potreba za dopunskim radom radnika koji je već zaposlen na puno, ili nepuno radno vrijeme kod drugog poslodavca. Istina, ovakvi zahtjevi se u pravilu nisu kretali u smjeru sklapanja ugovora o radu nego drukčijeg ugovora, najčešće ugovora o djelu, čije sklapanje ne bi zahtijevalo formalizirane prijave mirovinskom i zdravstvenom osiguranju u kratkim zakonskim rokovima.

Kako se pravna priroda ugovora o djelu protivi ovakvom obavljanju rada kod drugog poslodavca, novim Zakonom je predviđena mogućnost dopunskog rada radnika temeljem ugovora o radu, koji uključuje propisane doprinose za ugovor o radu. Primjer ovog ugovora dajemo na kraju teksta.

Dopunski rad radnika koji radi puno radno vrijeme

Radnik koji radi u punom radnom vremenu može sklopiti ugovor o radu s drugim poslodavcem u najdužem trajanju do osam sati tjedno, odnosno do sto osamdeset sati godišnje, samo ako je poslodavac s kojima radnik već prethodno ima sklopljen ugovor o radu, radniku za takav rad dao pisanu suglasnost. Znači, preduvjeti za realizaciju ove zakonske odredbe su:

- pisana suglasnost poslodavca s kojim radnik već ima sklopljen ugovor o radu za sklapanje ugovora o radu za dopunski rad;
- sklapanje ugovora o radu za dopunski rad s radnikom;
- najduže trajanje radnog vremena kod dopunskog rada od osam sati tjedno, odnosno sto osamdeset sati godišnje.

Dopunski rad radnika koji radi nepuno radno vrijeme

Mogućnost dopunskog rada, međutim, nije ograničena samo na rad radnika koji već radi puno radno vrijeme nego je proširena i na rad radnika koji radi u nepunom radnom vremenu kod više poslodavaca čije je ukupno radno vrijeme četrdeset sati tjedno. Ovaj radnik može sklopiti ugovor o radu s drugim poslodavcem u najdužem trajanju do osam sati tjedno, odnosno do sto osamdeset sati godišnje, samo ako su poslodavci s kojima radnik već prethodno ima sklopljen ugovor o radu, radniku za takav rad dali pisanu suglasnost, znači pod istim uvjetima kao i radnik koji radi u punom radnom vremenu kod jednog poslodavca.

Pisana suglasnost postojećeg poslodavca

Suglasnost poslodavca s kojim radnik već ima sklopljen ugovor o radu za obavljanje dopunskog rada kod drugog poslodavca mora biti u pisanom obliku. Zakonom nije propisano da ova suglasnost radniku mora biti dana prethodno, ali je opravdano očekivati od novog poslodavca da od radnika traži ovu suglasnost prije sklapanja ugovora o radu. Na kraju teksta dajemo primjer pisane suglasnosti poslodavca.

Prava i obveze novog poslodavca

Trba istaknuti kako novi poslodavac ne može radniku s kojim je sklopio ugovor o dopunskom radu odrediti prekovremeni rad.

Primjer – Ugovor o dopunskom radu radnika

ABEBE d.o.o. za trgovinu, Osijek, Splitska 99d, OIB 67898876746, koje zastupa direktor Vlado Vladek (u nastavku teksta: Poslodavac)
i
Neva Nević iz Osijeka, Ulica proljeća 4c, OIB 78984534533 (u nastavku teksta: Radnik)
dana 20. listopada 2014. godine sklapaju sljedeći

UGOVOR O DOPUNSKOM RADU

I. Predmet ugovora

Članak 1.

Temeljem ovog Ugovora Radnik zasniva radni odnos kod Poslodavca na određeno vrijeme do 31. prosinca 2014. godine za obavljanje poslova prodavača, radi povećanog obujma posla uslijed održavanja sajмова koji će se u predstojećem razdoblju održati na lokaciji trgovine (mjestu rada) u kojoj će radnik raditi kao i predstojećih Božićnih blagdana.

Poslove iz stavka 1. Radnik će obavljati u dopunskom radu iz čl. 61. st. 3. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14; u nastavku teksta: Zakon).

Za obavljanje poslova iz stavka 1. Radniku je prethodnu pisanu suglasnost koja se nalazi u prilogu ovog Ugovora i čini njegov sastavni dio, izdao njegov poslodavac BEBEA d.o.o. za trgovinu Osijek, kod kojeg Radnik radi u punom radnom vremenu.

Članak 2.

Poslovi iz članka 1. obuhvaćaju (opis poslova):

Poslove iz stavka 1. Radnik će obavljati osobno, u trgovini Poslodavca smještenoj u ulici Lavoslava Ružičke 44e u Osijeku.

U obavljanju poslova iz stavka 1., Radnik je dužan pridržavati se uputa poslodavca i primjenjivati propisana sredstva zaštite na radu.

Poslodavac je radnika obvezan osposobiti za rad na siguran način sukladno propisima.

Članak 3.

Radnik otpočinje s radom kod Poslodavca na dan 1. studenog 2014. godine.

Primjer – Suglasnost poslodavca na sklapanje ugovora o dopunskom radu radnika

BEBEA d.o.o. za trgovinu

OIB: 77666775757

Zagrebačka 11c

Osijek

Sukladno čl. 61. st. 3. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14; u nastavku teksta: Zakon), Mario Marijić, direktor trgovačkog društva BEBEA d.o.o. za trgovinu Osijek, Zagrebačka 11c, OIB: 77666775757 (u nastavku teksta: Poslodavac), dana 17. listopada 2014. donosi sljedeću

ODLUKU

1. Radniku Neva Nević zaposlenoj kod Poslodavca temeljem ugovora o radu na neodređeno vrijeme na radnom mjestu prodavača (u nastavku teksta: Radnik) daje se suglasnost za sklapanje ugovora o dopunskom radu na određeno vrijeme u trajanju od osam sati tjedno od 1. studenog 2014. do 31. prosinca 2014.

2. Suglasnost iz točke 1. ove Odluke daje se Radniku za obavljanje do-

punskog rada kod poslodavca ABEBE d.o.o. za trgovinu, Osijek, Splitska 99d, OIB 67898876746 (u nastavku teksta: ABEBE d.o.o.).

3. Dopunski rad iz točke 1. ove Odluke Radnik može obavljati kod poslodavca iz točke 2. ove Odluke isključivo nakon završetka radnog vremena kod Poslodavca.

Obrazloženje

Radnik je dana 22. rujna 2014. sukladno odredbama Zakona od Poslodavca zatražio prethodnu suglasnost za obavljanje dopunskog rada kod poslodavca ABEBE d.o.o. Radnik se u dosadašnjem radu kod Poslodavca isticao marljivim radom i redovitim izvršenjem radnih zadataka. Sukladno svemu navedenom, odlučeno je kao u izreci ove Odluke.

M.P.

Direktor društva:
Mario Marijić

II. Radno vrijeme

Članak 4.

Radnik zasniva radni odnos s Poslodavcem za radno vrijeme u dopunskom radu u trajanju od 8 (slovima: osam) sati tjedno.

Radno vrijeme iz stavka 1. ovog članka raspodijeljeno je na 5 (slovima: pet) radnih dana, od ponedjeljka do petka.

Raspored radnog vremena utvrđuje Poslodavac sukladno Zakonu.

III. Odmori i dopusti

Članak 5.

Radnik ima pravo na dnevni i tjedni odmor sukladno zakonu.

Tjedni odmor Radnik će koristiti nedjeljom te u dan koji nedjelji prethodi.

Članak 6.

Radnik ima pravo na godišnji odmor u trajanju od 20 (slovima: dvadeset) radnih dana, pri čemu se u dane godišnjeg odmora ne uračunavaju subote i nedjelje te blagdani i neradni dani određeni zakonom.

Članak 7.

Radnik ima pravo na odsutnost s rada tijekom godine uz naknadu plaće (plaćeni dopust) do 7 (slovima: sedam) radnih dana iz razloga navedenih zakonom.

Radnik ima pravo na neplaćeni dopust pod uvjetima propisanim zakonom.

IV. Plaće i naknade

Članak 8.

Poslodavac se Radniku za obavljeni rad iz članka 1. ovog Ugovora u punom radnom vremenu i uz ostvareni normalni radni učinak, obvezuje isplatiti plaću jedanput mjesečno i to najkasnije do 25. (slovima: dvadesetpetog) u mjesecu za prethodni mjesec.

Mjesečna osnovna plaća Radnika za obavljeni rad u punom radnom vremenu iznosi 6.000,00 (slovima: šesttisuća) kuna.

Članak 9.

Osnovna plaća iz članka 8. ovog Ugovora, uvećava se:

- za rad noću 30 posto
- za prekovremeni rad 50 posto
- za rad nedjeljom 35 posto

- za rad u drugoj smjeni (ako rad traje više od 8 dana neprekidno) 10 posto
- za dvokratni rad s prekidom dužim od 1 sata 15 posto
- za rad na dane blagdana i neradnih dana utvrđenih zakonom 50 posto
- za rad na dan Uskrsa 50 posto.

Ako je prisutno više uvjeta istovremeno, dodaci iz prethodnih stavaka se kumuliraju, osim ako je državni blagdan, ili neradni dan utvrđen zakonom, nedjelja.

V. Otkaz Ugovora i njegove izmjene i dopune

Članak 10.

Poslodavac i Radnik mogu redovito i izvanredno otkazati ovaj Ugovor pod uvjetima propisanim zakonom.

U slučaju redovitog otkaza ovog Ugovora o radu, primjenjuju se otkazni rokovi iz Zakona o radu.

VI. Prijelazne i završne odredbe

Članak 11.

Sve eventualne sporove nastale u vezi primjene ovog Ugovora, ugovorne strane nastojati će riješiti mirnim putem, a u suprotnom ugovoraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Osijeku.

Članak 12.

Ovaj Ugovor sastavljen je u 4 (slovima: četiri) istovjetna primjerka od kojih svaka ugovorna strana zadržava po 2 (slovima: dva) istovjetna primjerka.

Poslodavac
Direktor
Vlado Vladek

Radnik
Neva Nević

m.p.

Prilog:

1. Prethodna pisana suglasnost na sklapanje ugovora o dopunskom radu poslodavca BEBEA d.o.o. Osijek.

Božo Prelević

Kako se mogu kupovati stvari od građana

Igor
Milinović

U praksi se često postavlja pitanje: može li trgovačko društvo ili obrt (u nastavku teksta: tvrtka) kupiti određene stvari od građanina koja su njegova privatna imovina? Prema zakonskim propisima nema zapreke da građanin proda tvrtki određenu stvar koju posjeduje. Primjerice, to

može biti računalo, namještaj, vozilo, materijal, itd.

Kada građanin prodaje svoju osobnu imovinu, to se prema članku 9. stavku 2. točki 2.4. Zakona o porezu na dohodak NE smatra dohotkom, tj. tvrtka može građaninu cijeli iznos isplatiti neoporezivo.

Način isplate

Isplata građaninu može se izvršiti u gotovini ili na tekući račun. Iako zakonski nije zabranjeno da se isplata izvrši i na žiro račun građanina, to ne preporučamo jer se uobičajeno na taj račun doznaju dohoci koji su oporezivi. Iznimno, građaninu se ne može platiti u gotovini ako su od njega kupljene dionice ili udjeli u određenoj tvrtki, već se ta isplata mora izvršiti na tekući li žiro račun građanina.

Cijena

Kod ugovaranja cijene treba paziti da cijena ne prelazi tržišnu vrijednost. Naime, ako bi dogovorena cijena bila veća o tržišne to bi izazvalo sumnju da se „izvlače“ novci iz tvrtke i to neoporezivo (to je tzv. prividni pravni posao). Stoga, najvjerojatnije u poreznom nadzoru, ako bi tvrtka otkupila određenu stvar od građanina po cijeni većoj od njezine tržišne, tada bi se razlika između tržišne cijene i cijene koja je stvarno plaćena smatrala dohotkom građanina. U tom slučaju tvrtka bi morala platiti porez na dohodak i eventualne doprinose jer bi se to smatralo drugim dohotkom građanina. Primjerice, ako je tržišna vrijednost rabljenog računala 1.000 kuna, a tvrtka je takvo računalo otkupila za 7.000 kuna, razlika od 6.000 kuna smatrala bi se drugim dohotkom građanina na što bi tvrtka treba platiti propisana javna davanja. Stoga, pazite da ugovorena cijena ne prelazi tržišnu vrijednost.

Dokumentacija

Sukladno računovodstvenim i poreznim propisima, evidencije u tvrtki moraju se temeljiti na vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama. Stoga, preporučamo da se prilikom kupovine stvari sklopi pisani ugovor o kupoprodaji, gdje će se ugovoriti koja se stvar prodaje, koja je cijena ali i drugo što je bitno treba navesti u ugovoru (npr. način i rok plaćanja, datum predaje stvari, nadležnost suda itd.).

U nastavku dajemo primjer ugovora kupoprodaji gdje građanin prodaje tvrtki svoje osobno računalo.

Primjer ugovora o kupoprodaji:

1. Pero Perić, Zagreb, Ilica 555, OIB: 44562949871 (u nastavku: prodavatelj)
2. Veletrgovac d.o.o., Zagreb, Duga ulica 444, OIB: 95522949878, zastupan po predsjednici uprave Maji Majić (u nastavku: kupac) zaključili su sljedeći

UGOVOR O KUPOPRODAJI RABLJENOG OSOBNOG RAČUNALA

Predmet ugovora

Članak 1.

Temeljem ovog ugovora prodavatelj prodaje, a kupac kupuje osobno računalo, i to: Intel Pentium 4, 3 Ghz-a, Monitor HP, HD 160 GB, RAM 2 GB, DVD RW Teac, miš Logitech, tipkovnica HP.

Cijena

Članak 2.

Kupoprodajna cijena je ugovorena u iznosu od 1.000,00 kn (slovima: tisuću kuna). Kupac će uplatiti prodavatelju ugovorenu cijenu na njegov tekući račun otvoren kod Zagrebačke banke d.d. u cjelokupnom iznosu u roku 8 (slovima: osam) dana od dana potpisa ovog ugovora.

Odgovornost za nedostatke

Članak 3.

Prodavatelj garantira da je stroj u ispravnom stanju, podoban za uporabu sukladno svojoj namjeni.

Kupac je osobno računalo pregledao i kupuje ga po viđenju u stanju u kakvom je zatečeno u trenutku kupoprodaje te nema nikakvih prigovora u vezi s kvalitetom osobnog računala i kupoprodajne cijene.

Stupanje u posjed

Članak 4.

Kupac stupa u posjed kupljenog osobnog računala nakon što mu prodavatelj preda osobno računalo. U trenutku predaje osobnog računala sastavit će se odgovarajuća potvrda.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 5.

Na sve odnose između ugovornih strana koje proizlaze iz ovog Ugovora, a ovim Ugovorom nisu izričito regulirane, supsidijarno se primjenjuju pravila Zakona o obveznim odnosima.

Članak 6.

Ugovorne strane su suglasne da će sve međusobne sporove rješavati sporazumno, a ukoliko to nije moguće nadležan je sud u Zagrebu.

Članak 7.

Ugovor je sastavljen i potpisan u 2 (slovima: dva) jednaka primjerka, od čega svaka strana zadržava po 1 (slovima: jedan) primjerak.

U Zagrebu, dana 1.10.2014.

PRODAVATELJ:

KUPAC:

(potpis)

(pečat i potpis)

Također, bilo bi uputno prilikom predaje stvari sastaviti i odgovarajući dokument da je tvrtka stvarno preuzela stvar. U nastavku dajemo primjer mogućeg izgleda takve potvrde koja je navedena u prethodnom primjeru ugovora.

Primjer potvrde o predaji stvari:

Prodavatelj: Pero Perić, Zagreb, Ilica 555, OIB: 44562949871

Kupac: Veletrgovac d.o.o., Duga ulica 444, OIB: 95522949878, zastupana po predsjednici društva Maji Majić

POTVRDA o predaji osobnog računala

Ovom potvrdom se potvrđuje da je prodavatelj predao, a kupac primio osobno računalo (kom 1): Intel Pentium 4, 3 Ghz-a, Monitor HP, HD 160 GB, RAM 2 GB, DVD RW Teac, miš Logitech, tipkovnica HP.

Datum predaje: 1.10.2014.

Mjesto predaje: Zagreb

PRODAVATELJ:

KUPAC:

(potpis)

(pečat i potpis)

Otkup poljoprivrednih proizvoda

Treba napomenuti da ako tvrtka ima potrebu na tržištu kupiti određeni poljoprivredni proizvod od građanina to može učiniti isključivo preko poljoprivrednika koji su upisani u poljoprivredni registar kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (u nastavku teksta: OPG). Ako poljoprivrednik nije upisan kao OPG od njega se NE smiju kupovati poljoprivredni proizvodi. To proizlazi iz Zakona o poljoprivredi.

Ako OPG vodi poslovne knjige tada će tvrtki prilikom prodaje poljoprivrednih proizvoda ispostaviti račun. Međutim, ako OPG ne vodi poslovne knjige, tada je tvrtka obvezna prilikom preuzimanja poljoprivrednih proizvoda sastaviti otkupni blok. To proizlazi iz članka 3. Pravilnika o prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Narodne novine, broj 76/2014 i 82/2014).

Izgled otkupnog bloka nije propisan, a u nastavku dajemo primjer njegovog mogućeg izgleda.

Primjer - Otkupni blok za poljoprivredne proizvode

Prodavatelj: Poljoprivredni proizvođač Ivo Ivić, Dugo Selo, Selska bb, OIB: 85462949819

Rješenje u opisu u Upisnik OPG-a broj 487 od 12.3.2012. godine

Kupac: Poduzetnik d.o.o., Zagreb, Dobojska bb, OIB: 66977339475

Datum: 1.10.2014.

Mjesto: Zagreb

Otkupni blok br. 1/2014

Vrsta poljoprivrednog proizvoda	Mjer. jed.	Količina	Cijena	Ukupno
Rajčice	kg	40	5,00	200,00
Krumpir	kg	200	3,00	600,00
UKUPNO				800,00

Izjavljujem da nisam obveznik prema čl. 18. st. 3. Zakona o porezu na dohodak i da sam upisan u Upisnik OPG-a.

Potpis poljoprivrednog proizvođača – prodavatelja:

Potpis kupca:

Otkup stvari na otkupni blok

Često je dilema, smije li se od građana kupovati, osim poljoprivrednih proizvoda, i druge stvari na otkupni blok, a da se onda ne sastavlja pisani ugovor o kupoprodaji. Prema Zakonu o obveznim odnosima, za prodaju stvari (osim nekretnina) može se sklopiti i usmeni ugovor o kupoprodaji. U tom slučaju građanin i tvrtka neće potpisati pisani ugovor o kupoprodaji, ali će kupac stvari sastaviti otkupni blok. Dakle, moguće je na otkupni blok kupiti određenu stvar od građanina (bez sastavljanja dodatne dokumentacije). Međutim, radi vjerodostojnosti i bolje dokumentiranosti poslovnog događaja, te radi eventualnih naknadnih sporova, preporučamo da se prilikom kupovine stvari sastavi pisani ugovor o kupoprodaji.

Primjer – otkupni blok za kupnju rabljenog računala

Prodavatelj: Jasna Jasnić, Zagreb, Sunčana ulica 5, OIB: 55462949747

Kupac: Poduzetnik d.o.o., Zagreb, Dobojska bb, OIB: 66977339475

Datum: 2.10.2014.

Mjesto: Zagreb

Otkupni blok br. 2/2014

Osobno računalo	Mjer. jed.	Količina	Ukupna cijena
Intel Pentium 4, 3 Ghz-a, Monitor HP, HD 160 GB, RAM 2 GB, DVD RW Teac, miš Logitech, tipkovnica HP.	kom	1	1.000,00

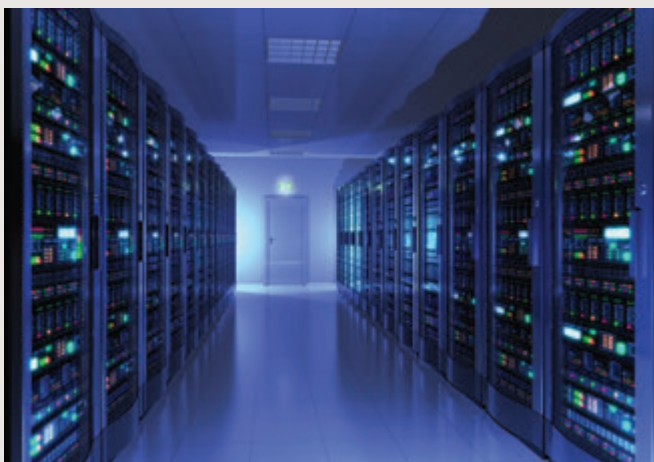
Izjavljujem da je osobno računalo moja osobna imovina.

Potpis prodavatelja:

Potpis kupca:

OPTIMA TELEKOM KREIRA RJEŠENJA ZA VAŠ POSLOVNI USPJEH

Usluge podatkovnog centra budućnost su vašeg poslovanja

Želite svoje poslovanje prilagoditi novim komunikacijskim trendovima jer zastarjela komunikacijska tehnologija ugrožava sigurnost poslovanja vaše tvrtke? Vrijeme je da se okrenete fleksibilnijim telekomunikacijskim rješenjima koja će podržavati rast tvrtke i osigurati troškovnu učinkovitost vašeg poslovanja.

Vaša oprema je u sigurnim rukama

Posao ne trpi zastoje niti odgađanja zato telekomunikacijska rješenja moraju biti u službi korisnika kroz brzu, kvalitetnu i stručnu podršku. Optima Telekom u suradnji s vama kreira cjelovito i sigurno telekomunikacijsko rješenje fokusirajući se pritom maksimalno na vaše poslovanje i racionalizaciju troškova. U okviru optimalnih telekomunikacijskih rješenja, kao temelj za poslovanje tvrtke, uobičajeno se isporučuju govorne i internet usluge koje se prema potrebama tvrtke nadograđuju ostalim uslugama iz portfelja. No, zasigurno jedan od vodećih parametara koji podižu razinu sigurnosti budućeg poslovanja tvrtke jesu usluge smještaja vaše serverske ili druge računalne opreme unutar kvalitetnog i pouzdanog **podatkovnog centra Optima Telekoma**.

Prostor **podatkovnog centra** zadovoljava visoke sigurnosne standarde, opremljen je uređajima za napajanje korisničke opreme, klimatizacijom, sigurnosnim sustavima, fizičkom zaštitom, a nadzire ga tim stručnjaka u Nadzorno operativnom centru (NOC), 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu. Održavanje opreme smještene u podatkovnom centru omogućeno je udaljenim i fizičkim pristupom. U svrhu smještaja opreme u podatkovnom centru moguće je odabrati jedan od ponuđenih optimalnih paketa ili odabirom pojedinačnih stavki prilagoditi prostor sukladno specifičnim potrebama.

Odabir usluge **podatkovnog centra** velik je korak za svaku tvrtku, a osim što djeluje preventivno, predstavlja dugoročno i pouzdano rješenje za budućnost tvrtke.

PROPISANA UPOTREBA TVRTKE TRGOVAČKOG DRUŠTVA

Tvrtka trgovačkog društva odabrano je ime pod kojim se odvija poslovanje određenog trgovačkog društva te pod kojim ono sudjeluje u pravnom prometu, a određuje se izjavom o osnivanju društva, društvenim ugovorom ili, pak, statutom društva koji usvajaju osnivači pri samom osnivanju društva ili naknadno kada iste mijenjaju. Tim aktima propisuje se i način mijenjanja tvrtke društva, a

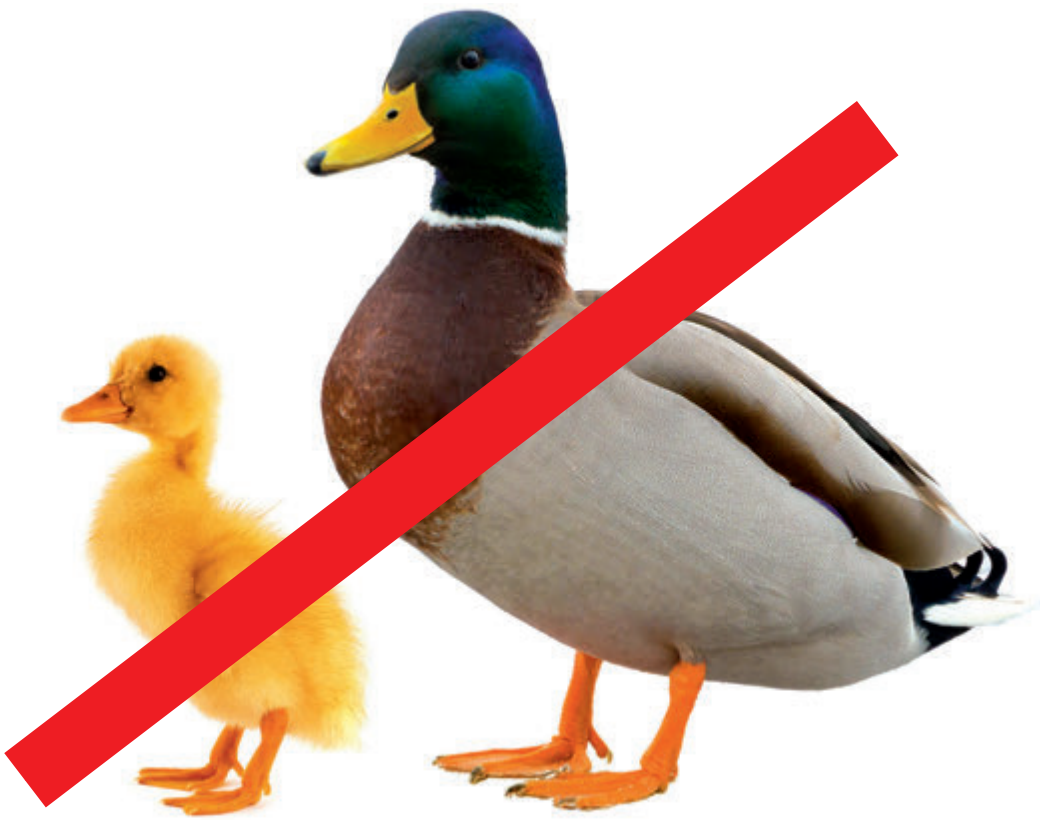
sve se promjene vezane uz tvrtku društva također upisuju u sudski registar. Nerijetko se pojam «*tvrtka*» upotrebljava kao sinonim za društvo/kompaniju u cjelini, što je pogrešno i nije u skladu sa odredbom članka 11. Zakona o trgovačkim društvima.

Tvrtka trgovačkog društva upisuje se u sudski registar pri nadležnom Trgovačkom sudu, uz izričito pravilo da u sudskom regi-

Surf+ paketi nisu patka!

najpovoljniji telefon + internet + tv

50%
popusta
prva 3 mjeseca

- više od 100 TV i radijskih kanala
- neograničen internet promet
- 500 minuta razgovora po 0,06 kn/min
- novo OptiTV sučelje

Tel. 0800 0088
www.optima.hr

DOSTUPNI SVUDA!

Optimatelekom

stru kod istog registarskog suda nije dozvoljeno postojanje dvaju identičnih tvrtki čiji bi sastojci stvarali zabunu glede predmeta poslovanja trgovačkog društva, njegovog identiteta ili povezanosti s drugim društvom, vrijeđali industrijsko ili intelektualno vlasništvo ili prava drugih osoba. Ako je u tvrtki sadržano ime člana trgovačkog društva koje je jednako ranije upisanoj tvrtki drugoga društva ili imenu druge osobe sadržanome u ranije upisanoj tvrtki drugoga društva, u tvrtku koja se kasnije upisuje moraju se unijeti dodaci kojima se osigurava da se te tvrtke jasno razlikuju. Ukratko, tvrtka trgovačkog društva mora se jasno razlikovati od tvrtke drugoga trgovca upisane u sudski registar kod istoga registarskog suda, sve u skladu sa načelom razlikovanja tvrtki propisanim člankom 14. Zakona o trgovačkim društvima.

Sadržaj tvrtke društva

Zakon o trgovačkim društvima u članku 13. detaljnije određuje i sadržaj tvrtke trgovačkog društva pa tako uz naznaku imena društva, tvrtka mora sadržavati i naznaku predmeta poslovanja društva. Navedeni podaci moraju biti u skladu s načelom istinitosti sadržanom u članku 12. Zakona. Pored navedenog, ovisno o vrsti trgovačkog društva, tvrtka mora sadržavati i riječi „javno trgovačko društvo“ ili naznaku „j.t.d.“, „komanditno društvo“ ili oznaku „k.d.“, „dioničko društvo“ ili oznaku „d.d.“, „društvo s ograničenom odgovornošću“ ili oznaku „d.o.o.“ te „gospodarsko interesno udruženje“ ili oznaku „GIU“. Primjer za sve netom navedeno bio bi *“SAVJETNIK društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i poslovno savjetovanje”*.

Tvrtki trgovačkoga društva koje je u stečaju ili u likvidaciji dodaje se oznaka “u stečaju” ili “u likvidaciji”, te se tako upisuje u

sudski registar. Trgovačko društvo može upotrebljavati i skraćenu tvrtku. Skraćena tvrtka mora sadržavati karakteristični dio tvrtke i naznaku oblika trgovačkoga društva i također se upisuje u sudski registar. Primjer skraćene tvrtke bio bi *“SAVJETNIK d.o.o.”*.

Naznaka imena tvrtke trgovačkog društva mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu ili na službenom jeziku države članice Europske unije i latiničnom pismu (ova je izmjena Zakona zaživjela nakon ulaska Hrvatske u EU), a mogu se koristiti i arapski brojevi. Ostali sastojci tvrtke moraju biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. Tvrtka trgovačkoga društva može sadržavati pojedine strane riječi drugih jezika ako one čine ime, odnosno tvrtku člana društva ili robni ili uslužni žig člana zaštićen u Republici Hrvatskoj, odnosno njegova društva registriranog u Republici Hrvatskoj, ili ako su uobičajene u hrvatskom jeziku, ili ako za njih nema odgovarajuće riječi u hrvatskom jeziku, ili ako se radi o riječima na mrtvom jeziku. Tvrtka se može upisati u sudski registar i u prijevodu na jedan ili više jezika.

Na tvrtku trgovca pojedinca i tvrtku podružnice na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o trgovačkim društvima.

ma o tvrtki trgovačkoga društva.

Upotreba tvrtke društva

Upotreba tvrtke trgovačkog društva propisana je člankom 21. Zakona o trgovačkim društvima, te je predviđen cijeli niz pravila koje jedno trgovačko društvo treba poštivati u svezi ispravne upotrebe tvrtke/naziva društva.

Tako je tvrtku i skraćenu tvrtku trgovačko društvo dužno upotrebljavati u **obliku i sadržaju** u kojemu je upisana u sudskom registru. Ako je uz tvrtku ili skraćenu tvrtku u sudski registar upisana i tvrtka ili skraćena tvrtka u prijevodu na strani jezik i pismo, tvrtku ili skraćenu tvrtku na stranom jeziku i pismu trgovačko društvo može upotrebljavati **samo zajedno** s tvrtkom na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

Tvrtka ili skraćena tvrtka mora se istaknuti na **poslovnim prostorijama trgovačkoga društva**, a na **poslovnom papiru trgovca (pismima, računima i dr.)** mora se otisnuti njegova tvrtka, sjedište, sud kod kojega je upisan u trgovački registar i broj pod kojim je to učinjeno, tvrtka i sjedište pravnih osoba kod kojih se vode njegovi računi i brojevi tih računa. Isto vrijedi i za **sadržaj internetske stranice društva**.

Na **poslovnom papiru i internetskoj stranici** društva kapitala moraju se uz netom navedene podatke navesti i:

1. iznos temeljnoga kapitala društva s naznakom je li u cijelosti uplaćen, a ako nije, s naznakom koji dio toga kapitala nije uplaćen i

2. ukupan broj izdanih dionica, a izdaje li društvo dionice s nominalnim iznosom ti ako se radi o poslovnom papiru dioničkog društva,

3. prezimena i najmanje jedno ime članova uprave društva, a kod dioničkog društva članova uprave, odnosno izvršnih direktora i predsjednika nadzornog odnosno upravnog odbora.

Na **dopisima** koje upućuje osobama s kojima se nalazi u poslovnom odnosu ili s kojima je već započeo prepisku, trgovac može upotrebljavati poslovni papir na kojemu su otisnuti samo njegova tvrtka ili skraćena tvrtka i sjedište.

Marija Butković

Upotreba tvrtke

Kazna do **50x**

Prekršaj čini trgovačko društvo ako u poslovanju ne upotrebljava tvrtku onako kako je upisana u trgovačkom registru ili na poslovnom papiru odnosno na internetskoj stranici društva ne navede propisane podatke.

Propisana novčana kazna:

- za trgovačko društvo do 50.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu do 7.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 630. st. 1. toč. 2. i st. Zakon o trgovačkim društvima.

Odgovornost za obveze društva

Jedno od temeljnih pravila propisanih Zakonom o trgovačkim društvima (Narodne novine, broj od 111/1993 do 68/2013 - u nastavku teksta: Zakon) je odgovornost trgovačkih društava pravnih osoba za svoje obveze cijelom svojom imovinom i od toga načela zakon ne poznaje iznimke.

Međutim odgovornosti trgovačkog društva treba pridodati i odgovornost članova društva i pri tome razlikovati dvije skupine društava: društva osoba i društva kapitala.

Zakon propisuje da članovi javnog trgovačkog društva i komplementari u komanditnom društvu odgovaraju za obveze društva osobno, solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom. Dok članovi društva s ograničenom odgovornošću, dioničari dioničkog društva i komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obveze društva izuzev kada je to određeno Zakonom (čl. 10. st. 1. i st. 2. Zakona).

Upravo je neodgovornost članova za obveze društva kapitala (društvo s ograničenom odgovornošću, dioničko društvo) iste učinila primamljivim ulagačima, te doprinijela njihovom vodećem mjestu u svijetu poduzetništva. Dioničko društvo je trgovačko društvo u kojem članovi (dioničari) sudjeluju s ulozima u temeljnom kapitalu podijeljenom na dionice i ne odgovaraju za obveze društava (čl. 159. st. 1. i 3. Zakona), dok kod društva s ograničenom odgovornošću članovi unose uloge u unaprijed dogovoreni temeljni kapital, preuzimaju poslovne udjele, te ne odgovaraju za obveze društva (čl. 385. st. 1. i 2. Zakona).

Prema tome društvo i članovi društva (naziv obuhvaća i dioničare) su odvojene osobe i imaju odvojene imovine, i stoga aspekti članovi mogu izgubiti samo ono što su uložili u društvo.

PROBOJ PRAVNE OSOBNOSTI U DRUŠTVIMA KAPITALA

Time se postiže i disperzija rizika na strani člana koji u slučaju osnivanja više društava izbjegava opasnost snošenja posljedica lošeg poslovanja društva dok se s druge strane osigurava stjecanje svih koristi dobrog poslovanja korištenjem članskih ovlasti u društvu.

Isto tako, a budući nema odgovornosti za obveze društva članovi mogu raspolagati svojim poslovnim udjelima na način da ih prenesu, spoje, založe ili prenesu dionice, a sve to bez suglasnosti društva (čl. 227. i čl. 412. Zakona).

Proboj pravne osobnosti

Međutim od pravila da članovi društva kapitala ne odgovaraju za obveze društva postoje iznimke propisane Zakonom o trgovačkim društvima i Općim poreznim zakonom.

Član društva koji zlouporabi okolnost da po zakonu ne odgovara za obveze trgovačkog društva ne može se pozvati na to da po zakonu ne ogovara za te obveze (čl. 10. st. 3. Zakona).

Radi se o tzv. proboju pravne osobnosti do koje dovodi ispunjenje dodatnih okolnosti. Tada se članovi društva više ne mogu pozvati na činjenicu da društvo i njegov član imaju svako svoju odvojenu imovinu kojom svaki odgovara samo za svoj dio obveza. Zlouporabom određenih okolnosti član društva ex lege solidarno odgovara za njegove obveze - obveze društva.

Zakon smatra se da je ispunjena pretpostavka za odgovornost člana društva naročito:

- ako koristi društvo za to da bi postigao cilj koji mu je inače zabranjen,

- ako koristi društvo da bi oštetio vjerovnike,

- ako protivno zakonu upravlja imovinom društva kao da je to njegova imovina,

- ako u svoju korist ili u korist neke druge osobe umanju imovinu društva, iako je znao ili morao znati da ono neće moći podmiriti svoje obveze (čl. 10. st. 4. Zakona).

Primjeri proboja pravne osobnosti

Praksa je pokazala da se proboj pravne osobnosti, događa u vrlo jednostavnim situacijama (npr: kad se u društvu sa samo jednim članom on prikazuje trećim kao da i njegova imovina izvan društva pripada društvu, ili prijenosom imovine društva na članove i sl.), ali i u mnogo kompleksnijim situacijama kada se pretpostavke i okolnosti isprepliću i zapravo ih je teško svrstati pod određene zakonske točke.

O proboju pravne osobnosti između ostalog govorimo:

- kada jedini član društva koji je ujedno i uprava, osnuje drugo društvo ili njih više u cilju da jedno društvo zapravo posluje preko računa drugog društva, npr. isporučuje robu ili pruža usluge, a cijena za to plaća se drugom osnovanom društvu, a sve to kako bi se izigrali vjerovnici jer je jedno društvo iako ulazi u poslovanje u pravilu blokirano.

- u slučaju tzv. vlastite blokade računa društva, gdje jedno društvo dogovorno blokira račun drugog društva u visini iznosa koji omogućuje stalan odljev sredstava s blokiranog računa u drugo društvo tako da ostali vjerovnici pored posjedovanja valjanih naloga za plaćanje ne mogu podmiriti svoje tražbine i na taj ih se način izigrava.

- zanimljiv je primjer iz sudske prakse koja utvrđuje kako po-

stoji odgovornost člana društva s ograničenom odgovornošću u slučaju prijenosa ugovora o radu na društva kćeri, na koje nije prenijeta neka značajnija imovina društva, već isključivo njegove obveze (VTSRH, Pž – 6369/03 od 17.02.2004.):

"...tuženik je osnovao šesnaest trgovačkih društava u koje je rasporedio svoje djelatnike. Pri tome je tuženik osnovan sa temeljnim kapitalom od 17.217.400,00 kn, a na društvo kćer L.C. d.o.o. u kojem je bila zaposlena tužiteljica prenio je temeljni kapital u iznosu od 387.800,00 kn, što je razvidno iz sudskog registra. Tuženik na društvo kćer nije prenio značajniju imovinu u skladu s najavama.

Tražbina tužiteljice je nesporno utvrđena pravomoćnim presudama prema tuženikovom društvu kćeri L.C. d.o.o., a nesporna je i činjenica da je tuženik jedini član tog društva, te ujedno i vladajuće društvo. Iz navedenog jasno proizlazi da tuženik zlorabi društvo kćer kako bi izbjegao odgovornost prema tužiteljici.

Zapošljavanje radnika u društvu kćerima osnovanim sa skromnim temeljnim kapitalom uz istovremeno zadržavanje znatnog dijela imovine u temeljnom kapitalu društva majke poznat je obrazac rješavanja viška radnika..."

U poslovanju trgovačkih društava događaju se primjeri proboja pravne osobnosti, međutim treba reći kako vjerovnici koji se odluče ustati tužbom protiv člana društva moraju dokazati u čemu se sastoji zlouporaba okolnosti i njegovo protupravno postupanje što nije nimalo lako.

Lidija Lešić Duralija

KADA SE MORA POKRENUTI POSTUPAK PREDSTEČAJNE NAGODBE I KAKO TO UČINITI

Alen
Alić

Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, broj 108/2012, 144/2012, 81/2013 i 112/2013) stupio je na snagu dana 1. listopada 2012. godine te je od tada pretrpio i određene korekcije. Svrha zakona ide ka uređenju, ne samo rokova izvršenja i posljedica neizvršenja novčanih obveza, nego i svih drugih radnji i mjera koje poduzetnik treba poduzimati nakon što postane nesposoban izvršavati novčane obveze u propisanim rokovima plaćanja.

Cilj postupka predstečajne nagodbe

Cilj provođenja postupka predstečajne nagodbe sastoji se u tome da se dužniku koji je postao nelikvidan i/ili insolventan omogući financijsko restrukturiranje na temelju kojeg će postati likvidan i solventan te da se vjerovnicima omoguće povoljniji uvjeti namirenja njihovih tražbina od uvjeta koje bi vjerovnik ostvario da je protiv dužnika po-

krenut stečajni postupak. Tako i sam Zakon u čl. 3 t. 11. postupak predstečajne nagodbe određuje kao postupak koji se provodi radi uspostavljanja likvidnosti i solventnosti dužnika.

Nad kime se može pokrenuti postupak predstečajne nagodbe

Postupak predstečajne nagodbe može se provesti nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem (trgovac pojedinac i obrtnik), a ne može se provesti nad fizičkom osobom koja obavlja registriranu djelatnost, a nije upisana u obrtni registar kao vlasnik obrta niti u sudski registar kao trgovac pojedinac.

Također, pokretanje postupka predstečajne nagodbe nije dopušteno ako je nad dužnikom pokrenut stečajni postupak

Tko je i kada dužan pokrenuti postupak predstečajne nagodbe

Zakon o financijskom poslo-

vanju i predstečajnoj nagodbi u čl. 39. određuje kada se **mora**, a kada se **može** pokrenuti postupak predstečajne nagodbe.

Dužnik koji se nalazi u stanju nelikvidnosti ili insolventnosti **dužan** je predložiti otvaranje postupka predstečajne nagodbe, sukladno odredbama Zakona.

Dakle, da bi uopće nastali uvjeti, a time i obveza za pokretanje postupka predstečajne nagodbe potrebno je da dužnik dođe u stanje nelikvidnosti ili insolventnosti. **Nelikvidnost** je stanje u kojem dužnik nije sposoban pravodobno ispunjavati dospjele novčane obveze, dok **insolventnost** predstavlja trajniju nesposobnost ispunjavanja dospjelih novčanih obveza. Ipak, nastanak stanja nelikvidnosti ili insolventnosti ne mora nužno značiti i obvezu pokretanja postupka predstečajne nagodbe. Iznimku zakon predviđa za dužnika koji se doduše nalazi u stanju nelikvidnosti ili insolventnosti, ali nema imovine ili je njegova imovina male ili neznanatne vrijednosti i nema zaposlenih. U tom slučaju dužnik može pokrenuti postupak predstečajne nagodbe, ali na to nije obavezan.

Tko provodi postupak predstečajne nagodbe i kako se pokreće

Postupak predstečajne nagodbe se provodi u Financijskoj agenciji, i to u četiri Regionalna centra – Zagreb, Osijek, Rijeka i Split. Za vođenje postupka mje-

sno je nadležan Regionalni centar prema sjedištu dužnika, osim u predmetima u kojima visina obveze iz financijskog izvješća dužnika prelazi iznos od 10.000.000 kn, kada je isključivo nadležno vijeće Regionalnog centra Zagreb, bez obzira na sjedište dužnika.

Postupak predstečajne nagodbe pokreće se isključivo temeljem **prijedloga dužnika za otvaranje postupka predstečajne nagodbe**. Prilikom podnošenja prijedloga za otvaranje postupka predstečajne nagodbe valja imati na umu da postoje dvije vrste postupka, a shodno tome i dva različita obrasca prijedloga.

Postupak predstečajne nagodbe može biti skraćeni i redoviti, pri čemu je skraćeni postupak pogodniji jer kraće traje i proizvođa manje troškove za dužnika.

Da bi se mogao pokrenuti skraćeni postupak predstečajne nagodbe ukupan iznos obveza naveden u izvješću o financijskom stanju i poslovanju ne smije prelaziti iznos od 2.000.000,00 kn, a dužnik mora zapošljavati manje od 30 radnika. Oba navedena uvjeta moraju biti kumulativno ispunjena. Redoviti postupak predstečajne nagodbe provodi se u svim ostalim slučajevima kada nisu kumulativno ispunjeni uvjeti za pokretanje skraćenog postupka predstečajne nagodbe.

Koju dokumentaciju dužnik treba dostaviti prilikom podnošenja prijedloga za otvaranje redovitog postupka predstečajne nagodbe

Prijedlog za otvaranje **redovitog postupka** predstečajne na-

Obveza pokretanje predstečajne nagodbe

Kazna do **1 000 x**

Poduzetnik čini prekršaj ako ne pokrene postupak predstečajne nagodbe kad je to dužan prema odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

Propisana je novčana kazna:

- za trgovačko društvo od 10.000,00 do 1.000.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 1.000,00 do 50.000,00 kuna;
- za obrtnika od 10.000,00 do 1.000.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 88. st.1. toč. 4. i st. 2. Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

PRIJEDLOG ZA OTVARANJE REDOVNOG POSTUPKA PREDSTEČAJNE NAGODBE

PODACI O DUŽNIKU

Naziv / ime i prezime

Adresa, broj telefona

OIB dužnika

Šifra djelatnosti

Temeljem Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 81/13, 112/13, u daljnjem tekstu Zakon) zahtijevam otvaranje postupka predstečajne nagodbe.
Uvjete za pokretanje postupka predstečajne nagodbe stekao sam na dan _____

Izjavljujem da ukupni iznos mojih obveza na dan podnošenja prijedloga iznosi _____ kuna.
Izjavljujem da na dan podnošenja prijedloga zapošljavam _____ radnika.

Sukladno čl. 41. Zakona prijedlogu prilažem (označiti kvadratić pored dostavljene dokumentacije):

- Izvješće o financijskom stanju i poslovanju dužnika
- Plan financijskog restrukturiranja
- Plan operativnog restrukturiranja
- Izvješće ovlaštenog revizora
- Popis imovine i prava dužnika koji su upisani u odgovarajuće upisnike
- Izjava da sklapanje predstečajne nagodbe neće utjecati na tražbine radnika
- Opis pregovora s vjerovnicima
- Obavijesti dostavljene vjerovnicima
- Ostali dokumenti

Napomena: _____

Ime i prezime, svojstvo potpisnika prijedloga (člako popuni štampanim slovima)

Potpis i pečat dužnika

PRIJEDLOG ZA OTVARANJE SKRAĆENOG POSTUPKA PREDSTEČAJNE NAGODBE

PODACI O DUŽNIKU

Naziv / ime i prezime

Adresa, broj telefona

OIB dužnika

Šifra djelatnosti

Temeljem Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 81/13, 112/13, u daljnjem tekstu Zakon) zahtijevam otvaranje postupka predstečajne nagodbe.

Uvjete za pokretanje postupka predstečajne nagodbe stekao sam na dan _____

Izjavljujem da ukupni iznos mojih obveza na dan podnošenja prijedloga iznosi _____ kuna.

Izjavljujem da na dan podnošenja prijedloga zapošljavam _____ radnika.

Sukladno čl. 67. st. 2. Zakona prijedlogu prilažem (označiti kvadratić pored dostavljene dokumentacije):

- Izvješće o financijskom stanju i poslovanju dužnika
- Podaci o ukupnom iznosu tražbina vjerovnika na datum sastavljanja financijskog izvještaja
- Popis vjerovnika koji imaju pravo odvojenog namirenja
- Izjava da sklapanje predstečajne nagodbe neće utjecati na tražbine radnika
- Izjava dužnika ovjerena od javnog bilježnika da financijski izvještaj potpuno i istinito prikazuje njegovo financijsko stanje i poslovanje
- Ovjereni sporazumi o prihvatanju plana financijskog restrukturiranja s vjerovnicima čije tražbine čine napulovinu većinu ukupnog iznosa tražbina dužnikovih vjerovnika na dan sastavljanja financijskog izvještaja
- Plan financijskog restrukturiranja
- Ostali dokumenti

Napomena: _____

Ime i prezime, svojstvo potpisnika prijedloga (člako popuni štampanim slovima)

Potpis i pečat dužnika

godbe treba sadržavati sljedeće:

- tvrtku ili naziv, sjedište i poslovnu adresu, odnosno ime i prezime, sjedište i poslovnu adresu, adresu prebivališta te OIB dužnika i zahtjev da se nad dužnikom provede postupak predstečajne nagodbe,
- izvješće o financijskom stanju i poslovanju dužnika,
- plan financijskog restrukturiranja,
- plan operativnog restrukturiranja,
- izvješće ovlaštenog

revizora koje sadrži: pozitivno mišljenje o planu financijskog i operativnog restrukturiranja,

- popis imovine i prava dužnika koji su upisani u odgovarajuće upisnike,
 - izjavu da sklapanje predstečajne nagodbe neće utjecati na tražbine radnika.
- Uz prijedlog za otvaranje skraćenog postupka predstečajne nagodbe potrebno je dostaviti sljedeću dokumentaciju:
- tvrtku ili naziv, sjedište i

- poslovnu adresu, odnosno ime i prezime, sjedište i poslovnu adresu, adresu prebivališta te OIB dužnika i zahtjev da se nad dužnikom provede postupak predstečajne nagodbe,
- izvješće o financijskom stanju i poslovanju dužnika,
- podaci o ukupnom iznosu tražbina vjerovnika na datum sastavljanja financijskog izvještaja,
- popis vjerovnika koji imaju pravo odvojenog namirenja,
- izjava da sklapanje

- predstečajne nagodbe neće utjecati na tražbine radnika,
- izjava dužnika ovjerena od javnog bilježnika da financijski izvještaj potpuno i istinito prikazuje njegovo financijsko stanje i poslovanje,
- ovjereni sporazumi o prihvatanju plana financijskog restrukturiranja s vjerovnicima čije tražbine prelaze većinu iz članka 63. Zakona.
- plan financijskog restrukturiranja.

Odgovornost članova uprave, članova društva i povezanih osoba po osnovi poreznog jamstva

Člancima 26.a, 26.b, 26.c te 26.d. Općeg poreznog zakona (Zakonom o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona - Narodne novine br. 78/2012), proširen je krug osoba koje odgovaraju kao porezni jamci za porezni dug trgovačkog društva.

Navedene odredbe o poreznom jamstvu trebale su poslužiti jačanju porezne discipline trgovačkih društava te predstavljaju svojevrsan izuzetak od osnovnog pravila da članovi društva s ograničenom odgovornošću, dioničari u dioničkom društvu i komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obveze društva.

Iako Zakon o trgovačkim društvima u čl. 10. propisuje određene slučajeve kada članovi društva mogu odgovarati za obveze društva (tzv. proboj pravne osobnosti), u takav izuzetak nisu uključene osobe ovlaštene za zastupanje i povezane osobe kao što je to slučaj s odredbama o poreznom jamstvu.

Tko odgovara za porezni dug kao porezni jamac?

Prema odredbama Općeg poreznog zakona (u nastavku teksta: OPZ), za porezne dugove čiji je glavni porezni dužnik trgovačko društvo odgovaraju kao *ex lege* porezni jamci:

1. članovi uprave, izvršni direktori (u monistički uređenim dioničkim društvima, op.a.) te povezane osobe (čl. 26.a OPZ) ili

2. članovi trgovačkog društva i to članovi u društvima s ograničenom odgovornošću, dioničari u dioničkim društvima, komanditori u komanditnim društvima (u

nastavku teksta: članovi društva) (čl. 26.b OPZ).

Odgovornost članova uprave i izvršnih direktora u društvima kapitala (d.o.o. i d.d.) i povezanih osoba

Prema članku 26.a OPZ-a, članovi uprave i izvršni direktori u društvima kapitala odgovaraju kao porezni jamci ako pri vođenju poslova društva zloupotrebljavaju svoje ovlasti, a što ima za posljedicu nemogućnost ispunjenja obveza iz porezno-dužničkog odnosa i oštećenje poreznog tijela.

OPZ primjerice navodi da se radnjama kojima se oštećuje porezno tijelo osobito smatraju sljedeće radnje:

- preusmjeravanje novčanih tokova na druge pravne ili fizičke osobe radi izbjegavanja plaćanja poreznih obveza,
- korištenje društva radi postizanja ciljeva koje ne bi sam mogao postići, a koji su zabranjeni,
- umanjenje ili otuđenje imovine društva ako je isto za posljedicu imalo nemogućnost plaćanja obveza iz porezno-dužničkog odnosa.

Na primjer, ako bi član uprave društva s ograničenom odgovornošću čiji su računi blokadi obavljao redovito poslovanje obračunskim plaćanjima (namiranjem međusobnih obveza bez uporabe novčanih sredstava npr. asignacijama) ili ako bi svoju imovinu prenio na povezane osobe, a zbog čega bi porezni dug ostao nepodmiren, takav član uprave bi mogao potencijalno odgovarati za porezni dug kao porezni jamac.

Također, osobna odgovornost postoji i u slučaju osobe koja se koristi i drugim osobama koje djeluju kao njegovi povjerenici, tako da se u društvu kao član iskazuje netko drugi, ali to čini po nalogu i uputama te osobe.

Bitno je za naglasiti da, sukladno članku 26.a OPZ, osobe ovlaštene za zastupanje odgovaraju kao porezni jamci cijelom svojom imovinom.

S druge strane, za obveze

društva odgovaraju i povezane osobe u čiju je korist poduzeto raspolaganje koje je bilo štetno za porezno tijelo, a što za posljedicu ima neispunjavanje poreznog duga. Međutim, povezane osobe ne odgovaraju cijelom svojom imovinom nego samo do visine koristi ostvarene takvim raspolaganjem.

Povezane osobe su prilično široko definirane OPZ na sljedeći način:

„Povezane osobe
Članak 41.

(1) Povezane osobe, u smislu ovoga Zakona, su osobe kod kojih je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:

1. dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa predstavljaju jedan rizik jer jedna od njih ima, izravno ili neizravno, kontrolu nad drugom ili drugima,

2. dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa predstavljaju jedan rizik jer jedna od njih ima, izravno ili neizravno, značajan utjecaj na drugu ili druge,

3. dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba između kojih ne postoji odnos kontrole iz točke 1. ovoga stavka ili značajan utjecaj iz točke 2. ovoga stavka, ali koje predstavljaju jedan rizik za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa jer su međusobno povezane tako da postoji velika vjerojatnost da uslijed pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog i financijskog stanja jedne osobe može doći do pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog i financijskog stanja jedne ili više drugih osoba, jer se između njih provodi ili postoji mogućnost prijenosa gubitaka, dobiti ili sposobnosti za plaćanje.

(2) Smatra se da postoji odnos povezanih osoba iz ovoga članka i između poreznog dužnika i: njegovog bračnog druga, njegovog krvnog srodnika u ravnoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, po tabzini do istog stupnja bez obzira da li je brak prestao ili nije, posvojitelja, posvojenika, skrbnika, osobe pod skrbništvom, staratelja, osobe pod starateljstvom, te osobe koja s njime živi u zajedničkom kućanstvu.

(3) Ugovori i poslovni odnosi između povezanih osoba porezno će biti priznati samo onda ako bi i druge osobe koje nisu u takvom međusobnom odnosu pod istim ili sličnim okolnostima utvrdile takve ugovorne uvjete ili uspostavile takve poslovne odnose.“

Odgovornosti članova trgovačkog društva

OPZ propisuje da članovi društva s ograničenom odgovornošću, dioničari dioničkoga društva, komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obveze društva izuzev kada je to određeno zakonom.

Međutim, OPZ propisuje iznimku te uvodi mogućnost proboja pravne osobnosti u posebnim slučajevima kada član zloupotrebljava okolnost da ne odgovara za obveze društva. Smatra se da je ispunjena pretpostavka za odgovornost člana društva osobito ako član društva s ograničenom odgovornošću, dioničar dioničkog društva ili komanditor u komanditnom društvu:

1. koristi društvo za to da bi postigao cilj koji mu je inače zabranjen,

2. koristi društvo da bi oštetio vjerovnike,

3. protivno zakonu upravlja imovinom društva kao da je to njegova imovina,

4. u svoju korist ili u korist neke druge osobe umanju imovinu društva, iako je znao ili morao znati da ono neće moći podmiriti svoje obveze.

Posebna odgovornost članova trgovačkog društva, osoba koje vode poslove društva i povezanih osoba

Također, smatra se da su ispunjene pretpostavke za odgovornost članova društva, osoba koje vode poslove društva ako oni:

1. prividno ili besplatno prenesu imovinu na trgovačko društvo, koje su osnovali sami ili s drugim osobama ili na drugi način cijelu ili dio imovine prividno prodaju, optereće bez odgovarajuće protučinidbe ili je besplatno ustupe povezanim osobama, oštete je, unište ili učine neupotrebljivom,

2. zaključe prividni pravni posao ili priznaju nepostojeću tražbinu osobama iz točke 1.,

3. u suprotnosti s urednim i savjesnim gospodarenjem umanju imovinu ili prikriju imovinsko stanje, ne podnesu zakonom propisana godišnja izvješća, bez odgađanja a najkasnije dvadeset i jedan dan od nastanka razloga kojega poseban zakon određuje kao razlog za pokretanje stečajnog postupka ne zatraže da se takav postupak pokrene.

Primjerice, ako član uprave društva s ograničenom odgovornošću ne bi na vrijeme podnio prijedlog za pokretanje stečajnog postupka kada su ispunjeni stečajni razlozi, osim što bi takvom radnjom ispunio biće kaznenog djela nepokretanja stečajnog postupka, također bi se moglo smatrati da su ispunjene pretpostavke za njegovu odgovornost kao poreznog jamca za porezni dug.

Naravno, ovdje se može postaviti pitanje da li bi se nepokretanje postupka predstečajne

nagodbe moglo u svojim posljedicama u smislu ovoga članka izjednačiti s nepokretanjem stečajnog postupka.

S obzirom da se radi o samo primjerično navedenim slučajevima posebne odgovornosti potencijalnih poreznih jamaca, nepokretanje postupka predstečajne nagodbe bi moglo također rezultirati i s potencijalnom odgovornošću članova uprave kao poreznih jamaca za neplaćeni porezni dug trgovačkog društva.

Pravna priroda odgovornost poreznog jamca

Gore navedene osobe koje po zakonu odgovaraju kao porezni jamci, za porezni dug trgovačkog društva odgovaraju supsidijarno. Drugim riječima, oni odgovaraju za porezni dug samo ako ga u roku nije platilo trgovačko društvo kao glavni porezni dužnik.

Međutim, postoje i određene iznimne situacije kada gore navedene osobe odgovaraju za porezni dug kao jamci-platci, odnosno drugim riječima solidarno. To su situacije kada su sami svojim radnjama ili propustima utajili porez ili su osobno sudjelovali u utaji poreza.

Također, bitno je naglasiti i činjenicu da je odgovornost potencijalnih poreznih jamaca potrebno utvrditi u posebnom postupku utvrđivanja zlorabe prava. Navedeni postupak je posebni dio poreznog postupka kojeg porezno tijelo pokreće po službenoj dužnosti radi provjere i utvrđivanja činjenica koje ukazuju na postupanje poreznog jamca ili glavnog poreznog dužnika koje ima obilježja zlorabe prava, a koja zloraba ima za posljedicu nemogućnost podmirenja obveza glavnog dužnika iz porezno-dužničkog odnosa.

Postupak zlorabe prava je uređen odredbama članka 158.a – 158.f Općeg poreznog zakona.

Vladimir Ante Batarelo

Obavijest trgovca o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača i knjiga žalbi

U lipanjskom broju „Poslovnog savjetnika“ obavijestili smo Vas o sadržaju obavijesti o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača i nekim kaznama za trgovce sadržanim u Zakonu o zaštiti potrošača (Nar. nov., br. 41/14; u nastavku teksta: Zakon). U međuvremenu nam je pristigao veliki broj upita iz svakodnevnih prakse trgovaca, posebno o odnosu između obavijesti o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača i knjizi žalbe. Radi toga smo u ovom broju našeg časopisa odlučili dati konkretniji odgovor upravo na ovo pitanje.

Obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača sukladno Zakonu

Odredbe Zakona predstavljaju opći propis o zaštiti potrošača. Od 8. travnja ove godine trgovci su u obvezi primjenjivati novu odredbu čl. 10. Zakona, temeljem koje moraju omogućiti podnošenje pisanog prigovora potrošaču u svojim poslovnim prostorijama i bez odgađanja pisanim putem potvrditi njegov primitak. Osim toga, trgovac je dužan potrošaču omogućiti podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaksa, ili elektroničke pošte.

Isticanje obavijesti

Trgovac je dužan u poslovnim prostorijama

vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača. Trgovci koji pružaju javnu uslugu moraju istaknuti ovakvu obavijest i na ispostavljenom računu.

Primjer – Obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača

tronička pošta, CD-ROM, memorijska kartica, čvrst disk računala, prijenosni disk i dr.

O kaznama predviđenim za kršenje odredbi Zakona o obavijesti trgovca o načinu podnošenja pisanih prigovora potrošača pisali smo u lipanjskom broju „Poslovnog savjetnika“ pa ih

OBAVIJEST O NAČINU PODNOŠENJA PISANOG PRIGOVORA POTROŠAČA

Sukladno čl. 10. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (Nar. nov., br. 41/14), potrošač ima pravo na podnošenje pisanog prigovora u poslovnim prostorijama trgovca.

Potrošač može pisani prigovor podnijeti i putem pošte na adresu: ABEBE d.o.o. za trgovinu, Plava ulica br. 4, 10000 Zagreb, putem telefaksa na broj +385 1 897 897 8 te na adresu elektroničke pošte abebe@trgovina.com.hr.

Trgovac je bez odgađanja pisanim putem dužan potvrditi primitak pisanog prigovora potrošača.

Trgovac mora u pisanom obliku odgovoriti na pisane prigovore potrošača u roku od 15 dana od dana zaprimanja prigovora. Osim toga, trgovac ima i obvezu voditi i čuvati evidenciju pisanih prigovora potrošača na trajnom mediju godinu dana od dana primitka pisanog prigovora potrošača. U praksi se po trajnim medijem podrazumijeva: papir, elek-

kona o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 68/07, 88/10, 30/14 i 89/14; u nastavku teksta: ZPUT). Ovom odredbom je određeno je kako su pravne i fizičke osobe iz čl. 3. st. 1. do 4. ZPUT-a, pri pružanju usluga u turizmu dužne voditi knjigu žalbe na propisan način. Oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbi pri tome je propisan posebnim Pravilnikom o obliku, sadr-

PRETPLATITE SE
NA ČASOPIS

Udruga.hr

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS
ZA UDRUGE!
8 brojeva godišnje!

Idući broj
časopisa
Udruga.hr
izlazi
4.11. 2014.

Za predsjednike udruga i
odgovorne osobe!

- ✓ PRAKTIČNO ✓ RAZUMLJIVO ✓ STRUČNO
- ✓ SAVJETI ✓ PROPISI ✓ KAZNE
- ✓ INFORMACIJE

žaju i načinu vođenja knjige žalbi (Nar. nov., br. 5/08; u nastavku teksta: Pravilnik).

Knjiga žalbi mora se voditi u svim objektima, prostorijama i na prostorima u kojima i na kojima se pružaju turističke usluge. Iznimno, jednu knjigu žalbi može voditi iznajmljivač, ili član seljačkog domaćinstva za više smještajnih objekata vrste soba, apartman, kuća za odmor i kamp, koji su u istoj građevini, ili neposrednoj blizini. Knjiga žalbi se mora nalaziti na mjestu pristupačnom korisnicima turističkih usluga.

Što se tiče odgovora na pitanje moraju li pružatelji usluga u turizmu voditi knjigu žalbi sukladno odredbama ZPUT-a, ili isticati obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača sukladno Zakonu, unatoč nekim drukčijim stavovima, mišljenja smo kako pružatelji usluga u turizmu moraju voditi knjigu žalbi. Iz navedenog proizlazi kako pružatelji usluga u turizmu ne moraju isticati posebnu obavijest o načinu podnošenju pisanog prigovora potrošača. Razloge za primarnu primjenu odredbi ZPUT-a u odnosu na odredbe Zakona po ovom pitanju nalazimo u pravnom načelu prednosti primjene posebnog propisa u odnosu na opći (lex specialis derogat legi generali).

Obavijest o vođenju knjige žalbi

Pružatelji usluga u turizmu moraju na istaknutom mjestu u prostorijama i prostorima u kojima se pružaju turističke usluge, ali i na cjenicima, jelovnicima te „kućnom redu“, staviti obavijest, na hrvatskom jeziku, te na engleskom, njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku, da se vodi knjiga žalbi i gdje se nalazi. Knjiga žalbi mora se čuvati najmanje godinu dana nakon što je popunjena.

Odgovor pružatelja usluga u turizmu na prigovor potrošača

Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge u turizmu dužne su u roku od pet dana izjavljeni prigovor dostaviti mjesno nadležnoj službi turističke inspekcije, te u roku od 15 dana od dana izjavljenog prigovora na njega dati odgovor potrošaču. Odmah po stavljanju prigovora prva kopija prigovora iz knjige žalbi mora se dati osobi koja je stavila prigovor, a druga kopija u roku od pet dana od izjavljenog prigovora dostaviti nadležnoj ispostavi turističke inspekcije. Na prigovor se mora odgovoriti u roku od 15 dana od dana unošenja prigovora u knjigu žalbi, a kopiju odgovora istovremeno dostaviti nadležnoj ispostavi turističke inspekcije. Ako se na prigovor ne odgovori u roku, mora se najkasnije u roku od pet dana od dana isteka toga roka o tome izvijestiti nadležnu ispostavu turističke inspekcije i obrazložiti zbog čega nije u roku odgovoreno. Na stavljeni prigovor odgovorna osoba može odgovoriti podnositelju prigovora i usmeno. Ako takav odgovor podnositelj prigovora prihvati, to će se zabilježiti i potvrditi potpisima odgovorne osobe i podnositelja prigovora u rubrici „Primjedba“ knjige žalbi. U suprotnom, podnositelju prigovora mora se dopisom odgovoriti u propisanom roku, a u rubrici „Primjedba“ knjige žalbi upisuje se kratak sadržaj odgovora s oznakom broja i datuma dopisa. Pismeni odgovor na podneseni prigovor sastavlja se na jeziku na kojem je napisan prigovor u knjizi žalbi, ili na engleskom, njemačkom, talijanskom odnosno francuskom jeziku.

Božo Prelević

Podnošenje pisanih prigovora potrošača

Kazna do **100x**

Trgovac čini prekršaj ako:

- ne omogući potrošaču podnošenje pisanog prigovora u poslovnim prostorijama ili ne potvrdi primitak prigovora,
- ne omogući potrošaču podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaks uređaja ili elektroničke pošte,
- u poslovnim prostorijama vidljivo ne istakne obavijest o načinu podnošenja pisanih prigovora potrošača,
- na računu ispostavljenom za javnu uslugu vidljivo ne istakne obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača,
- u pisanom obliku ne odgovori na zaprimljeni prigovor potrošača kao i na pisane prigovore potrošača zaprimljene putem pošte, telefaks uređaja ili elektroničke pošte najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora.

Propisana je novčana kazna:

- za trgovačko društvo od 10.000,00 do 100.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna;
- za obrtnika od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 138. st. 1. toč. 7.- 11., st. 2. i 3. Zakon o zaštiti potrošača.

NARUDŽBENICA kojom se pretplaćujem na časopis Udruga.hr (8 brojeva) po cijeni od **295,00 kn** (PDV uključen u cijenu)

Naziv udruge: _____

OIB: _____

Odgovorna osoba: _____

Adresa, grad: _____

Tel.: _____

E-mail: _____

Fax: _____

Pečat i potpis odgovorne osobe:

Molimo ispunjenu narudžbenicu pošaljite na
fax: 01/ 48 36 099 ili
e-mail: pretplata@udruga.hr

Tel. za pretplatu:
01/ 49 21 742 i 01/ 49 21 737
www.udruga.hr

O čemu je trgovac dužan obavijestiti potrošača prilikom sklapanja ugovora elektroničkim putem

Potrošač mora prije sklapanja ugovora elektroničkim putem biti obaviješten o podacima iz članka 57. stavka 1. točaka 1., 5., 15. i 16. i stavaka 4. do 6. Zakona o zaštiti potrošača. Ako bi temeljem ugovora sklopljenog elektroničkim putem potrošač bio u obvezi izvršiti određeno plaćanje, **trgovac mora**, prije nego što potrošač izvrši narudžbu, jasno i vidno istaknuto obavijestiti potrošača o:

- **glavnim obilježjima robe ili usluge**, u mjeri u kojoj je to prikladno s obzirom na robu ili uslugu te medij koji se koristi za prijenos obavijesti;
- **maloprodajnoj cijeni robe ili usluge**, a ako priroda robe ili usluge ne omogućava da cijena bude izračunata unaprijed, o načinu izračuna cijene te, ako je primjenjivo, ostalim troškovima prijevoza, dostave ili poštanskih usluga, odnosno o tome da ti troškovi mogu biti naplaćeni, ako ne mogu biti razumno izračunati unaprijed;
- **trajanju ugovora**, ako je ugovor sklopljen na određeno vrijeme, odnosno uvjetima otkaza ili raskida ugovora koji je sklopljen na neodređeno vrijeme, odnosno koji se automatski produžuje te
- **minimalnom roku u kojem je potrošač vezan ugovorom**, ako postoji.

Maloprodajna cijena robe ili usluge

Ako je ugovor izvan poslovnih prostorija ili ugovor na daljinu sklopljen na neodređeno vrijeme ili je njime ugovorena pretplata, ukupna cijena, odnosno maloprodajna cijena robe ili usluge odnosi se na ukupne troškove u pojedinom obračunskom razdoblju

Ako je u ugovoru izvan poslovnih prostorija ili ugovoru na daljinu ugovorena fiksna naknada, ukupna cijena, odnosno maloprodajna cijena robe ili usluge uključuje i ukupne mjesečne troškove.

Ukoliko u ugovoru izvan poslovnih prostorija ili ugovoru na daljinu ukupna cijena ne može biti razumno izračunata unaprijed, potrošač mora biti obaviješten o načinu izračuna cijene.

Ovo se odnosi i na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na tjelesnom mediju.

Obavijest potrošaču

Podaci o kojima je trgovac dužan obavijestiti potrošača čine sastavni dio ugovora sklopljenog izvan poslovnih prostorija ili ugovora sklopljenog na daljinu i ne mogu se mijenjati osim ako su se strane izriječno drukčije sporazumjele.

Obavijest mora biti napisana na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe drugih jezika.

Narudžba s obvezom plaćanja

Ako bi temeljem ugovora sklopljenog elektroničkim putem potrošač bio u obvezi izvršiti određeno plaćanje, trgovac je dužan omogućiti

potrošaču da u trenutku izvršenja narudžbe jasno izjavi da je upoznat s tim da narudžba uključuje obvezu plaćanja.

Ako je za narudžbu potrebno aktivirati polje na ekranu ili sličnu funkciju, to polje na ekranu ili slična funkcija moraju biti obilježeni na lako uočljiv način riječima »narudžba s obvezom plaćanja« ili sličnim nedvojbenim izrazom kojim se objašnjava da narudžba uključuje obvezu plaćanja.

Neobvezujuća narudžba

Ako trgovac ne ispuní svoje obveze ugovor je ništetan, odnosno narudžba potrošača je neobvezujuća.

Lidija Čehić

Obavijest potrošaču prije narudžbe elektroničkim putem

Kazna do **100**x

Trgovac čini prekršaj ako nije jasno i vidno istaknuo podatke iz članka 57. stavka 1. točaka 1., 5., 15. i 16. i stavaka 4. do 6. Zakona o zaštiti potrošača prije nego što potrošač izvrši narudžbu elektroničkim putem.

Propisana je novčana kazna:

- za trgovačko društvo od 10.000,00 do 100.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna;
- za obrtnika od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 138. st. 1. toč. 35. i st. 2. i 3. Zakon o zaštiti potrošača.

Upozorenje potrošaču da se radi o narudžbi s obvezom plaćanja

Kazna do **100**x

Trgovac čini prekršaj ako nije omogućio potrošaču da u trenutku izvršenja narudžbe jasno izjavi da je upoznat s tim da narudžba uključuje obvezu plaćanja, odnosno nije omogućio potrošaču aktivno polje na ekranu ili sličnu funkciju koja ga upozorava da je to narudžba s obvezom plaćanja.

Propisana je novčana kazna:

- za trgovačko društvo od 10.000,00 do 100.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna;
- za obrtnika od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 138. st. 1. toč. 36. i st. 2. i 3. Zakon o zaštiti potrošača.

studirajte uz rad

TRŽIŠNE KOMUNIKACIJE

M Preddiplomski studij uz rad
MENADŽMENT
TRŽIŠNIH KOMUNIKACIJA
Bacc.oec. - 180 ECTS

K Specijalistički diplomski studij
KREATIVNO UPRAVLJANJE
TRŽIŠNIM KOMUNIKACIJAMA
Dipl.spec.art./120 ECTS

Trnjanska 114, Zagreb
tel. 01/222 5 700
e-mail: tajnistvo@vsa.hr
www.vsa.hr

university college of AGORA

Prijave za akademsku
godinu 2014/15 u tijeku

10 2004. - 2014.
GENERACIJA

MEMBER OF
edcom
European Institute for Commercial Communications Education

Raditi i studirati na AGORI...

UNIVERSITY COLLEGE of AGORA - Visoka škola tržišnih komunikacija već deset akademskih sezona obrazuje stručnjake za tržišne komunikacije. Usporedo s redovitim studijem realizira se i studij uz rad na preddiplomskoj razini (stručni studij Menadžmenta tržišnih komunikacija – bacc. oec.) te diplomskoj razini (diplomski specijalistički stručni studij Kreativno upravljanje tržišnim komunikacijama - dipl. spec. art.).

Organizacija studija uz rad na AGORI prilagođena je dinamici zaposlenih: F2F nastava se održava svakog drugog četvrtka i petka popodne te subotom prijepodne a u tjednima između, iznimno uspješno, E-nastava na MOODLe-u.

AGORIN nastavnički tim je sastavljen od stalnih i gostujućih nastavnika te stručnih suradnika iz Hrvatske, kao i nastavnika iz Austrije, Njemačke, Engleske, Walesa, Danske, Portugala, Španjolske i Francuske. Njihova visoka predanost radu sa studentima, na predavanjima, vježbama, videokonferencijama i projektnim zadacima potvrđuje se finalnim ishodom: više od 80% upisanih studenata završi studij u rekordnom roku, za tri godine (preddiplomski), odnosno dvije godine (diplomski) – i svi rade!

Od 2008. godine AGORA je punopravni član EDCOM-a (The European Institute for Commercial Communications Education) sa sjedištem u Bruxellesu, u izuzetnom akademskom društvu više od 30 poznatih fakulteta i visokih škola iz Europe. Uz to, za narednih sedam akademskih godina AGORA je nosilac ERASMUS + povelje.

Zašto bi se netko odlučio studirati na AGORI? Zato što studijski programi na AGORI nude bogati izbor od dvadesetak kreativno potentnih karijera u sferi tržišnih komunikacija koje omogućavaju "raditi ono što se voli".

AUTORSKA PRAVA I NJIHOVA ZAŠTITA

Prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima, autorsko pravo je pravo autora na njihovim djelima iz književnog, znanstvenog i umjetničkog područja.

Što je autorsko djelo

Autorsko djelo je originalno intelektualno ostvarenje iz književnog, znanstvenog i umjetničkog područja koje ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu.

Bitna karakteristika autorskog djela je da je **originalna** intelektualna tvorevina, da ima **individualna** obilježja i da je na neki način **izražena**. Individualnost se očituje na način da je rezultat stvaralačkog rada toliko poseban, da ga nitko drugi ne bi stvorio u potpunosti jednakim.

Kao autorsko djelo Zakon navodi:

- jezična djela (pisana djela, govorna djela, računalni programi),
- glazbena djela, s riječima ili bez riječi,
- dramska i dramsko-glazbena djela,
- koreografska i pantomimska djela,
- djela likovne umjetnosti (s područja slikarstva, kiparstva i grafike), bez obzira na materijal od kojega su načinjena, te ostala djela likovnih umjetnosti,
- djela arhitekture,
- djela primijenjenih umjetnosti i industrijskog dizajna,
- fotografska djela i djela proizvedena postupkom sličnim fotografskom,
- audiovizualna djela (kinematografska djela i djela stvorena na način sličan kinematografskom stvaranju),
- kartografska djela,
- prikazi znanstvene ili tehničke prirode kao što su crteži, planovi skice, tablice i dr.

Autorskim djelom smatraju se i razne prerade kao što su prijevodi, prilagodbe, glazbene obrade i druge slične prerade autorskih dijela, ukoliko su i takva djela originalna intelektualna tvorevina koja ima individualna obilježja.

Isto tako zaštićene su zbirke i baze podataka sačinjene od samostalnih autorskih djela, kao što su enciklopedije, zbornici, antologije i

sl., koje prema izboru ili rasporedu sastavnih elemenata čine vlastite intelektualne tvorevine njihovih autora.

Autorsko djelo ne mora biti dovršeno da bi uživalo zaštitu, a štiti se i naslov kao i pojedini dijelovi autorskog djela, ukoliko udovoljavaju pretpostavkama Zakona.

Ideje, postupci, metode rada i koncepti koji nisu izraženi, ne mogu biti predmetom autorskih prava.

U kojem trenutku se stječe pravo na zaštitu autorskog djela?

Autoru pripada autorsko pravo na njegovom djelu samim činom stvaranja djela (temeljem čl. 9. st. 2. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima) bez ispunjavanja bilo kakvih dodanih uvjeta kao što su primjerice registracija ili depozit djela. Pravno gledano, za razliku od većine drugih oblika intelektualnog vlasništva, registracija ili depozit djela nema nikakvih učinaka na stjecanje autorskog prava.

Trajanje autorskog prava je ograničeno

Autorsko pravo ne traje vječno. Za autora, ono traje za njegova života i 70 godina nakon njegove smrti. Prava izvođača i izdavača traju 50 godina od izvođenja odnosno izdavanja djela.

Sadržaj autorskog prava

Autorsko pravo sadržava moralna prava autora, imovinska prava autora i druga prava autora.

Moralna prava autora odnose se na osobne i duhovne veze autora s njegovim autorskim djelom.

Imovinska prava autora odnose se na zaštitu imovinskih interesa autora u pogledu korištenja njegovih djela.

Druga prava autora odnose se na ostale interese autora u pogledu njegovog djela.

Moralna prava autora obuhvaćaju:

- pravo prve objave - autor ima pravo odlučiti kada i kako će njegovo djelo postati pristupačno javnosti;
- pravo na priznanje autorstva - autor

ima pravo biti priznat i označen kao autor djela;

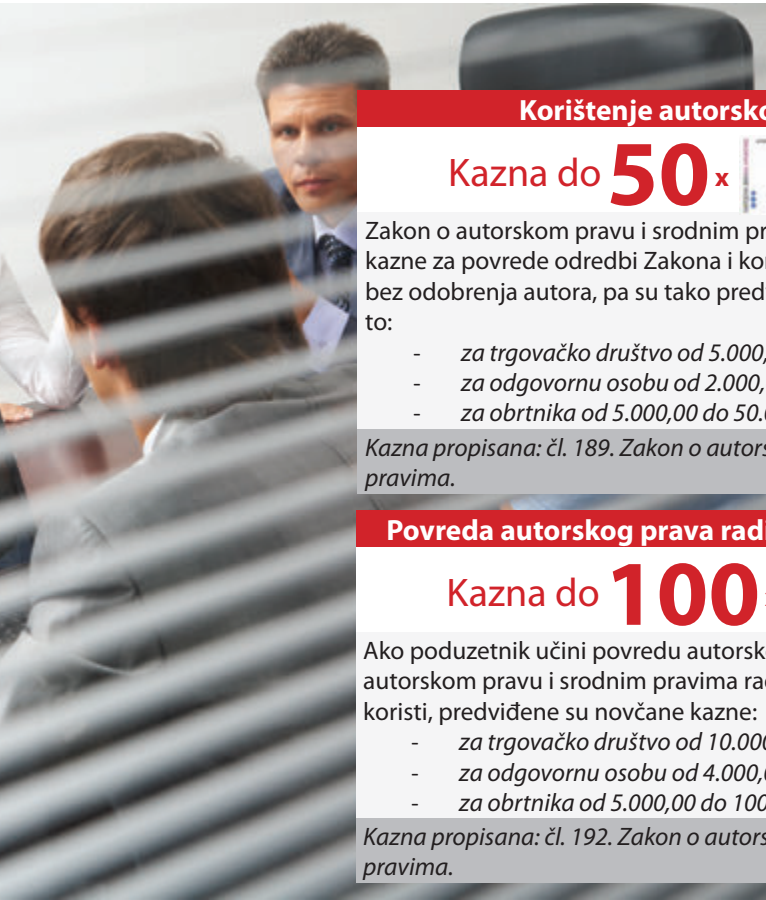
- pravo na poštovanje autorskog djela i čast ili ugled autora - autor ima pravo usprotiviti se svakom deformiranju, sakaćenju ili drugoj izmjeni svojeg djela i svakom korištenju djela koji ugrožava njegov čast ili ugled;

- pravo pokajanja - autor ima pravo opozvati pravo korištenja djela i spriječiti njegovu daljnje korištenje uz popravljavanje štete korisniku toga prava, ako bi daljnje korištenje štetilo njegovoj časti ili ugledu.

Imovinska prava autora omogućuju mu davanje odobrenja ili zabrane glede načina korištenja njegovog djela i sadrže:

- pravo reproduciranja (pravo umnožavanja) - pravo izrade autorskog djela bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, u jednom ili više primjeraka, u cijelosti ili u dijelovima, izravno ili neizravno, privremeno ili trajno;

- pravo distribucije (pravo stavljanja u promet) i iznajmljivanja - pravo prodaje i drugi oblici stavljanja u promet te davanje na korištenje izvornika ili primjeraka autorskog djela u svrhu ostvarivanja izravne ili neizravne imovinske ili

Korištenje autorskog prava

Kazna do **50x**

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima predviđa novčane kazne za povrede odredbi Zakona i korištenje autorskih prava bez odobrenja autora, pa su tako predviđene novčane kazne i to:

- za trgovačko društvo od 5.000,00 do 50.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna;
- za obrtnika od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 189. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima.

Povreda autorskog prava radi imovinske koristi

Kazna do **100x**

Ako poduzetnik učini povredu autorskog prava iz Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima radi stjecanja imovinske koristi, predviđene su novčane kazne:

- za trgovačko društvo od 10.000,00 do 100.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 4.000,00 do 10.000,00 kuna;
- za obrtnika od 5.000,00 do 100.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 192. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima.

komercijalne koristi.

- pravo priopćavanja autorskih dijela javnosti koje obuhvaća:
 - pravo javnog izvođenja,
 - pravo javnog prikazivanja scenskih djela,
 - pravo javnog prenošenja,
 - pravo javnog priopćavanja fiksiranog djela,
 - pravo javnog prikazivanja,
 - pravo radiodifuzijskog emitiranja,
 - pravo radiodifuzijskog reemitiranja,
 - pravo javnog priopćavanja radiodifuzijskog emitiranja,
 - pravo stavljanja na raspolaganje javnosti.
- Druga prava autora:
 - pravo na naknadu - pravo na naknadu za reproduciranje autorskog djela za privatno ili drugo vlastito korištenje i pravo na naknadu za javnu posudbu;
 - pravo slijeđenja - ako se izvornik likovnog djela preprodaje, autor, sukladno čl. 34. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, ima pravo na odgovarajući udio od prodajne cijene ostvarene svakom preprodajom toga izvornika koja uslijedi nakon njegova prvog otuđenja od strane autora.

Kršenje autorskih prava

Prema Kaznenom zakonu onaj tko suprotno propisima Zakona o autorskom pravu i drugim srodnim pravima autorsko pravo pod krivim imenom, svojim imenom ili imenom drugoga označi tuđe autorsko djelo ili protivno autorovoj zabrani označi djelo autorovim imenom te ga objavi ili se koristi njime ili dopusti da se to učini, ili ako unese dijelove tuđeg autorskog djela u svoje autorsko djelo s ciljem pribavljanja koristi ili nanošenja štete, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

Ovo kazneno djelo ne progona se po službenoj dužnosti već samo po prijedlogu oštećenika ili druge zainteresirane osobe.

Kaznom od tri godine zatvora kaznit će se onaj tko suprotno propisima reproducira, pre-radi, distribuira, skladišti ili poduzima druge radnje radi distribucije ili priopći javnosti na bilo koji način tuđe autorsko djelo ili dopusti da se to učini, kao i onaj tko osujećuje tehničke mjere za zaštitu prava autora ili ukloni ili preinači podatke o upravljanju tim pravima i na taj način pribavi znatnu imovinsku korist ili prouzroči znatnu štetu.

I sam pokušaj ovog kaznenog djela je kažnjiv.

Velimir Biošić

**poslovni[®]
savjetnik**

.com
CENTRALNI POSLOVNI PORTAL

www.poslovni-savjetnik.com

**pratite
nas NA
DRUŠTVENIM
MREŽAMA**

PoslovniSavjetnikFan

@PoslovniS

LinkedIn

poslovnisavjetnik

**Poslovna ideja
dolazi uz prave
savjete
- ma gdje bili!**

NAJVAŽNIJI PREKRŠAJI I KAZNE PREMA ZAKONU O JAVNOJ NABAVI

Marija Butković

Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 90/2011 do 13/2014) jedan je od najčešće spominjanih, ali i najčešće mijenjanijih Zakona o Republici Hrvatskoj. Tome se ne treba čuditi, ako se uzme u obzir da je javna nabava važan segment svakog gospodarstva, koje je živ organizam podložen svakodnevnim ekonomskim i financijskim promjenama. Sustav javne nabave ima primarnu zadaću osigurati ekonomične i učinkovite postupke te racionalno trošenje novca po-

reznih obveznika. Upravo s tim ciljem ovom se segmentu poslovanja, kako na državnoj, tako i na razini poduzetnika i svih poslovnih subjekata koji u njemu sudjeluju, s pravom posvećuje tolika pozornost. Zakonom se uređuju postupci sklapanja ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma radi nabave robe, radova ili usluga, pravna zaštita u vezi s tim postupcima i nadležnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za sustav javne nabave.

Načela javne nabave

Člankom 3. Zakona propisano je kako su prilikom provođenja postupaka iz Zakona o javnoj nabavi naručitelji obvezni u odnosu na sve gospodarske subjekte poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana i načelo slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti. Naručitelji moraju primjenjivati odredbe Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično trošenje sredstava za javnu nabavu.

Naručitelji javne nabave

Javni naručitelji su:

1. Republika Hrvatska, odnosno državna tijela Republike Hrvatske,

2. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,

3. pravne osobe koje su osnovane za određene svrhe radi zadovoljavanja potreba u općem interesu, koje nemaju industrijski ili trgovački značaj i ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

– da se financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinice lokalne odnosno iz proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave ili sredstava drugih takvih pravnih osoba u iznosu većem od 50%, ili

– da nadzor nad poslovanjem tih pravnih osoba obavljaju državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili druge takve pravne osobe, ili

– da više od polovice članova nadzornog odbora, uprave ili odgovarajućeg tijela za upravljanje te vođenje poslova imenuju državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili druge takve pravne osobe.

Posebice je važno napomenuti kako se trenutno važeći Zakon o javnoj nabavi ne primjenjuje na nabavu robe i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kuna, odnosno za nabavu radova do 500.000,00 kuna, a pitanja nabave do tih vrijednosti uređuje sam naručitelj svojim aktom.

Prekršaji prema Zakonu o javnoj nabavi

Člankom 182. Zakona propisane su prekršajne odredbe koje trebaju na umu imati i poštivati svi oni koji sudjeluju u postupcima javne nabave, neovisno o tome nalaze li se na strani naručitelja ili pak na strani pravnih osoba koje su izvođači javne nabave.

Tako će se **novčanom kaznom od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna za prekršaj kazniti pravna osoba ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave:**

- ako nabavi robu, radove ili usluge bez provođenja postupka javne nabave propisanog ovim Zakonom osim u slučajevima kada to Zakon dopušta;

- ako sklopi ugovor o javnoj nabavi suprotno odredbi članka 13. Zakona (ovaj članak uređuje materiju sukoba interesa pri sklapanju ugovora o javnoj nabavi, kojim se smatraju sljedeći odnosi naručitelja i gospodarskih subjekata: 1.

ako predstavnik naručitelja istovremeno obavlja upravljačke poslove u gospodarskom subjektu, ili 2. ako je predstavnik naručitelja vlasnik poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju odnosno u kapitalu tog gospodarskog subjekta s više od 0,5%);

- ako dijeli vrijednosti radova ili određene količine robe i/ili usluga s namjerom izbjegavanja primjene Zakona ili pravila koja vrijede prema procijenjenoj vrijednosti nabave (članak 18. stavak 10.) - izračun procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnom iznosu, bez PDV-a, a pri izračunu procijenjene vrijednosti nabave naručitelj mora uzeti u obzir ukupnu vrijednost nabave, koja uključuje sve opcije i moguća obnavljanja ugovora. Stoga naručitelj ne smije dijeliti vrijednosti radova ili određene količine robe i/ili usluga s namjerom izbjegavanja primjene Zakona ili pravila koja vrijede prema procijenjenoj vrijednosti nabave);

- ako ne dostavi odmah nakon objave središnjem tijelu državne uprave nadležnom za sustav javne nabave podatke o internetskim stranicama na kojima je objavljen plan nabave te svaku kasniju izmjenu tih podataka (članak 20. stavak 6.) ili mu ne dostavi u elektroničkom obliku svoj plan nabave te sve njegove kasnije izmjene i dopune (članak 20. stavak 7.) - javni naručitelj obavezan je plan nabave objaviti na internetskim stranicama u roku 60 dana od dana donošenja proračuna, odnosno financijskog plana. Sve izmjene i dopune plana nabave javni naručitelj odmah objavljuje na internetskim stranicama. Objavljeni plan nabave i sve njegove izmjene i

dopune moraju na internetskim stranicama biti dostupne najmanje do 30. lipnja sljedeće godine. Javni naručitelj dužan je središnjem tijelu državne uprave nadležnom za sustav javne nabave odmah dostaviti podatke o internetskim stranicama na kojima je objavljen plan nabave te mu dostaviti svaku kasniju izmjenu tih podataka. Središnje tijelo državne uprave nadležno za sustav javne nabave objedinjuje na svojim internetskim stranicama popis poveznica internetskih stranica na kojima su dostupni planovi nabave svih javnih naručitelja. Ukoliko javni naručitelj nema mogućnost objave na internetskim stranicama, dostavit će u elektroničkom obliku svoj plan nabave te sve njegove kasnije izmjene i dopune središnjem tijelu državne uprave nadležnom za sustav javne nabave koje će ih objaviti na svojim internetskim stranicama, pri čemu je za točnost podataka odgovoran javni naručitelj;

- ako u pripremi i provedbi postupka javne nabave ne sudjeluje najmanje jedan ovlašten predstavnik naručitelja koji posjeduje važeći certifikat u području javne nabave (članak 24. stavak 2.) - pripremu i provedbu postupka javne nabave obavljaju ovlašteni predstavnici naručitelja. Najmanje jedan ovlašten predstavnik naručitelja mora posjedovati važeći certifikat u području javne nabave. Naručitelj internom odlukom imenuje ovlaštene predstavnike i određuje njihove obveze i ovlasti u postupku javne nabave. Ovlašteni predstavnici naručitelja koji pripremaju i provode postupak javne nabave ne moraju biti zaposlenici naručitelja;

- ako sklopi ugovor o javnoj

nabavi ili okvirni sporazum s ponuditeljem kojeg je morao isključiti iz postupka javne nabave odnosno čiju je ponudu bio obavezan odbiti na osnovi rezultata pregleda i ocjene ponuda,

- ako ne pošalje na objavljivanje obavijest o sklopljenom ugovoru ili obavijest o rezultatima natječaja (članak 60. i članak 125.) - javni naručitelj obavezan je za svaki sklopljeni ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum poslati na objavljivanje obavijest o sklopljenom ugovoru najkasnije 48 dana od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma. Javni naručitelj obavezan je za svaki provedeni natječaj poslati na objavljivanje obavijest o rezultatima natječaja najkasnije 48 dana od dana zaključenja natječaja. Sektorski naručitelj obavezan je za svaki sklopljeni ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum poslati na objavljivanje obavijest o sklopljenom ugovoru u skladu s Dodatkom V. E Zakona o javnoj nabavi najkasnije dva mjeseca od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma. Sektorski naručitelj obavezan je za svaki provedeni natječaj poslati na objavljivanje obavijest o rezultatima natječaja najkasnije dva mjeseca od dana zaključenja natječaja.

- ako nakon isteka roka za donošenje odluke o odabiru i suprotno pisanom zahtjevu gospodarskog subjekta postupak ne završi na Zakonom propisani način;

- ako sklopi ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum koji nije u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom (članak 105. stavak 1.);

- ako za provedbu nabave

ovlasti osobu koja nije naručitelj u smislu Zakona da bi na taj način izbjegla njegovu primjenu,

- ako središnjem tijelu državne uprave nadležnom za sustav javne nabave ili Europskoj komisiji na njihov zahtjev u ostavljenom roku ne dostavi traženu dokumentaciju u vezi postupaka i ugovora o javnoj nabavi na temelju Zakona o javnoj nabavi (članak 180.) - naručitelj je obavezan središnjem tijelu državne uprave nadležnom za sustav javne nabave na njegov zahtjev u ostavljenom roku dostaviti svu dokumentaciju u vezi postupaka i ugovora o javnoj nabavi na temelju Zakona. Naručitelj je obavezan Europskoj komisiji na njen zahtjev u ostavljenom roku dostaviti svu dokumentaciju u vezi postupaka i ugovora o javnoj nabavi na temelju Zakona. Netom navedena dokumentacija odnosi se na svaki postupak javne nabave, sustav kvalifikacije, natječaj, sklopljeni ugovor, okvirni sporazum, odnosno poništenje postupka javne nabave;

- ako na zahtjev Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave u ostavljenom roku ne dostavi traženu dokumentaciju u vezi postupaka i ugovora o javnoj nabavi na temelju ovoga Zakona;

- ako postupi protivno ili ne postupi prema odluci Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave.

Za navedene prekršaje, **novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi** ili odgovorna osoba u državnom tijelu ili u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

OBVEZE TRGOVCA USLIJED MATERIJALNOG NEDOSTATKA NA PROIZVODU

Zakon o obveznim odnosima i Zakon o zaštiti potrošača sadrže čitav niz odredaba o odgovornosti trgovca u slučaju kada potrošač izvrši reklamaciju kupljenog proizvoda s materijalnim nedostatkom.

Tko se smatra trgovcem, a tko potrošačem?

Slijedom članka 5. Zakona o zaštiti potrošača, ova su dva pojma precizno definirana pa se tako trgovcem smatra svaka osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti, uključujući i osobu koja nastupa u ime ili za račun trgovca, dok se potrošačem smatra svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti.

Što je materijalni nedostatak?

Prema članku 401. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, materijalni nedostatak postoji:

1) ako stvar nema potrebna svojstva za svoju redovitu uporabu ili za promet,

2) ako stvar nema potrebna svojstva za posebnu uporabu za koju je kupac nabavlja, a koja je bila poznata prodavatelju ili mu je morala biti poznata,

3) ako stvar nema svojstva i odlike koje su izriječkom ili prešutno ugovorene, odnosno propisane,

4) kad je prodavatelj predao stvar koja nije jednaka uzorku ili

modelu, osim ako su uzorak ili model pokazani samo radi obavijesti,

5) ako stvar nema svojstva koja inače postoje kod drugih stvari iste vrste i koja je kupac mogao opravdano očekivati prema naravi stvari, posebno uzimajući u obzir javne izjave prodavatelja, proizvođača i njihovih predstavnika o svojstvima stvari (reklame, označavanje stvari i dr.),

6) ako je stvar nepravilno montirana pod uvjetom da je usluga montaže uključena u ispunjenje ugovora o prodaji,

7) ako je nepravilna montaža posljedica nedostataka u uputama za montažu.

Kada trgovac nije dužan uvažiti reklamaciju proizvoda?

U slučaju da na proizvodu ne postoji konkretan materijalni nedostatak, već ga kupac reklamira iz posve subjektivnih razloga (ne odgovara mu veličina, boja, model ili se jednostavno predomislio), trgovca niti jedna pozitivno pravna odredba ne obvezuje da uvaži takvu reklamaciju, odnosno da kupcu izvrši zamjenu ili mu vrati novac. Dakako, u svrhu njegovanja dobrih poslovnih običaja, kao i odnosa poštovanja spram kupca, a ako pritom nije riječ o očitoj zlouporabi ili postupanju koje bi naštetilo poslovanju trgovca, trgovcima se savjetuje da kupcima ipak izađu u susret i uvažavaju takve reklamacije, što se dugoročno može pozitivno odraziti na njihov poslovni ugled.

Isto tako, ako trgovac po sni-

ženoj cijeni prodaje proizvod s greškom, Zakon o zaštiti potrošača obvezuje ga da jasno, vidljivo i čitljivo označi na proizvodu ili na prodajnom mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom te da uputi potrošača u čemu se sastoji greška na proizvodu. U tom slučaju trgovac također nije dužan uvažiti naknadnu reklamaciju tog proizvoda, ako ga kupac reklamira zbog greške na koju je bio upozoren prilikom kupovine.

Zakonski rok za reklamaciju

U članku 403. st. 4. Zakona o obveznim odnosima propisano je da kod potrošačkih ugovora potrošač kao kupac nije obvezan pregledati stvar niti je dati na pregled, ali je obavezan obavijestiti prodavatelja o postojanju vidljivih nedostataka u roku od dva mjeseca od dana kada je otkrio nedostatak, a **najkasnije u roku od 2 godine** od prijelaza rizika na potrošača.

U slučaju da kupac posjeduje jamstveni list u kojemu je naveden jamstveni rok dulji od navedene dvije godine, tada će vrijediti taj dulji jamstveni rok koji je za potrošača povoljniji. No o pravima i obvezama iz područja jamstva (garancije) biti će zasebno riječi u jednom od narednih mjesečnih tekstova.

Važnost roka od šest mjeseci

Odredbom članka 400. st. 3.

Zakona o obveznim odnosima propisana je predmnijeva da je nedostatak koji se pojavio u roku od šest mjeseci od prijelaza rizika (najčešće kupnje proizvoda) postojao u vrijeme prijelaza rizika, osim ako prodavatelj ne dokaže suprotno ili suprotno proizlazi iz naravi stvari ili naravi nedostatka.

To bi, *in concreto*, značilo da ako kupac reklamira proizvod u roku od šest mjeseci od dana kada ga je kupio, smatra se da je s tim materijalnim nedostatkom proizvod i kupljen, a trgovac može dokazivati suprotno – neovisnim vještačenjem - ako je to nužno, u za to ovlaštenoj ustanovi ili uz pomoć ovlaštenog sudskog vještaka, pri čemu u prvih šest mjeseci, neovisno o rezultatu vještačenja, troškove vještačenja u cijelosti snosi trgovac, što potvrđuje članak 43. st. 5. Zakona o zaštiti potrošača.

Međutim, reklamira li kupac proizvod nakon proteka tih šest mjeseci (ali ne kasnije od 24 mjeseca od dana kupnje) pa se ustanovi potreba za njegovim vještačenjem, tada će troškove vještačenja snositi ili trgovac ili kupac, ovisno o rezultatu vještačenja, što potvrđuje članak 43. st. 6. Zakona o zaštiti potrošača.

Nedostaci za koje trgovac ne odgovara

Trgovac se ne smatra odgovornim za one nedostatke na pro-

izvodu koji su u trenutku sklapanja ugovora bili poznati kupcu ili mu nisu mogli ostati nepoznati. S druge strane, trgovac će se smatrati odgovornim za one materijalne nedostatke koje je kupac mogao lako opaziti, ali je trgovac izjavio da stvar nema nikakve nedostatke ili da stvar ima određena svojstva ili odlike.

Prava kupca u slučaju materijalnog nedostatka

Člankom 410. Zakona o obveznim odnosima propisana su prava kupca u slučaju materijalnog nedostatka.

Kupac koji je pravodobno i uredno obavijestio prodavatelja o nedostatku može po svom izboru:

- 1) zahtijevati od prodavatelja da nedostatak ukloni,
- 2) zahtijevati od prodavatelja da mu preda drugu stvar bez nedostatka,
- 3) zahtijevati sniženje cijene,
- 4) izjaviti da raskida ugovor.

U svakom od tih slučajeva kupac ima pravo i na popravlanje štete prema općim pravilima o odgovornosti za štetu, uključujući i štetu koju je ovaj zbog nedostatka stvari pretrpio na drugim svojim dobrima.

Ako je nedostatak neznatan kupac nema pravo na raskid ugovora, ali mu pripadaju druga prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke uključujući i pravo na popravlanje štete. Troškove otklanjanja nedostatka i predaje druge stvari bez nedostatka snosi prodavatelj.

Kada kupac može raskinuti ugovor?

Kupac može raskinuti ugovor, što bi značilo ostvariti pravo na povrat novca, samo ako je prije toga trgovcu dao naknadni primjereni rok za ispunjenje ugovora.

Međutim, on može raskinuti ugovor i bez naknadnog roka, ako mu je trgovac nakon obavijesti o nedostacima priopćio da neće ispuniti ugovor ili ako iz okolnosti slučaja očigledno proizlazi da trgovac neće moći ispuniti ugovor ni u naknadnom roku, kao i u slučaju kad kupac zbog zakašnjenja trgovca ne može ostvariti svrhu radi koje je sklopio ugovor.

No ako trgovac ni u naknadnom roku ne ispuni ugovor, on se raskida po samome zakonu, ali ga kupac može održati ako bez odgađanja izjavi trgovcu da ugovor održava na snazi.

Način podnošenja reklamacije

Temeljem članka 10. Zakona o zaštiti potrošača, obveza je trgovca omogućiti potrošaču podnošenje pisanog prigovora u svojim poslovnim prostorijama i bez odgađanja pisanim putem potvrditi njegov primitak, kao i omogućiti mu podnošenje pisanog prigovora putem pošte, elektroničke pošte i telefaksa.

Trgovac je dužan u pisanom obliku odgovoriti potrošaču na prigovor u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora.

Dunja Mak

Poslovni uzlet grada Rijeke

Besplatne edukacije za male i srednje poduzetnike i obrtnike

Rijeka

Hrvatski kulturni dom,
Ulica Josipa Jurja Strossmayera 1

PRIJAVE:

Prijavite se na
www.poslovni.hr/rijeka-prijava
ili na e-mail: poslovni-uzlet@poslovni.hr,
tel. +385 1 63 26 021, +385 1 63 26 000

INFO:

Više informacija o programu i predavačima saznajte na
www.poslovni.hr/rijeka

Partner - domaćin

Grad Rijeka

EDUKACIJE

- FZOEU Energetska učinkovitost - temelj održivog energetskog razvoja
- Algebra EU fondovi - velika prilika za financiranje malog i srednjeg poduzetništva
- Altius savjetovanje Upravljanje troškovima
- LQ Vodite li posao ili ljude? - Ljudski potencijal kao najveći izazov
- Algebra Google i Facebook oglašavanje - jednostavno i efikasno
- HGK & HBOR TURIZAM, razvoj i modeli financiranja
- Grad Rijeka Poduzetnička infrastruktura Grada Rijeke - uspješne priče
- FZOEU Mogućnosti financiranja projekata energetske učinkovitosti
- Algebra Upravljanje potraživanjima od kupaca i rizicima njihove naplate

Ispunjenje ugovora prema potrošaču

Kazna do **100x**

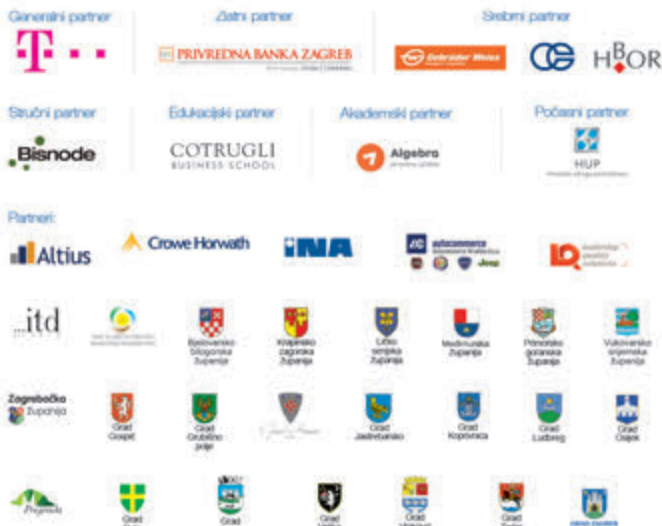

Trgovac čini prekršaj ako potrošaču nije ispunio ugovor u skladu s odredbama ugovora, Zakona o zaštiti potrošača i Zakona o obveznim odnosima.

Propisana novčana kazna:

- za trgovačko društvo od 10.000,00 do 100.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna;
- za obrtnika od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 138. st. 1. toč. 29. i st. 2. i 3. Zakon o zaštiti potrošača.

Novim Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (koji je stupio na snagu 1.1.2014.), donesenim zbog zaštite osoba s invaliditetom, propisane su obveze poslodavaca (u člancima od 8. do 12.) i centara za profesionalnu rehabilitaciju, integrativnih i zaštitnih radionica (članci od 15. do 28.) u zapošljavanju osoba s invaliditetom.

zapošljavanje u tom trgovačkom društvu, osnivanje zadruge i zapošljavanje u toj zadrugi, osnivanje udruge i zapošljavanje u toj udruzi, obavljanje obrta, obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja, obavljanje djelatnosti slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti) te obavljanje djelatnosti poljoprivrede i šumarstva". **Integrativna radionica** je ustanova ili trgovačko društvo koje se osniva radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti na otvorenom tr-

OBVEZE POSLODAVACA PRILIKOM ZAPOŠLJAVANJA OSOBA S INVALIDITETOM

Društveni okvir i modaliteti zapošljavanja osoba s invaliditetom

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (u nastavku teksta: Zakon) definira osobu s invaliditetom u čl. 3. st. 1. kao: „osobu koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima“. U RH broj osoba s invaliditetom iznosi 12,2% od ukupnog broja stanovnika. Uključivanjem ove signifikantne skupine u svijet rada generiraju se pozitivni učinci za širu zajednicu. Osobe s invaliditetom imaju mogućnost zapošljavanja na otvorenom tržištu rada, kroz samozapošljavanje, putem integrativne radionice ili kroz zaštitnu radionicu.

Samozapošljavanjem se u smislu čl. 11. Zakona smatra: „osnivanje trgovačkog društva i

žištu rada, i koja ispunjava kadrovske, tehničke i organizacijske uvjete, a zapošljava najmanje 40% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih. **Zaštitna radionica** pak zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih, isključivo na zaštitnim radnim mjestima. Integrativnu ili zaštitnu radionicu mogu pojedinačno ili zajednički osnovati jedinice lokalne i područne samouprave, trgovačko društvo, centar za profesionalnu rehabilitaciju, HZZ, udruga osoba s invaliditetom, udruga poslodavaca, sindikat, humanitarna udruga, vjerska zajednica ili druga fizička i pravna osoba, uz pribavljeno mišljenje Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (nadalje: Zavod) i uz suglasnost nadležnog ministarstva. Osoba s invaliditetom zasniva radni odnos **sklapanjem ugovora o radu ili na drugi način predviđen po-**

sebnim propisima. Najmanje trajanje otkaznog roka za osobu s invaliditetom dodatno se uvećava za mjesec dana, osim u slučaju skrivenog otkaza od strane te osobe. Osoba s invaliditetom ima za svaku kalendarsku godinu pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje pet tjedana a poslodavac joj je dužan osigurati odgovarajuće prilagodbu radnog mjesta, radnog vremena, dužine trajanja i načina praćenja prilagođavanja, stručnog nadzora te ocjenjivanja njezinih radnih sposobnosti.

Člankom 32. Zakona, propisana je mogućnost da Centar za profesionalnu rehabilitaciju, integrativna radionica i zaštitna radionica mogu primati pomoć i darove u novcu ili materijalnim sredstvima. Namjenu te pomoći, odnosno dara određuje darovatelj, s time da se pomoć i darovi u novcu ne smiju koristiti za isplate radnicima koje se prema poreznim propisima smatraju dohot-

kom, i za iste spomenuti subjekti moraju voditi **poseban račun**, te ih koristiti kao **sredstva posebne namjene**. Korisnici sredstava posebnog računa **dužni su** za svaku financijsku godinu donijeti i dostaviti Zavodu **financijsko izvješće** o prihodima i rashodima sredstava posebne namjene, a novčana sredstva posebne namjene koja nisu iskorištena po nakanu darovatelja **moraju se utrošiti u poboljšanje uvjeta rada osoba s invaliditetom ili stvaranje uvjeta za otvaranje radnih mjesta za osobe s invaliditetom.**

Koji su poslodavci obvezni zaposliti osobe s invaliditetom?

Poslodavce koji zapošljavaju osobe s invaliditetom dijelimo na one koji su: **obveznici zapošljavanja osoba s invaliditetom, poslodavce koji nisu u zakonskoj obvezi zapošljavanja osoba s invaliditetom,**

poslodavce koji zapošljavaju najmanje 40% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih (integrativno zapošljavanje); **te poslodavce koji zapošljavaju najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih** (zaštitno zapošljavanje).

Poslodavci koji zapošljavaju 20 ili više radnika, osim stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih radionica i zaštitnih radionica, **dužni su zaposliti**, na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju. Kvota se kreće u rasponu od 2 do 6% posto od ukupnog broja zaposlenih radnika kod poslodavca koji je obveznik kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom (navedeno je propisano Pravilnikom o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom, Narodne novine, broj 44 /2014).

Kvota se određuje s obzirom na djelatnosti i njihova područja sukladno odredbama Odluke o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. Pri tome je djelatnost obveznika ona djelatnost koja je navedena u Obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u 2007. izdanoj od strane Državnog zavoda za statistiku. Kvote su određene na način kako je to prikazano u Tablici 1.

Za obveznike koji zapošljavaju manje od 50 radnika, navedene kvota smanjuje se za jedan postotni bod, ali ne može biti niža od 2%. U slučaju da izračun kvote ne predstavlja cijeli broj, vrijednosti do 0,5% zaokružuju se na manji broj, a vrijednosti iznad 0,5% uključujući i 0,5% zaokružuju se na veći broj.

U ispunjavanje obveze kvot-

Poštovani!
Adria Norma d.o.o. poziva Vas na:

SEMINAR ZA INTERNE AUDITORE PREMA ZAHTEJVIMA NORMI ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 i OHSAS 18001:2007

Termin održavanja: 20.10.-23.10.2014

Polaznici mogu odabrati jednu ili više normi po kojima će pohađati seminar (npr. ISO 9001 i ISO 14001, ISO 14001 i OHSAS 18001, integrirano sve tri norme)

Rok prijave: 13.10.2014

Mjesto održavanja seminara: Hotel Branimir Arcotel Allegra, Branimirova 29, 10 000 Zagreb

SEMINAR NUDIMO U 3 OPCIJE (MODULA):

MODUL A Interni auditor za ISO 9001 <small>(2 dana – 20.10.2014 i 21.10.2014)</small>	MODUL B Interni auditor za ISO 14001 <small>(2 dana – 21.10.2014 i 22.10.2014)</small>	MODUL C Interni auditor za OHSAS 18001 <small>(2 dana – 21.10.2014 i 23.10.2014)</small>
---	--	--

Vrijeme održavanja: 4 dana u terminu od 9:00 – 15:00 h

Predavači: Marijan Špiljar

Cilj seminara: Upoznavanje i uvježbavanje sudionika za samostalno provođenje audita sustava upravljanja kvalitetom, okolišem i sigurnošću na radu unutar poduzeća i kod dobavljača/kooperanata (I i II Strane)

Seminar je namijenjen: Direktorima poduzeća, direktorima/voditeljima komercijale nabave, managerima kvalitete te svim zaposlenicima koji će provoditi interne audite unutar organizacije

Broj polaznika je ograničen na 15

Sažetak seminara:

1 DAN - ISO 9001 20.10.2014 <ul style="list-style-type: none"> ○ Osnovni pojmovi ○ Zahjevni norme ○ Novosti nove norme ISO 9001:2015 	2 DAN- INTERNI AUDIT 21.10.2014 <ul style="list-style-type: none"> ○ Osnovni pojmovi, norma ISO 19011 ○ Planiranje i provođenje internih audita ○ Kriteriji za auditore 	3 DAN –ISO 14001 22.10.2014 <ul style="list-style-type: none"> ○ Osnovni pojmovi ○ Zahjevni norme ○ Interni audit u sustavu upravljanja okolišem 	4 DAN – OHSAS 18001 23.10.2014 <ul style="list-style-type: none"> ○ Osnovni pojmovi ○ Zahjevni norme ○ Interni audit u sustavu upravljanja sigurnošću
--	---	--	---

Cijena seminara:

Jedna norma: 1.800,00 kn + PDV	Dvije norme: 2.700,00 kn + PDV	Tri norme: 3.600,00 kn + PDV
--------------------------------	--------------------------------	------------------------------

**KLIJENTI ADRIA NORMA d.o.o. IMAJU PRAVO NA 10% POPUSTA NA OSNOVNU CIJENU I
DODATNIH 10% POPUSTA ZA VIŠE OD 2 POLAZNIKA IZ ISTOG PODUZEĆA**

Cijena uključuje sve potrebne radne materijale za seminar, ispit i potvrdu o pohađanom seminaru, ručak te osvježenja u pauzama predavanja.

**Ukoliko ste zainteresirani za pohađanje seminara molimo Vas da nas kontaktirate na
Tel: 01/4579 777 ili e-mail: prodaja@adrianorma.hr**

nog zapošljavanja osoba s invaliditetom spadaju zaposlene osobe s invaliditetom, učenici s teškoćama u razvoju i studenti s invaliditetom na praksi kod poslodavca, rehabilitanti na praksi kod poslodavca, studenti s invaliditetom zaposleni temeljem ugovora o djelu redovitog studenta, osobe s invaliditetom na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, osobe s invaliditetom koje stipendira poslodavac,

te sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava. Dokaze o ispunjavanju obveze poslodavci su dužni dostaviti Zavodu u roku od sedam dana od dana ispunjenja obveze. Obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom se ne odnosi na novoosnovanog poslodavca, u vremenu uvođenja u rad, a najduže 24 mjeseca od dana početka rada.

Poslodavci koji nemaju obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom

Poslodavci koji zapošljavaju manje od 20 radnika nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Poslodavci koji nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, a imaju zaposlene osobe s invaliditetom, **kao i poslodavci koji zapošljavaju više osoba s invalidite-**

Tablica 1. - Kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom

Kvota u odnosu na ukupan broj zaposlenih	Djelatnost
2%	G) Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala
2%	I) djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
2%	J) informacije i komunikacije
2%	K) financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
2%	M) stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
2%	O) javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje
2%	R) umjetnost, zabava i rekreacija
2%	S) ostale uslužne djelatnosti
2%	T) djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe
2%	U) djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela
3%	F) građevinarstvo
3%	H) prijevoz i skladištenje
3%	L) poslovanje nekretninama
3%	P) obrazovanje
6%	A) poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
6%	B) rudarstvo i vađenje
6%	C) prerađivačka industrija
6%	D) opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
6%	E) opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša
6%	N) administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
6%	Q) djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

tom od propisane kvote, mogu ostvariti novčanu nagradu. Vrsta, visina, uvjeti i način ostvarivanja poticaja propisani su Pravilnikom o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 41/2014 – stup na snagu 1.1.2015.).

Prednost pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

Tijela državne uprave, sudbene ili državne vlasti, druga državna tijela, te tijela jedinica lokalne i područne samouprave, javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu RH, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima **dužni su** prilikom zapošljavanja osobi s invaliditetom **dati pred-**

nost pod jednakim uvjetima. U slučaju kada dvije ili više osoba ispunjavaju uvjete propisane natječajem ili oglasom, a ostvaruju pravo na prednost pri zapošljavanju prema *Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji zapošljavanju osoba s invaliditetom* ili drugom zakonu, poslodavac samostalno donosi odluku o izboru kandidata, uzimajući u obzir potrebe posla, rezultate postignute u postupku ocjenjivanja kandidata, te interes i motivaciju kandidata.

Plaćanje „kaznene“ naknade

Poslodavci koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom obveznici su obračunavanja i plaćanja novčane naknade. Ova naknada u osnovi predstavlja kompenzacijsku mjeru.

Osnovica za obračun nakna-

Izvor: Računovodstvo i porezi u praksi, broj 5/2014

de čini umnožak broja osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje na koje

se obveza odnosi. Visina naknade obračunava se po stopi od 30 % i ona se obračunava i dospijeva na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

O iznosu obračunate novčane naknade obveznik je dužan sastaviti izvješće i dostaviti ga Zavodu. Napominjemo da je prijelaznim i završnim odredbama Zakona propisano da poslodavci koji su prema starom Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 143/02 i 33/05) bili obveznici obračunavanja i plaćanja posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom; dužni obračunavati i uplaćivati taj doprinos sve do ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom prema novom zakonu, a najkasnije do 1. siječnja 2015. godine. Oni poslodavci koji ne ispune obvezu kvotnog zapošljavanja, postaju obveznici obračunavanja i plaćanja novčane naknade. Dakle, poslodavci moraju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ispuniti do 1.1.2015., a nakon toga datuma postat će obveznici plaćanja „kaznene“ naknade.

Marlon Macanović

Obveza zapošljavanja osoba s invaliditetom

Kazna do **30x**

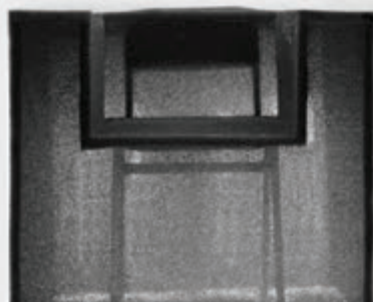

Poslodavci koji su obveznici kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom a tu obvezu ne ispunjavaju, obveznici su obračunavanja i plaćanja novčane naknade. Osnovica za obračun novčane naknade jest umnožak broja osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje na koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunava se po stopi od 30 %. Novčana naknada se obračunava i dospijeva na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Ako poslodavac postupi protivno navedenom, propisana je novčana kazna:

- za trgovačko društvo od 5.000,00 do 30.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna;
- za obrtnika od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 41. st. 1. toč. 2. i st. 2. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

15. - 19. 10. 2014.

ambienta

dizajn industrija outlet

41. međunarodni sajam namještaja,
unutarnjeg uređenja i prateće
industrije

Kontakt:

Zagrebački velesajam, Avenija Dubrovnik 15, HR-10020 Zagreb
Tel. +385 1 6503 259, -666, -396 • Fax +385 1 6503 107
e-mail: ambientavzv.hr • www.zv.hr/ambienta

PREKOVREMENI RAD

Članak 65. Zakona o radu propisuje pod kojim uvjetima i u kojem maksimalnom trajanju poslodavac može naložiti prekovremeni rad.

Pojam prekovremenoga rada i obveza izdavanja pisanoga zahtjeva

Prekovremeni rad institut je radnoga zakonodavstva koji poslodavac nalaže iznimno. Novim Zakonom o radu (Narodne novine br. 93/2014 – u nastavku teksta: ZOR), u članku 65. propisano je sljedeće:

"(1) U slučaju više sile, izvanrednoga povećanja opsega poslova i u drugim sličnim slučajevima prijeke potrebe, radnik je na pisani zahtjev poslodavca dužan raditi duže od punog, odnosno nepunog radnog vremena.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, ako priroda prijeke potrebe onemogućava poslodavca da prije početka prekovremenog rada uruči radniku pisani zahtjev, usmeni zahtjev poslodavac je dužan pisano potvrditi u roku od 7 dana od dana kada je prekovremeni rad naložen."

Što citirani stavci podrazumijevaju i u kojoj se mjeri razlikuju od dosadašnjega uređenja?

Navedeni stavci definiraju prekovremeni rad u svojoj osnovi na isti način kao i ranije, kao rad duži od punoga, odnosno nepunoga radnoga vremena koji se ima izvršiti iznimno, u hitnim i neodgovidim slučajevima uslijed više sile (npr. elementarne nepogode, kvarova na postrojenjima...), izvanrednoga povećanja opsega poslova (npr. iznenadna bolest radnika, hitno izvršenje posla s kratkim rokom dostave) ili u drugim sluča-

jevima prijeke potrebe (npr. kod deficitarnih zanimanja u sustavu školstva gdje nije moguće organizirati nastavu bez prekovremenoga rada pojedinog radnika).

Razlika u odnosu na dosadašnji ZOR jest u obvezi poslodavca da za svaki prekovremeni rad izda pisani zahtjev. Ukoliko ga nije moguće izdati odmah, poslodavac ga je dužan izdati u roku sedam dana od dana kada je prekovremeni rad naložen. Ukoliko nije određeno posebnim propisom, u radnim odnosima rokovi se računaju sukladno općim pravilima obveznog prava - članak 300. st. 1. Zakona o obveznim odnosima: "Rok određen u danima počinje teći prvog dana poslije događaja od kojega se rok računa, a završava se istekom posljednjeg dana roka."

Obveza poslodavca da za svaki prekovremeni rad izda pisani zahtjev do sada se mogla pronaći u pravnim aktima niže pravne snage, kao *lex specialis* radnoga prava u pojedinoj djelatnosti. Uvođenjem ovakve odredbe u Zakon o radu, njeno nepoštivanje kategorizirano je kao nepoštivanje samoga zakona. Unatoč tomu, kazna za kršenje ove odredbe nije propisana.

Maksimalno ukupno trajanje prekovremenoga rada

Članak 65. stavci 3 i 4. ZOR-a propisuju:

"Ako radnik radi prekovremeno, ukupno trajanje rada radnika ne smije biti duže od pedeset sati tjedno.

Prekovremeni rad pojedinoga radnika ne smije trajati duže od sto osamdeset sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od dvjesto pedeset sati godišnje."

Novim je zakonskim rješenjem ukupno maksimalno vrijeme koje radnik smije provesti u prekovremenome radu povećano s 8 na

10 sati tjedno. Na godišnjoj razini zadržano je 180 sati, osim ukoliko se kolektivnim ugovorom odredi drukčije, u kojem slučaju ne smije prelaziti 250 sati godišnje.

Kod zaduživanja radnika prekovremenim radom treba voditi računa i o članku 66. stavak 6., 7. i 8. ZOR-a koji propisuje ograničenja u slučaju nejednakoga rasporeda radnoga vremena, što je često slučaj kod sezonskih poljoprivrednih poslova i zapošljavanja u turizmu. Radi se o slučajevima kada je poslodavcu potrebno radno vrijeme rasporediti na način da će jedan dio godine radno vrijeme trajati duže, odnosno kraće od (ne) punoga radnoga vremena, ovisno o radnom vremenu određenom u ugovoru o radu.

Trajanje prekovremenog rada

Kazna do **100x**

Poslodavac čini prekršaj ako rad radnika koji radi prekovremeno, traje ukupno duže od pedeset sati tjedno, ili ako rad pojedinoga radnika traje duže od sto osamdeset sati godišnje, ili ako traje duže od dvjesto pedeset sati godišnje kada je prekovremeni rad duži od sto osamdeset sati godišnje ugovoren kolektivnim ugovorom.

Propisana novčana kazna:

- za trgovačko društvo od 61.000,00 do 100.000,00 kuna;
- za odgovornu osobu od 7.000,00 do 10.000,00 kuna;
- za obrtnika od 7.000,00 do 10.000,00 kuna.

Kazna propisana: čl. 229. st. 1. toč. 16. i st. 2. Zakon o radu.

Ukoliko je radno vrijeme radnika nejednako raspoređeno, radnik u tjednu smije raditi najviše 50 sati (odnosno maksimalno 60 sati tjedno ukoliko je tako uređeno kolektivnim ugovorom), uključujući i prekovremeni rad. Radnik, u svakom razdoblju od četiri uzastopna mjeseca, ne smije raditi duže od prosječno 48 sati tjedno, uključujući i prekovremeni rad.

Poslodavci trebaju s povećanom pozornošću voditi računa o maksimalnom trajanju tjednoga i godišnjega prekovremenoga rada, budući da se radi o prisilnoj zakonskoj odredbi, odnosno onoj koja izričito zabranjuje ili propisuje određeno ponašanje.

Prekovremeni rad posebno osjetljivih skupina radnika i radnika u dopunskom radu

Članak 65. st. 5. i 6. ZOR-a određuju:

"(5) Zabranjuje se prekovremeni rad maloljetnika.

(6) Trudnica, roditelj s djetetom do tri godine starosti, samohrani roditelj s djetetom do šest godina starosti, radnik koji radi u nepunom radnom vremenu kod više poslodavaca, te radnik iz članka 61. stavka 3. i članka 62. stavka 3. ovoga Zakona, može raditi prekovremeno samo ako dostavi poslodavcu pisanu izjavu o pristanku na takav rad, osim u slučaju više sile."

U slučaju da inspektor rada u provedbi nadzora ustanovi prekovremeni rad kojim se krše gore navedene odredbe, isti će rad usmenim rješenjem u zapisniku zabraniti.

U vezi s prekovremenim radom maloljetnika, zakonsko rješenje nije mijenjano te je prekovremeni rad te skupine radnika izričito zabranjen.

Stavak 6. članka 65. ZOR-a navodi kod kojih je kategorija radnika potrebno ishoditi pisanu izjavu o pristanku na prekovremeni

rad. Radi se o osobama kod kojih je to i prijašnjim zakonskim rješenjem bilo predviđeno, s određenim dopunama. Izjavu je potrebno ishoditi za trudnice, roditelje s djetetom do tri godine starosti, samohrane roditelje s djetetom do šest godina starosti i radnike u nepunom radnom vremenu. Radnici u nepunom radnom vremenu moraju ispunjavati još jedan uvjet u odnosu na prijašnje zakonsko rješenje – moraju biti zaposleni kod više poslodavaca. Ukoliko je radnik u radnom odnosu na nepuno radno vrijeme kod samo jednoga poslodavca, posebna pisana izjava o pristanku na prekovremeni rad više nije potrebna.

Još jedna novina jest potreba pristanka na prekovremeni rad radnika koji rade u dopunskom radu (čl. 61. stavak 3. i čl. 62. stavak 3). Radi se o radnicima koji su uz pisanu suglasnost poslodavca s kojim već imaju sklopljen ugovor o radu (na maksimalno 8 sati tjedno, odnosno 180 sati godišnje) sklopili ugovor o radu s drugim poslodavcem. Izjava o dobrovoljnom pristanku na rad potrebna je bez obzira je li radnik zaposlen na puno ili nepuno radno vrijeme.

Viša sila jedini je razlog koji poslodavca opravdava od ishođenja pisanoga pristanka na prekovremeni rad za sve kategorije osoba iz članka 65. stavka 6. ZOR-a.

Treba obratiti pozornost na činjenicu da novi ZOR ne obvezuje poslodavce izvijestiti inspektora rada u slučaju da prekovremeni rad pojedinoga radnika traje duže od četiri tjedna neprekidno ili više od dvanaest tjedana tijekom kalendarske godine, odnosno ukoliko prekovremeni rad svih radnika kod određenoga poslodavca prelazi 10% ukupnoga radnoga vremena u određenom mjesecu. Ne-poštivanje navedenih odredbi u dosadašnjem se zakonskom uređenju maksimalno kažnjavalo.

Martina Stošić

Slastičarnica M&M – spoj obiteljske tradicije i vrhunske kvalitete u izradi slastica

Za svakog ljubitelja slastica, finih kolača i torti, kao i onih koji žele galeb pretvoriti u uživanje u slanim i slatkim delicijama, put vodi u slastičarnicu M&M na adresu Ratarska 13 na zagrebačkom Rudešu. Svoju uspješnost grade još od 1992. na spoju obiteljske tradicije i suvremene tehnologije. M&M obitelj čini stručno, ljubazno i kreativno osoblje, upućeno u svjetske slastičarske trendove i novitete.

Martina Dumančić sa svojim ocem g. Dumančićem, osnivačem slastičarnice M&M

Osim za rođendane, vjenčanja i razne obiteljske prigode, u slastičarnici M&M možete odabrati veliki izbor prigodnih kolača i slasnih zalogaja za poslovne domjenke, a korporativna torta će biti u bojama i s natpisom te logom vaše tvrtke koju će vam dostaviti na željenu adresu. Posebno su poznati po izradi stiliziranih torti svih vrsta, veličina i izgleda u skladu sa vašim željama i mogućnostima. Donesite im sliku po izboru, logo tvrtke, obiteljsku sliku ili sliku omiljenog crtanog lika vašeg klinca, a oni će izraditi upravo takvu tortu. Izuzetno je zanimljiva i fina njihova torta *Bijeli Zagreb* i *Rudeška torta* koja može biti profinjeni slatki poklon dragoj osobi ili korporativni poklon vašim poslovnim partnerima, upakirana u prigodnu poklon kutiju.

Osim za rođendane, vjenčanja i razna obiteljska događanja, u slastičarnici M&M možete odabrati veliki izbor prigodnih kolača i slasnih zalogaja za poslovne domjenke.

Naručite torte, kolače i slani program telefonom, e-mailom, a možete ih pronaći i na web stranici: www.mim.hr
Dođite i uživajte u bogatoj ponudi slastica u ugodnom ambijentu slastičarne M&M-a!

Obveza korištenja OIB-a sukladno zakonu

Člankom 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju (Nar. nov., br. 60/2008) definiran je pojam OIB-a: „osobni identifikacijski broj stalna je identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka“, dok je obveza korištenja propisana člancima 6. i 7. istog Zakona.

Ministarstvo financija – Porezna uprava po službenoj dužnosti određuje i dodjeljuje osobni identifikacijski broj, te vodi evidenciju o osobnim identifikacijskim brojevima.

Potvrda o OIB-u

Osobni identifikacijski broj, određen i dodijeljen od Ministarstva financija – Porezne uprave, upisuje se u potvrdu o dodijeljenom osobnom identifikacijskom broju. Potvrda o dodijeljenom osobnom identifikacijskom broju ima značenje javne isprave, a osobni identifikacijski broj upisan u potvrdu o dodijeljenom osobnom identifikacijskom broju služi kao osnova za upis u sve službene evidencije.

Potvrdom, koju besplatno izdaje Porezna uprava bez roka važenja, obveznik broja dokazuje svoj osobni identifikacijski broj, te se osobni identifikacijski broj upisan u Potvrdu može upisivati u druge javne isprave.

Člankom 30. Pravilnika o osobnom identifikacijskom broju propisano je da se obrazac Potvrde izdaje u papirnatom obliku i sadrži:

- naziv »Potvrda o osobnom identifikacijskom broju«
- podatak o osobnom identifikacijskom broju
- podatak o imenu i prezimenu/ nazivu obveznika broja
- podatak o godini rođenja/ mjestu osnivanja, upisa
- pečat i potpis
- datum izdavanja i naziv nadležnog tijela koje izdaje Potvrdu:

Ministarstvo financija-Porezna uprava.

Obrazac Potvrde sastavni je dio Pravilnika o osobnom identifikacijskom broju

POTVRDA O OSOBNOM IDENTIFIKACIJSKOM BROJU	
OIB	<input type="text"/>
Ime i prezime / naziv	<input type="text"/>
Godina rođenja / mjesto osnivanja, upisa	<input type="text"/>
Datum izdavanja	<input type="text"/>
Izdaje: Ministarstvo financija - Porezna uprava POMOĆNICA MINISTRA RAVNATELJICA Nada Čarović Smiljanec	

Tko su obveznici OIB-a?

Obveznici osobnoga identifikacijskog broja, kojima se osobni identifikacijski broj određuje i dodjeljuje, jesu: hrvatski državljani, pravne osobe sa sjedištem na području Republike Hrvatske i strane fizičke i pravne osobe kod kojih je nastao povod za praćenje na području Republike Hrvatske. Obveznici broja obvezni su koristiti dodijeljeni im osobni identifikacijski broj:

1. na svim prijavama i ostalim podnescima kojima komuniciraju s korisnicima broja,
2. na ispravama koje koriste u obavljanju poslova svoje djelatnosti (računima, potvrdama i sličnim ispravama) te

3. u električkom poslovanju i poslovima platnoga prometa.

Obveznici broja obvezni su koristiti osobni identifikacijski broj drugog obveznika broja:

1. na računima prema posebnim propisima,
2. u izvješćima, prijavama i obrascima na kojima se navode drugi obveznici broja, a koji se podnose ili dostavljaju korisnicima broja.

Tko su korisnici OIB-a?

Korisnici osobnoga identifikacijskog broja, koji osobne identifikacijske brojeve koriste za povezivanje podataka u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka, jesu: državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje se dijelom financiraju, izravno ili neizravno, iz sredstava proračuna ili kojima su osnivači, odnosno jedan od osnivača Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe kojima su povjerene javne ovlasti. Korisnici broja obvezni su osobne identifikacijske brojeve koristiti za povezivanje podataka u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka.

Službena evidencija podrazumijeva evidenciju (registar, upisnik, popis, matice i ostale evidencije) o osobama i o imovini, imovinskim pravima i obvezama, koja je ustanovljena posebnim propisom, odnosno općim aktom korisnika broja.

Obrazac zahtjeva

Zahtjev se podnosi na obrascu pod nazivom „Zahtjev za određivanjem i dodjeljivanjem osobnog identifikacijskog broja“. Sadržaj navedenog obrasca propisan je Pravilnikom o osobnom identifikacijskom broju (Narodne novine, br. 1/09, 117/10 i 125/13) kojeg je donio ministar financija. U sklopu navedenog pravilnika dana je i uputa o načinu ispunjavanja obrasca. Navedeni obrazac može se preuzeti na internetskim stranicama Porezne uprave i to na sljedeći način: www.porezna-uprava.hr → Obrasci → OSOBNI IDENTIFIKACIJSKI BROJ → Zahtjev-OIB

Marjan Filković

Obveznik broja koji ne koristi OIB na zakonit način

Kazna do **10**x

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj obveznik broja koji ne koristi osobni identifikacijski broj na način propisan Zakonom o osobnom identifikacijskom broju.

Kazna propisana: čl. 17. st. 1. Zakon o osobnom identifikacijskom broju.

Korisnik broja koji ne koristi OIB na zakonit način

Kazna do **10**x

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba korisnika broja koja ne koristi osobne identifikacijske brojeve za povezivanje podataka u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka.

Kazna propisana: čl. 17. st. 2. Zakon o osobnom identifikacijskom broju.

Certifikat poslovne izvrsnosti -
najviša ocjena poslovnog subjekta

Pripadate li i Vi klubu najboljih?
Provjerite na aaa.bisnode.hr

ZEMLJIŠNOKNJIŽNI REFERENTI

– odgovornost za rokove, ispravnost rješenja i provedbe upisa u zemljišnu knjigu

Nedovoljna zakonska i podzakonska regulativa rokova vezana uz bitne faze zemljišnoknjižnog (dalje u tekstu: ZK) postupka - donošenje rješenja, provedba upisa, otprema, dostava, kao i nedovoljno jasna regulativa odgovornosti ovlaštenih ZK referenata, kao sudskih-državnih službenika (koji često rješavaju o osnovnim pravima i obvezama građana, obzirom da su mnogi upisi u zemljišne knjige konstitutivnog karaktera) ne pridonosi ubrzanju ZK postupka. Ipak, neki su rokovi propisani, iako bez izričito propisanih sankcija za njihovo nepoštivanje. Odredbe o rokovima, ispravnosti rješenja i provedbi upisa nalazimo u: Zakonu o zemljišnim knjigama (Narodne novine, broj od 91/1996 do 60/2013 - dalje u tekstu: ZZK) i Pravilniku o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova (Narodne novine, broj 81/1997 do 55/2013 - dalje u tekstu: Poslovník). Odgovornost ovlaštenih ZK referenata propisuju: Zakon o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/2005 do 38/2013), Etički kodeks državnih službenika (Narodne novine, broj 40/2011 i 13/2012 - dalje u tekstu: Etički kodeks), Zakon o radu (Narodne novine, broj 93/2014), Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/05 i 41/08).

Rokovi za donošenje rješenja

Rokovi za donošenje rješenja iz Poslovníka:

- rješenje o urednom ZK podnesku donosi se u roku od 30 dana od dana kad je taj podne-

sak stigao ZK sudu (čl. 68.a.);

- ako drugostupanjski sud ukine rješenje suda prvoga stupnja, taj sud mora donijeti novo rješenje u roku od 30 dana od dana primitka spisa (čl. 68.d), s time da o žalbi protiv rješenja drugostupanjski sud mora odlučiti u roku od 30 dana od dana kad mu stigne spis suda prvoga stupnja sa žalbom (čl. 68.c). Napominjemo da niti ZZK niti Poslovník ne navode rok za odlučivanje o prigovoru (pravo na prigovor propisuje čl.123.a);

- smatra se da je sud donio rješenje u propisanom roku ako ga unutar toga roka (30 dana od dana zaprimanja urednog podneska) otpremi stranci, odnosno u slučaju iz članka 68.d Poslovníka, sudu prvoga stupnja (čl. 68.e).

Rokovi za provedbu upisa donesenih rješenja

Rokovi za provedbu upisa donesenih rješenja nisu određeni niti ZZK niti ZK Poslovníkom. Iako iz prirode stvari proizlazi da bi se provedba upisa trebala izvršiti odmah po donošenju rješenja, kod opsežnijih upisa, npr. parcelacije zemljišta, etažiranje zgrada, brisanje zajedničkih hipoteka, događa se da se upis neopravdano dugo čeka.

Rokovi za otpremu/dostavu rješenja

Rok za otpremu nije dovoljno određen ZZK niti Poslovníkom. ZZK u članku 120. st. 2. propisuje da se rješenje o upisu dostavlja nakon njegove provedbe. Npropisivanje roka otpreme rješenja može se smatrati manjkom zakonske regulative, jer se u prak-

si događa da rješenje mjesecima „stoji“ u ZK odjelu, pa se time dostava odugovlači. Odredbe o rokovima vezane uz dostavu - st. 5. čl. 120.: „*Smatra se da je dostava obavljena protekom roka od 30 dana od dana dostave pismena iz stavka 4. ovog članka*“ (slučajevi kad se osobe na koje se pismeno odnosi, ne zateknu na adresi iz prijedloga) i st. 9. čl. 120.: „*Smatrat će se da je dostava obavljena istekom 30 dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda*“, s time da se pismeno stavlja na oglasnu ploču suda u slučajevima propisanim u st. 7. (slučaj

kada je primatelj nepoznat ili odselio i u st.8. (slučaj kada je primatelj umro, a ne postoji obavijest o nasljednicima). Važno je napomenuti da je neophodno da dostava bude izvršena u što kraćem roku, jer se provedba upisa vrši prije pravomoćnosti rješenja, pa naknadna pojava aktivne plobe prigovora ili žalbe sigurno ne pridonosi povjerenju u zemljišne knjige. Nadu u ubrzanje dostave svakako daju odredbe st. 10. i st. 11. koje reguliraju podnošenje prijedloga elektroničkim putem, te dostavu pismena predlagatelju elektroničkom poštom.

Pogreške u rješenjima i upisima u zemljišne knjige

Odredbe o pogreškama u ZK rješenjima ne postoje niti u ZZK niti u ZK Poslovniku, tako da je strankama na raspolaganju jedino prigovor/žalba, a kako se podredno na ZK postupak kao izvanparnični postupak, sukladno članku 91. ZZK-a, primjenjuju odredbe parničnog postupka, svakako treba posegnuti za odredbom člankom 342. Zakona o parničnom postupku o ispravljanju presude.

Pogrešni upisi - ZZK ni u jednom momentu ne radi razliku glede razloga/odgovornosti subjekata zbog kojih je nastao pogrešan upis, da li je odgovornost na strankama ili na ZK sudu. Zbog dugotrajnosti postupaka ispravka, ZZK bi trebao posebno regulirati postupak ispravka za slučaj da je za pogrešan upis odgovoran

ZK sud. ZK Poslovnik u čl. 88. ponavlja odredbe ZZK o ispravljanju, bez daljnje razrade. ZZK sadrži slijedeće o ispravnosti upisa i ispravicima:

Upis u zemljišnu knjigu može se provesti samo po nalogu koji je ZK sud izdao u rješenju i ne drukčije nego prema sadržaju toga naloga (st. 1. čl. 112. ZZK).

Ako se po stanju zemljišne knjige pokaže da se neki nalog ne može provesti, ZK sud će po službenoj dužnosti ispraviti rješenje o upisu (st. 2. čl. 112. ZZK).

Tekst upisan u zemljišnoj knjizi ne smije se naknadno mijenjati niti učiniti nečitljivim (st. 1. čl. 116. ZZK).

Ukoliko se pogriješi pri upisu, potrebno je razlikovati: a) pogreška se opazila za vrijeme upisa, prije zaključenja upisa - pogreška će se ispraviti na kraju upisa izričitim navođenjem koji se dio teksta ispravlja i kojim riječima, a takvo će se ispravljanje provesti bez posebnoga rješenja ZK suda; b) pogreška se opazila nakon provedenog upisa - može se ispraviti samo na temelju rješenja ZK suda o ispravku, donesenoga na temelju sporazuma svih zainteresiranih osoba u postupku pred ZK sudom. Ako ne dođe do sporazuma, ZK sud će odbiti prijedlog za ispravak, a stranke će uputiti će na parnicu i odrediti rok od 30 dana za podnošenje tužbe za ispravak. Eventualno, pogreška u upisu koja se opazi nakon provedenoga upisa može se ispraviti po službenoj dužnosti, bez vođenja postupka za ispravak, ako takav ispravak ne bi dovodio u pitanje već stečena prava, niti bi dovodio u opasnost osobe koje postupaju s povjerenjem u zemljišne knjige (čl. 118. ZZK).

Ispravak upisa ima pravni učinak od momenta kad je zahtijevan prvi upis koji je ispravljen.

**poslovni[®]
savjetnik**
CENTRALNI POSLOVNI PORTAL

www.poslovni-savjetnik.com

Lajkaj Poslovni savjetnik na Facebooku i:

- saznaj najnovije informacije iz svijeta biznisa
- komentiraj
- druži se s drugim poslovnjacima
- osvajaj vrijedne nagrade
- čitaj poslovne savjete naj hrvatskih stručnjaka

Odgovornost zemljišnoknjižnih referenata

Zakon o sudovima (Narodne novine, broj 28/2013) u čl. 108. st. 2. propisuje da se obveze i odgovornosti iz rada te odgovornost za povrede službene dužnosti ovlaštenih ZK referenata uređuju propisima o državnim službenicima i općim propisima o radu. Nadalje, čl. 2. Zakon o državnim službenicima propisuje da se odredbe toga zakona primjenjuju na državne službenike i u pravosudnim tijelima. U navedenom zakonu, odgovornost za povrede službene dužnosti, regulirana je u 10. dijelu, od čl. 96. - 115., a obuhvaća u bitnom: čl. 96. odgovornost za povrede; čl. 98. lake povrede službene dužnosti, čl. 99. teške povrede službene dužnosti, čl. 100. - 109. odredbe o nadležnim tijelima i postupku, čl. 110. - 111. vrste kazni, određivanje i izvršenje, čl. 112. - 115. uda-

ljenje iz službe. Odredbe o odgovornosti za štetu su u 11. dijelu, čl. 116. - 123.

Etički kodeks od čl. 18. - 23., te čl. 27. propisuje postupak za primanja pritužbi i postupanja po pritužbama na ponašanje državnog službenika.

Zakon o radu se može podredno primijeniti, uglavnom kao nadopuna pojedinih odredbi Zakona o državnim službenicima, npr. čl. 107. - 111. koji govore o naknadi štete, čl. 112. - 126. i 130. o otkazivanju ugovora o radu, čl. 131. - 139. o odlučivanju o pravima i obvezama iz radnog odnosa.

Zakon o obveznim odnosima u dijelu odredbi o naknadi štete, osobito čl. 1061. - 1062., o odgovornosti poslodavca i pravne osobe za štetu koju prouzroči njezino tijelo.

Valerija Habjanec

**JESTE LI
ZNALI
DA...**

USTUPANJE RADNIKA POVEZANOM DRUŠTVU

... prema članku 10. novog Zakona o radu (Nar. nov. br. 93/2014), kada poslodavac nema potrebe za radom određenih radnika, može svoga radnika privremeno ustupiti u s njim povezano društvo, u trajanju od neprekidno najduže šest mjeseci, na temelju sporazuma sklopljenog između povezanih poslodavaca i pisane suglasnosti radnika.

RAZMJERNI DIO GODIŠNJEG ODMORA

... radniku koji prestaje radni odnos tijekom godine ima pravo na razmjerni dio godišnjeg odmora, koji se utvrđuje u trajanju od 1/12 punog godišnjeg odmora, za svaki mjesec trajanja radnog odnosa. Primjerice, ako radniku prestaje radni odnos 30. rujna, ima pravo na 9/12 od punog godišnjeg odmora za tu godinu (uz pretpostavku da je od početka godine zaposlen kod tog poslodavca).

Poslodavac koji je radniku, prije prestanka radnog odnosa omogućio korištenje godišnjeg odmora u trajanju dužem od onog koji bi mu pripadao, nema pravo od radnika tražiti vraćanje naknade plaće isplaćene za korištenje godišnjeg odmora (čl. 78. Zakona o radu - Nar. nov. br. 93/2014).

KORIŠTENJE GODIŠNJEG ODMORA U DIJELOVIMA

... prema prije važećem Zakonu o radu, ako je radnik koristio godišnji odmor u dijelovima, morao je tijekom kalendarske godine za koju ostvaruje pravo na godišnji odmor, iskoristiti najmanje dva tjedna u neprekidnom trajanju.

Prema članku 83. novog Zakona o radu (Nar. nov. br. 93/2014), ako radnik koristi godišnji odmor u dijelovima, mora tijekom kalendarske godine za koju ostvaruje pravo na godišnji odmor iskoristiti najmanje dva tjedna u neprekidnom trajanju, osim ako se radnik i poslodavac drukčije ne dogovore, pod uvjetom da je ostvario pravo na godišnji odmor u trajanju dužem od dva tjedna. To znači da se, prema novom Zakonu o radu, poslodavac i radnik mogu dogovoriti da će svaki dio godišnjeg odmora trajati manje do dva tjedna neprekidno.

OTKAZNI ROK

... prema članku 121. novog Zakona o radu (Nar. nov. br. 93/2014), otkazni rok teče i za vrijeme godišnjeg odmora, plaćenog dopusta te razdoblja privremene nesposobnost za rad (npr. bolovanja) radnika kojeg je poslodavac u otkaznom roku oslobodio obveze rada, osim ako kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije drukčije uređeno.

Ako je došlo do prekida tijekom otkaznog roka zbog privremene nesposobnosti za rad (npr. bolovanja) radnika, radni odnos tom radniku prestaje najkasnije istekom šest mjeseci od dana uručivanja odluke o otkazu ugovora o radu. Novinu u novom Zakonu o radu je ta da otkazni rok teče za vrijeme godišnjeg odmora, plaćenog dopusta te razdoblja privremene nesposobnost za rad radnika kojeg je poslodavac u otkaznom roku oslobodio obveze rada.

USKLADA PRAVILNIKA O RADU S NOVIM ZAKONOM O RADU

... poslodavci su dužni uskladiti pravilnike o radu s odredbama novog Zakona o radu, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu novog Zakona o radu, tj. do 6. veljače 2015. godine (čl. 233. st. 1. Zakona o radu - Nar. nov. br. 93/2014).

KOLEKTIVNI UGOVORI KOJIMA JE PROŠIRENA PRIMJENA

... kolektivni ugovori kojima je proširena primjena (ugostiteljstvo, graditeljstvu, putničke agencije, humanitarno razminiranje, drvna i papirna industrija) prije stupanja na snagu novog Zakona o radu (Nar. nov. br. 93/2014), njihova proširena primjena vrijedi do 6. veljače 2015. godine. Da bi ti kolektivni ugovori imali i nadalje proširenu primjenu, morat će se donijeti nova odluka o njihovoj proširenoj primjeni, ali sukladno pravilima novog Zakona o radu.

ZASTARA POTRAŽIVANJA IZ RADNOG ODNOSA

... prema čl. 139. novog Zakona o radu, potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju za 5 godina (prema prije važećem Zakonu zastarijevala su za 3 godine). Iznimno, odredbe novog Zakona o radu o zastari potraživanja, neće se primjenjivati na potraživanja iz radnog odnosa radnika, kojima je rok zastare od 3 godine istekao prije stupanja na snagu novog Zakona o radu.

Pripremili: Igor Milinović i Marina Kilić

Smanjite telekomunikacijske troškove!
Koristite najbolje usluge za Vašu tvrtku

 0800 82 28
www.metronet.hr

 Metronet[®]

Telekom nove generacije

PODIZANJE GOTOVINE KOD OBRITNIKA

PITANJE: Može li obrtnik, koji plaća porez na dohodak, podignuti novce sa žiro računa za svoje privatne potrebe? Plaća li se kakav porez pri podizanju takve gotovine? Postoji li kakvo ograničenje vezano uz visinu iznosa koji se podiže?

Pita: E.Ć.

ODGOVOR: Podizanje gotovine kod obrtnika, koji plaća porez na dohodak, ne smatra se transakcijom koja podliježe oporezivanju. Naime, podizanje gotovine smatra se akontacijom dohotka koja nije oporeziva prema Zakonu o porezu na dohodak. Nema ograničenja u iznosu kojeg obrtnik može podignut kao akontaciju dohotka.

Obrtnik će platiti porez na dohodak temeljem podnesene godišnje prijave. Također, obrtnik je obvezan plaćati i tijekom godine akontacije poreza na dohodak prema rješenju Porezne uprave.

GODIŠNJI ODMOR KOD IZVANREDNOG OTKAZA

PITANJE: Našem radniku dali smo izvanredni otkaz 23.9.2014. zbog teške povrede radnog odnosa. S obzirom da je radnik dobio izvanredni otkaz nema pravo na otkazni rok. Radnik je radio od početka ove godine u našoj tvrtki i još uvijek nije počeo koristiti godišnji odmor za ovu godinu. Jesmo li radniku dužni platiti godišnji odmor koji nije koristio te koliko dana? Radnik inače imama pravo za cijelu godinu 24 dana godišnjeg odmora.

Pita: T.V.

ODGOVOR: S obzirom da je radniku prestao radni odnos zbog izvanrednog otkaza, radnik nije u mogućnosti iskoristiti godišnji odmor. Stoga, radniku pripada naknada za neiskorišteni godišnji odmor kako je to propisano člankom 82. Zakona o radu. Radnik je u vašoj tvrtki radio 8 punih mjeseci i 23 dana, te mu pripada pravo na 9/12 od punog godišnjeg odmora, tj. 18 dana. Naknada za neiskorišteni godišnji odmor oporezuje se kao plaća, tj. na nju se plaćaju obvezni doprinosi, porez na dohodak i eventualni prirez.

PLAĆANJE NAJAMNINE GRAĐANINU

PITANJE: Trgovačko društvo uzet će u najam poslovni prostor od hrvatskog građanina? Smije li trgovačko društvo građaninu najamninu isplatiti na njegov tekući račun? Postoji li mogućnost da najamninu tvrtka plati građaninu u devizama (u eurima)?

Pita: R.T.

ODGOVOR: Prama članku 90. Pravilnika o porezu na dohodak, trgovačko društvo mora najamninu građaninu isplatiti na njegov žiro račun. Dakle nije moguće najamninu isplaćivati građaninu na tekući račun ili u gotovini.

Što tiče plaćanja najamnine građaninu u devizama, to nije dopušteno Zakonom o deviznom poslovanju.

NAČIN UGOVARANJA PLAĆE RADNIKA I IZMJENA PROPISA O OPOREZIVANJU DOHOTKA

PITANJE: Koje su stvarne posljedice najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka obzirom na to da se plaća radnika u praksi ugovara u bruto i neto iznosu?

Pita: A.J.

ODGOVOR: Na pitanje je teško odgovoriti, jer zapravo još ne znamo sadržaj najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka. U medijima je samo načelno najavljeno kako bi mogao biti podignut iznos osobnog odbitka uz primjenu različite porezne stope na različite iznose bruto plaće, pri čemu još nije jasno što bi se dogodilo s drugim

stopama doprinosa. Zakonom o radu (Nar. nov., br. 93/14; u nastavku teksta: Zakon) je određeno je kako su plaća i naknada plaće, u smislu Zakona, plaća i naknada plaće u bruto iznosu. Međutim, u praksi je čest slučaj da se plaća radnika u ugovorima o radu ne određuje samo u bruto iznosu nego i u neto iznosu pa su kod razmatranja posljedica mogućih izmjena u oporezivanju dohotka moguća različita rješenja.

Pod pretpostavkom da je plaća, sukladno Zakonu, ugovorena u bruto iznosu, poslodavci bi nakon promjene poreznih stopa, ali i iznosa osobnog odbitka plaćali isti iznos, a radnici bi dobivali veću neto plaću. U slučaju da poslodavci s radnicima ipak imaju ugovorenu plaću u neto iznosu, praktično bi o volji poslodavaca ovisilo hoće li im nakon izmjena propisa o oporezivanju dohotka povećati iznos plaće, ili ga ostaviti istim.

U svakom slučaju, za potpuniji odgovor potrebno je pričekati barem zakonski prijedlog najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka.

NABAVA RAČUNALA IZ SLOVENIJE

PITANJE: Naša tvrtka nije obveznik PDV-a. Iz Slovenije nabavljamo računalo u vrijednosti oko 600 eura od tvrtke koja je porezni obveznik PDV-a. Moramo li se javiti našoj Poreznoj upravi prije nabave kako bi zatražili PDV identifikacijski broj?

Pita: L.B.

ODGOVOR: Tvrtka koja nije obveznik PDV-a mora zatražiti PDV identifikacijski broj od Porezne uprave samo ako stjecanja dobara iz Europske unije tijekom tekuće godine prijeđe 77.000,00 kuna (prag stjecanja). S obzirom da je vrijednost nabavljenog računala ispod vrijednosti praga stjecanja, niste obvezni od Porezne uprave zatražiti PDV identifikacijski broj.

NAČIN UGOVARANJA PLAĆE RADNIKA I IZMJENA PROPISA O OPOREZIVANJU DOHOTKA

PITANJE: Koje su stvarne posljedice najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka obzirom na to da se plaća radnika u praksi ugovara u bruto i neto iznosu?

Pita: R.L.

ODGOVOR: Na pitanje je teško odgovoriti, jer zapravo još ne znamo sadržaj najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka. U medijima je samo načelno najavljeno kako bi mogao biti podignut iznos osobnog odbitka uz primjenu različite porezne stope na različite iznose bruto plaće, pri čemu još nije jasno što bi se dogodilo s drugim stopama doprinosa.

Zakonom o radu (Nar. nov., br. 93/14; u nastavku teksta: Zakon) je određeno je kako su plaća i naknada plaće, u smislu Zakona, plaća i naknada plaće u bruto iznosu. Međutim, u praksi je čest slučaj da se plaća radnika u ugovorima o radu ne određuje samo u bruto iznosu nego i u neto iznosu pa su kod razmatranja posljedica mogućih izmjena u oporezivanju dohotka moguća različita rješenja.

Pod pretpostavkom da je plaća, sukladno Zakonu, ugovorena u bruto iznosu, poslodavci bi nakon promjene poreznih stopa, ali i iznosa osobnog odbitka plaćali isti iznos, a radnici bi dobivali veću neto plaću. U slučaju da poslodavci s radnicima ipak imaju ugovorenu plaću u neto iznosu, praktično bi ovolji poslodavaca ovisilo hoće li im nakon izmjena propisa o oporezivanju dohotka povećati iznos plaće, ili ga ostaviti istim.

U svakom slučaju, za potpuniji odgovor potrebno je pričekati barem zakonski prijedlog najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka.

PODOBNOST VJERODOSTOJNE ISPRAVE ZA OVRHU

PITANJE: Je li točno da nakon izmjena Ovršnog zakona obavezno moramo mijenjati izgled računa stavljajući napomenu da se u slučaju njegova neplaćanja može pokrenuti ovrha?

Pita: T.T.

ODGOVOR: To je samo djelomično točno. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (Nar. nov., br. 93/2014) dopunjen je članak 31. Ovršnog zakona (Nar. nov., br. 112/2012 do 93/2014) koji se odnosi na podobnost vjerodostojne isprave za ovrhu.

Od prije je odredbama Ovršnog zakona bilo određeno kako je vjerodostojna isprava: mjenica i ček s protestom i povratnim računima kad je to potrebno za zasnivanje tražbine, javna isprava, izvadak iz poslovnih knjiga, po zakonu ovjerovljena privatna isprava te isprava koja se po posebnim propisima smatra javnom ispravom, ali i račun, pri čemu se računom smatra i obračun kamata. Vjerodostojna isprava, sukladno Ovršnom zakonu, je podobna za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja novčane obveze.

Novom odredbom Ovršnog zakona je određeno kako osim navedenih podataka, račun fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost, mora sadržavati i upozorenje dužniku da, u slučaju neispunjenja

dospjele novčane obveze, vjerovnik može zatražiti određivanje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave. Pri tome se, podsjećamo, pod dužnikom podrazumijeva samo fizička osoba koja ne obavlja registriranu djelatnost. Znači, ova nova odredba se ne odnosi na račune koji se izdaju pravnim osobama, ili fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost.

U praksi to znači da će vjerovnici koji izdaju račune fizičkim osobama koje ne obavljaju registriranu djelatnost, odnosno građanima, a radi se u pravilu o vjerovnicima pružateljima komunalnih usluga, telefonskih usluga i svima drugima koji posluju s građanima, moći pokrenuti ovršne postupke temeljem neplaćenih računa samo ako dokažu da su na tu mogućnost prethodno upozorili dužnike odgovarajućim navodom na samom računu. Tako se na računu može navesti npr. sljedeći tekst:

„... u slučaju neispunjenja dospjele novčane obveze, vjerovnik (prodavatelj/pružatelj usluge) može zatražiti određivanje ovrhe na temelju ovog računa (vjerodostojne isprave)...“

ili

„... u slučaju neplaćanja ovog računa o dospjelosti, vjerovnik (prodavatelj/pružatelj usluge) može temeljem ovog računa (vjerodostojne isprave) zatražiti određivanje ovrhe protiv dužnika...“

Točan tekst nije propisan, ali mora odgovarati sadržaju odredbe čl. 31. st. 3. Ovršnog zakona. Temeljem računa (vjerodostojne isprave) koja sadrži ovakav tekst može se onda pokrenuti ovrha putem javnog bilježnika, bez potrebe slanja posebne opomene dužniku.

Radničko vijeće i biračko pravo rukovoditelja

Važno je u svjetlu primjene proširenog prijašnjeg članka 144. odnosno članka 145. novoga Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14.) podsjetiti na Odluku Vrhovnog suda RH, Gž-24/2005. od 23. rujna 2005. kojom je odlučeno o tužbenom zahtjevu tužitelja/sindikata kojim je zahtijevano poništenje izbora članova radničkog vijeća V.Z. d.o.o. te da se naloži sudskim putem provođenje izvanrednih izbora članova radničkog vijeća.

Propisujući pravo na sudjelovanje i način sudjelovanja radnika u odlučivanju tadašnji Zakon o radu (Nar. nov., br. 137/04 – proč. tekst) određivao je u svom članku 144. da pravo da biraju i budu birani imaju svi radnici zaposleni kod određenog poslodavca osim članova upravnih i nadzornih tijela poslodavca, članovi njihovih obitelji, te radnici ovlašteni da zastupaju poslodavca u odnosu na treće osobe ili u odnosu na kod nje ga zaposlene radnike.

U ovoj pravnoj stvari Vrhovni sud RH je zauzeo stajalište kako radnici V.P. – voditelj voznog parka i M.M. – rukovoditelj hortikulturom nisu bile osobe koje bi bile ovlaštene zastupati poslodavca.

Naime, radnici ovlašteni na davanje naloga drugim radnicima u cilju bržeg i učinkovitijeg procesa rada kao što su voditelj voznog parka i rukovoditelj hortikulturom daju doduše radne naloge drugim radnicima, ali samo u svojstvu osoba koje izvršavajući radne zadatke svojih radnih mjesta doprinose odvijanju procesa rada kod određenog poslodavca.

Njihovi radni nalozi, stoga, prema ocjeni Vrhovnog suda ne predstavljaju poslove zastupanja poslodavca, pa isti sud u predmetnoj odluci smatra kako je nižestupanjski sud pravilno ocijenio da je Izborni odbor pogrešno protumačio odredbu članka 144. tadašnjeg odnosno članka 145. aktualnog Zakona o radu kada je neprihvatanjem izborne liste na kojoj su kandidati spomenuti voditelj voznog parka i rukovoditelj hortikulture neosnovano istima uskratio pasivno biračko pravo odnosno pravo da budu kandidati na izborima za Radničko vijeće, a što je prema dodatnoj ocjeni suda i utjecalo na rezultat izbora.

Osobno uvjetovani otkaz bez iznošenja obrane

Prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda RH, u novijoj Odluci broj: Revr-1564/11 od 14. studenoga 2012. godine u konkretnom slučaju spora u vezi osobno uvjetovanog otkaza radnici, iz utvrđenih odlučnih činjenica proizlazi da tužiteljica/radnica nije iskazala u radu dovoljan stupanj samostalnosti i sigurnosti u obavljanju radnih zadataka, te nije uspjela obavljati uredno poslove koji su joj bili povjereni.

Stoga je Vrhovni sud zauzeo stajalište da su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili materijalno pravo (tada članka 113.) sadašnjeg članka 115. st. 1. točka 2. novoga Zakona o radu (NN 93/14.) kada su ocijenili da u konkretnom slučaju postoje pretpostavke za osobno uvjetovani redovni otkaz ugovora o radu tužiteljici/radnici, pri čemu na pravilnost pobijane odluke o otkazu ne može utjecati niti okolnost da tužiteljici nije omogućeno iznošenje obrane, niti se u konkretnom slučaju radi o otkazu zbog svjesnog odnosno skrivljenog kršenja radnih obveza.

Pripremio: Daniel Sever

Master in Mind

How to read people.. Regardless of Culture

Ekskluzivno
 po prvi puta u Hrvatskoj
Master in Mind
 trening prepoznavanja
 laži i obmana

Exclusive
 For the first time in Croatia
Master in Mind
 Lie and deception
 detection workshop

Situacijska osviještenost:
Trening prepoznavanja laži i obmana

HR

Saznati tko Vam laže, tko nešto prikriva ili Vam govori istinu bez obzira na kulturu

- Ovladavanje situacijskom osviještenošću: Kako pročitati ljude koristeći alate za prepoznavanje laži i obmana neovisno o kulturi!
- Znati tko Vam laže, tko nešto prikriva ili Vam jednostavno govori istinu!
- Moći prepoznati to u trenutku i znati kakav je Vaš odnos s drugim ljudima stavlja Vas u poziciju moći!

Situational Awareness: Lie & Deception Detection Training

EN

Know who is lying, hiding something or telling you the truth regardless of culture.

- Mastering Situational Awareness by: Reading People using Lie and Deception detection regardless of culture!
- Know who is lying, hiding something from you or simply telling the truth!
- Being in the Moment and Knowing where you truly stand with others places you into a Powerful Position!

DATUM: 28. listopada 2014. **VRIJEME:** od 9 do 17 sati

MJESTO: Zagreb (točna lokacija biti će objavljena naknadno)

DATE: October 28th, 2014. **TIME:** from 9 a.m. to 5 p.m.

PLACE: Zagreb (the exact place will be announced on time)

Predavač: autor Master in Mind osobno, Juan Kirsten, Generalni direktor ISIO.

TRENING SE IZVODI NA ENGLJSKOM JEZIKU.

Lecturer: Personally by the Author of Master in Mind himself - Director General of ISIO.

WORKSHOP IS IN ENGLISH.

Cijena 2.700,00 kn + pdv

U cijenu je uključeno: jednodnevni trening, ručak, kava/napici u pauzama, jednogodišnji pristup web aplikaciji za sustavno učenje, MiM profesionalna potvrda o sudjelovanju

Broj mjesta je ograničen, rezervirajte svoje mjesto

Price 2.700,00 kn + vat

The price includes: one day workshop, lunch, coffee breaks, one year E-connect access for systematic learning, MIM Professional Certificate of Attendance

Limited number of participants, make a reservation on time

Više informacija / More information:

Master in Mind - Avus - ISIO Accredited Training Company • E: asja.lajtman@avus.hr, M: 00385 91 477 62 34

Master in Mind
 How to read people.. Regardless of Culture

TRENING PREPOZNAVANJA LAŽI I OBMANA
 LIE AND DECEPTION DETECTION WORKSHOP

PRIJAVNICA
 application

Zagreb, 28. listopada 2014., od 9 do 17 sati
 Zagreb, October 28th, from 9 a.m. to 5 p.m.

Organizator treninga:
avus
 d.o.o.

Ime i prezime polaznika: _____

Tvrtka: _____

Adresa: _____

Mjesto i poštanski broj: _____

E-mail: _____ Kontakt telefon: _____

OIB tvrtke: _____ Žig i potpis: _____

Prijavnicu ili podatke iz prijavnice poslati: asja.lajtman@avus.hr

Zaštita tržišnog natjecanja u sudskoj praksi Suda EU-a

Microsoft opet "na tapeti" Europske komisije

Sudska praksa na području Europske unije u IT sferi danas je aktualnija i važnija nego ikada. Jedan od posljednjih slučajeva koji je podigao prašinu onaj je u kojem je Opći sud Europske unije sa sjedištem u Luksemburgu u cijelosti odbio tužbu Cisco Systems Inc. (Sjedinjene Američke Države) i Messagenet SpA (Italija), koju su isti podnijeli protiv Europske komisije kao tuženika, u svezi sa ograničavanjem tržišnog natjecanja na tržištu osobnih mrežnih

komunikacija i poslovnih mrežnih komunikacija i zaštite učinkovitog tržišnog natjecanja, a u kontekstu Microsoftove kupovine komunikacijske platforme Skype.

O važnosti slučaja službene oznake *Opći sud Europske unije u slučaju Cisco Systems Inc, Messagenet SpA protiv Europske komisije, T-79/12*, dovoljno govori i činjenica da je u cijelu priču bio uključen i Microsoft Corp. kao intervenijent, koji je i inače često bio predmet rasprave tijela EU-a vezano uz zaštitu tržišnog natjecanja. Važnost slučaja ne ogleda se

samo u njegovoj primjeni na odnose fizičkih osoba – građana EU-a, već i na odnose poduzeća i svih pravnih osoba koje u svakodnevnom djelovanju koriste usluge navedenih kompanija.

Tužitelji Cisco Systems Inc. i Messagenet SpA tvrtke su koje, među ostalim, nude usluge i softvere za mrežnu komunikaciju tvrtkama i široj javnosti, s tim da je Messagenet SpA tvrtka koja nudi usluge fiksne i e-telefonije, pa nije ni čudo da se smatra rivalom Skypea. Microsoft Corp. dizajnira i razvija širok spektar softver-

skih proizvoda za različite vrste informatičke opreme te njima trguje. Skype nudi usluge i softvere za mrežnu komunikaciju, a njegovi proizvodi omogućuju istodobne poruke, glasovne pozive i videokomunikaciju putem interneta.

Kupovina Skypea – najveća akvizicija u povijesti Microsofta

Akvizicija Skypea od strane Microsofta bila je objavljena 10. svibnja 2011. godine, nakon što ju je prethodno odobrila uprava obaju društava. Cijeli postupak